Agatha Christie

Agatha Christie

Ucigaşul ABC

Cuvânt înainte al căpitanului Arthur Hastings, O. B. E.1

În prezenta istorisire a mea, am apelat la un procedeu pe care l-am mai folosit, şi anume acela de a pune în legătură numai întâmplările şi scenele la care am fost prezent. Iată de ce anumite capitole sunt redate la persoana a III-a.

Vreau să-mi asigur cititorii că pot garanta pentru întâmplările narate în aceste capitole. Dacă mi-am permis utilizarea unei anumite licenţe poetice în descrierea gândurilor şi a sentimentelor anumitor persoane, este pentru că sunt de părere că mi-am notat toate detaliile destul de minuţios şi pot adăuga că toate aceste date au fost „validate” de însuşi prietenul meu, Hercule Poirot.

În concluzie, vreau să precizez că, dacă am insistat pe relaţiile personale secundare care s-au dezvoltat drept urmare a acestei ciudate serii de crime, este pentru că elementul uman şi detaliile intime nu pot fi niciodată ignorate. Hercule Poirot mi-a demonstrat odată, într-un mod foarte dramatic, că o poveste de dragoste poate fi o consecinţă secundară a crimei.

În ceea ce priveşte elucidarea misterului ABC, nu pot afirma decât că, după părerea mea, Poirot a fost cu adevărat genial în modul în care a plănuit totul, procedând altfel decât toţi cei care au încercat să rezolve cazul înaintea lui.

Capitolul 1 – SCRISOAREA.

În iunie 1935, m-am întors acasă de la ferma mea din America de Sud pentru o perioadă de aproximativ şase luni. Trecusem prin momente dificile acolo şi, asemenea restului lumii, sufeream de pe urma crizei. Era necesar să mă ocup

de diverse afaceri în Anglia şi simţeam că nu aveau să fie profitabile decât dacă mă implicam personal. Soţia mea a rămas să se îngrijească de fermă.

Unul dintre primele lucruri pe care le-am făcut când am sosit în Anglia a fost să-l caut pe vechiul meu prieten, Hercule Poirot.

L-am găsit instalat într-un apartament modern din Londra şi l-am acuzat (iar el n-a putut nega) că alesese acea clădire numai datorită aspectului ei geometric şi al proporţiilor sale.

— Da, prietene, dar nu ţi se pare că această simetrie e extrem de plăcută? mi-a replicat Poirot.

I-am răspuns că, în opinia mea, exagerează cu pătratele, după care, făcând aluzie la o glumă veche, l-am întrebat dacă în această construcţie ultramodernă găinile erau dresate să facă ouă pătrate.

Poirot a râs din toată inima.

— Cum de ţi-ai amintit gluma asta? Ei bine, nu! Ştiinţa n-a reuşit încă să educe găinile în aşa fel încât să satisfacă gusturile epocii moderne; încă mai fac ouă de diferite dimensiuni şi culori!

Mi-am cercetat prietenul cu multă afecţiune. Se ţinea extrem de bine şi părea că nu îmbătrânise decât cu o zi faţă de ultima oară când ne văzuserăm.

— Eşti în formă, Poirot, i-am zis. N-ai îmbătrânit deloc. De fapt, dacă aşa ceva e posibil, aş putea spune că ai mai puţine fire albe decât la ultima noastră întâlnire.

Poirot mă privi zâmbind.

— Şi de ce n-ar fi posibil? E chiar adevărat.

— Vrei să spui că părul tău devine din grizonat negru şi nu invers?

— Exact!

— Dar, din punct de vedere ştiinţific, e imposibil!

— Ba nu.

— Totuşi, e foarte ciudat. E împotriva firii.

— Ca de obicei, Hastings, ai o minte frumoasă şi inocentă. Şi văd că anii n-au schimbat acest lucru. Tu observi un fapt şi îi oferi soluţia în acelaşi timp, fără să-ţi dai seama de ceea ce faci!

L-am privit descumpănit.

Fără a spune un cuvânt, merse în dormitor, de unde se întoarse cu o sticlă pe care mi-o înmână.

Am luat-o, neînţelegând mare lucru. Pe sticlă scria:

Revivit – Pentru a reda părului nuanţa lui naturală.

Revivit nu este o vopsea de păr. Disponibilă în cinci nuanţe: cenuşiu, castaniu, roşcat, şaten-închis, negru.

— Poirot, am strigat eu, ţi-ai vopsit părul!

— În sfârşit te-ai prins!

— Deci asta e cauza pentru care părul tău pare mult mai negru decât ultima oară când ne-am văzut.

— Exact!

— O, Doamne, am exclamat eu revenindu-mi din şoc. Probabil că data viitoare când mă voi întoarce acasă te voi găsi purtând mustaţă falsă, sau faci şi asta deja?

Poirot sări ca ars. Mustaţa fusese întotdeauna punctul lui sensibil şi era foarte mândru de ea. Cuvintele mele îl atinseră unde-l durea mai tare.

— În nici un caz, mon ami! Mă rog Domnului ca ziua aceea să fie cât mai îndepărtată. Mustaţă falsă! Quelle horreur!

Şi ca să mă asigure de autenticitatea indiscutabilă a mustăţii sale, o răsuci cu putere.

— Şi e încă şi foarte stufoasă, după câte observ, am remarcat eu.

— N’est ce pas? în toată Londra nu există mustaţă mai grozavă ca a mea.

„Şi nici o meserie ca a ta”, am adăugat eu în gând, dar n-aş fi îndrăznit să-l rănesc pe Poirot spunând asta cu voce tarE. În schimb, l-am întrebat dacă mai profesa din când în când.

— Ştiu că te-ai retras acum ceva timp…

— C’est vrai. M-am retras să pot cultiva dovlecei! Dar exact atunci s-a petrecut o crimă, aşa că am trimis dovleceii la dracu’. Iar de atunci – şi ştiu foarte bine ce vei crede despre asta – sunt ca o primadonă care îşi tot repetă spectacolul de adio la nesfârşit!

Am izbucnit în râs.

— Cam aşa s-au petrecut lucrurile. De fiecare dată ziceam: e ultima oară. Dar imediat, se ivea ceva! Şi trebuie să recunosc, prietene, că n-am nici cea mai mică dorinţă să mă retrag. Dacă micile celule cenuşii nu sunt puse la treabă, ruginesc.

— Înţeleg. Le pui la treabă, cu cumpătare.

— ExacT. Îmi permit să aleg. Lui Hercule Poirot nu-i revine decât crema crimelor.

— Şi a fost destulă cremă în ultima vreme?

— Pas mal. Cu puţin timp în urmă am scăpat ca prin urechile acului.

— De un eşec?

Poirot păru şocat.

— Nu, nu. Numai că, eu, eu, Hercule Poirot am fost la un pas să fiu doborât.

Am fluierat surprins.

— O crimă îndrăzneaţă!

— Nu atât îndrăzneaţă, cât neglijentă, preciză PoiroT. Ăsta e cuvântul, neglijentă. Dar să trecem peste asta. Hastings, să ştii că, într-un fel, te consider mascota mea.

— Chiar aşa? în ce sens?

Poirot nu-mi răspunse direct, dar continuă:

— De îndată ce am auzit că soseşti mi-am spus: se va ivi ceva. Cred că noi doi vom avea ocazia să vânăm ceva, ca în vremurile bune. Iar dacă am dreptate, sigur nu va fi vorba de ceva obişnuit. Poirot începu să-şi agite mâinile încântat: Va fi ceva recherche, delicat, fine…

Rosti ultimul cuvânt savurându-l din plin.

— Pe legea mea, Poirot! Oricine te-ar auzi, ar crede că tocmai comanzi cina la Ritz.

— Ce, o crimă nu poate fi comandată? Ba da! însă eu cred în soartă, în destin, dacă vrei. Iar destinul tău este să-mi stai alături şi să mă împiedici să comit o greşeală de neiertat.

— Ce înţelegi prin greşeală de neiertat?

— Să scap din vedere ceva evident.

M-am gândit la răspunsul lui, fără să-i înţeleg însă rostul.

— Deci, am întrebat eu zâmbind, supercrima asta a avut deja loc?

— Pas encore. Cel puţin… adică…

Făcu o pauză şi o cută de nedumerire i se încreţi pe frunte. Mâinile lui îndreptară automat un obiect sau două pe care le mişcasem fără să-mi dau seama.

— Nu sunt sigur, şopti el.

Era ceva atât de straniu în tonul lui încât l-am privit surprins. Cuta de pe frunte nu dispăruse. Deodată, dând din cap foarte hotărât, traversă camera până la un birou de lângă fereastră. Nu mai e nevoie să spun că toate hârtiile erau aranjate impecabil în sertare, astfel încât găsi imediat ce căuta.

Înaintă cu paşi mărunţi către mine, cu o scrisoare desfăcută în mână. O citi, apoi mi-o întinse.

— Spune-mi, mon ami, ce părere ai?

Am luat scrisoarea, curios. Era scrisă la maşină, pe o hârtie groasă:

Domnule Hercule Poirot, Vă face o deosebită plăcere să dezlegaţi mistere care sunt prea complicate pentru neîndemânatica noastră poliţie britanică, nu-i aşa? Dar e momentul să vedem, domnule Poirot cel Isteţ, cât de isteţ sunteţi de fapt. Poate nu va fi foarte greu să dezlegaţi acest mister. Căutaţi Andover, în data de 21 a acestei luni.

Cu sinceritate, ABC.

Am cercetat plicul, pe care era, de asemenea, un scris de maşină.

— Ştampila poştală WC1, zise Poirot în timp ce mă uitam la timbru. Deci, ce părere ai?

— Cred că e opera vreunui ţicnit.
— Asta e tot ce ai de spus?
— Dar ţie nu ţi se pare că ar fi vorba de un nebun?
— Aşa pare, prietene.
Vorbise pe un ton foarte serios. L-am privit intrigat.
— Tu chiar iei chestia asta de bună, Poirot.
— Un nebun, mon ami, trebuie luat în serios, pentru că poate fi foarte periculos.
— Da, bineînţeles, e adevărat… la asta nu mă gândisem… Dar ceea ce vreau să spun e că scrisoarea asta pare mai degrabă o glumă proastă. Poate a scris-o vreun petrecăreţ care a exagerat cu trasul la măsea.
— Comment? Măsea, care măsea?
— E un fel de-a spune. E vorba de un tip făcut pulbere, mai bine zis care a băut cam mult.
— Merci, Hastings, dar sunt la curent cu înţelesul cuvântului „pulbere”. Deci, ceea ce vrei tu să spui este că nu poate fi vorba decât despre…
— Dar ce, tu crezi că-i vorba de mai mult? am întrebat uimit de dezamăgirea tonului său.
Poirot dădu din cap, plin de dubii, fără să spună nimic.
— Ce-ai făcut cu scrisoarea asta? l-am întrebat.
— Ce-aş fi putut face? I-am arătat-o lui Japp, care a fost de aceeaşi părere cu tine, şi anume că e vorba de o glumă proastă. Primesc chestii de genul ăsta în fiecare zi la Scotland Yard. Şi chiar şi eu am porţia mea de glumiţe…
— Dar pe asta o iei în serios?
Poirot îmi răspunse încet:
— Hastings, e ceva legat de scrisoarea asta care nu-mi place…
Deşi nu mă aşteptam, tonul vocii lui mă impresionă.
— La ce te gândeşti?
Scutură din cap, în timp ce luă scrisoarea şi o puse din nou în birou.
— Şi dacă o iei într-adevăr în serios, ce poţi face?

— Acţionez, ca de obicei! Dar ce-i de făcut? Şi cei din poliţia locală au văzut scrisoarea, dar nici ei nu i-au acordat vreo importanţă. Nu s-au descoperit amprente pe ea şi nu există nici un indiciu despre cine ar putea fi autorul.

— Prin urmare, te bazezi numai pe instinct?

— Nu pe instinct, Hastings. „Instinct” nu-i cuvântul potrivit. Ştiinţa – experienţa mea – îmi spune că e ceva în neregulă cu scrisoarea asta.

Gesticulă, negăsindu-şi cuvintele, apoi dădu iar din cap.

— Poate fac din ţânţar armăsar, dar în orice caz nu avem altceva de făcut decât să aşteptăm.

— 21 e vineri. Dacă vreun jaf sau o spargere va avea loc pe lângă Andover, atunci…

— Ah, ce uşurare ar fi…

— Uşurare? am întrebat eu mirat de un asemenea cuvânt. Un jaf ar putea fi palpitant, dar în nici un caz o uşurare! am protestat.

Poirot dădu din cap cu putere.

— Greşeşti, prietene. N-ai înţeles unde bat. O spargere ar fi o nimica toată în comparaţie cu acel ceva la care mă gândesc eu.

— La ce te gândeşti?

— La crimă, spuse Hercule Poirot.

Capitolul 2 – ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Alexander Bonaparte Cust se ridică din scaunul lui şi cercetă cu privirea lui mioapă prin dormitorul sărăcăcios. Avea spatele înţepenit pentru că stătuse într-o poziţie greşită şi, dacă cineva ar fi fost de faţă, ar fi putut constata că domnul Cust era în realitate un om destul de înalt. Poziţia în care stătea şi miopia lui îl făceau să aibă o percepţie distorsionată.

Merse până la uşa de care era atârnat un palton ponosit şi scoase din buzunarul acestuia un pachet de ţigări ieftine şi o cutie de chibriturI. Îşi aprinse o ţigară, apoi se întoarse la masa la care stătuse până atunci. Luă un mers al trenurilor,

îl consultă, după care se uită pe o listă de nume tipărită. Cu un stilou trase o linie în dreptul primului nume de pe listă.

Era joi, 20 iunie.

Capitolul 3 – ANDOVER.

Am fost impresionat la momentul respectiv de presimţirile lui Poirot în legătură cu scrisoarea anonimă pe care o primise, dar trebuie să recunosc că nu m-am mai gândit la asta, până pe data de 21, când prietenul meu primi o vizită de la inspectorul-şef Japp de la Scotland Yard. Îl cunoşteam pe inspectorul de la Departamentul criminalistic de foarte mulţi ani, aşa că reîntâlnirea fu cordială.

— Măi să fie, exclamă el. E chiar căpitanul Hastings care s-a întors din sălbăticie! Văzându-te aici cu Monsieur Poirot, mă simt ca pe vremuri. Arăţi bine, dar parcă ai mai chelit puţin. Dar asta ni se întâmplă tuturor, chiar şi mie.

Am tresărit, surprins în mod neplăcut. Crezusem că, datorită faptului că-mi pieptănasem părul pe spate, chelia la care făcuse aluzie Japp nu se va observa. Oricum, Japp era faimos pentru lipsa lui de tact, aşa că am zâmbit şi am fost de acord cu faptul că niciunul dintre noi nu întinerea.

— Cu excepţia lui Monsieur Poirot, aici de faţă, adăugă Japp. I-ar sta de minune într-o reclamă la loţiune pentru păR. Îi creşte o mustaţă mai frumoasă ca niciodată. Şi unde mai pui că la vârsta lui mai iese şi la lumina rampei şi e implicat în toate cazurile de pagina întâi. Mistere implicând trenuri, avioane, crime din înalta societate, e prezent în orice situaţie şi peste tot. Parcă niciodată n-a fost într-o asemenea formă că de când s-a pensionat.

— I-am spus deja lui Hastings că sunt ca o primadonă care îşi tot anunţă retragerea, spuse Poirot zâmbind.

— Nu m-ar mira să sfârşeşti prin a-ţi investiga propria moarte, zise Japp râzând din toată inima. Asta e o idee care ar trebui pusă într-o carte.

— Hastings va fi cel care se va ocupa de asta, zise Poirot făcându-mi cu ochiul.

— Ha, ha, asta da o glumă bună, râse Japp.

N-am reuşit să înţeleg ce i se părea lui Japp atât de amuzant, dar, oricum, am luat-o ca pe o glumă proastă. Săracul Poirot era întotdeauna afectat de glumele legate de retragerea lui. Poate că expresia feţei mi-a trădat sentimentele, pentru că Japp schimbă subiectul.

— Ai aflat de scrisoarea anonimă a lui Monsieur Poirot?

— I-am arătat-o lui Hastings zilele trecute, confirmă prietenul meu.

— Aaa! am făcut eu. Uitasem cu totul de scrisoare. Ia să vedem, despre ce dată era vorba?

— 21, precizează Japp. Ăsta e motivul vizitei mele. Ieri a fost 21 şi, din pură curiozitate, aseară am sunat la Andover. A fost o spargere. Nimic important, doar o vitrină spartă – nişte copii au aruncat cu pietre şi nişte beţivi au tulburat liniştea publică. Aşa că prietenul nostru belgian a mirosit o pistă greşită.

— Trebuie să mărturisesc că mă simt uşurat, făcu Poirot.

— Tu chiar ai pus la suflet toată afacerea asta, nu? spuse Japp cu afecţiune. Să fii tu sănătos! Primim zeci de scrisori ca asta în fiecare zi! Sunt oameni care n-au altceva mai bun de făcut decât să compună grozăvii din astea. Dar nu vor să facă rău, ci doar să ne pună puţin pe jar.20

— Am greşit, într-adevăr, când am luat lucrurile atât de în serios, zise Poirot. Mi-am băgat nasul unde nu-mi fierbea tocana.

— Ai cam încurcat borcanele, zise Japp.

— Pardon?

— Nimic, nimic, e vorba doar de un proverb. Ei bine, trebuie să plec. Am puţină treabă în vecinătate, ceva legat de nişte bijuterii furate. M-am gândit să trec ca să te liniştesc în privinţa scrisorii. E păcat să-ţi iroseşti materia cenuşie cu aşa ceva.

Acestea fiind spuse, Japp plecă râzând cu poftă.

— Nu s-a schimbat prea mult drăguţul de Japp, nu crezi? întrebă Poirot.

— Parcă a mai îmbătrânit şi e la fel de cărunt precum un bursuc, am răspuns eu maliţios.

Poirot tuşi, după care zise:

— Ştii, Hastings, există un truc – frizerul meu e un băiat foarte ingenios – ţi se lipeşte o meşă pe scalp, după care părul tău e aranjat în aşa fel încât nu se vede decât discret. Nu e vorba despre o perucă, înţelegi, dar…

— Poirot, am izbucnit eU. Înţelege o dată pentru totdeauna că nu vreau să am de-a face cu frizerul tău afurisit şi cu invenţiile lui! Ce aveţi toţi cu părul meu?

— O, nimic, nimic!

— Că doar nu chelesc, totuşi!

— Bineînţeles că nu!

— Verile toride de acolo cauzează căderea părului. Dar cred că o să apelez la o loţiune bună pentru păr.

— Précisément.

— Şi, în orice caz asta nu-l priveşte pe JapP. Întotdeauna a fost un drac de om, total lipsit de sensul umorului. Genul de om care râde în momentul în care cuiva îi este tras un scaun de sub fund, când vrea să se aşeze.

— Mulţi oameni ar râde într-un moment ca ăsta.

— Sincer, nu înţeleg de ce.

— Din punctul de vedere al celui căruia îi e tras scaunul, nu-i nimic de râs, într-adevăr.

— Ei bine, am spus eu venindu-mi în fire, recunosc că sunt destul de sensibil când vine vorba despre părul meU. Îmi pare rău că povestea asta cu scrisoarea anonimă s-a dovedit a fi falsă.

— Recunosc că m-am înşelat în privinţa asta, dar, sincer, credeam că mirosisem un caz; s-a dovedit însă inexistent. Asta e! Am îmbătrânit şi am ajuns asemenea câinelui de pază orb, care latră atunci când nu e cazul.

— Dacă e să cooperăm, atunci va trebui să căutăm altă crimă „cremoasă”, am zis eu râzând.

— Îţi aminteşti ce-mi spuneai atunci? Dacă ai putea comanda o crimă la fel cum comanzi o cină, ce ai alege?

M-am molipsit de umorul lui.

— Ia să vedem. Să trecem meniul în revistă. Jaf? Falsificare? Nu cred. Prea vegetarian. Trebuie să alegem o crimă, o crimă cu adevărat sângeroasă, cu tot cu ştergerea urmelor, desigur.

— Normal. Vorbim de hors d'oeuvres.

— Cine ar putea fi victima? Bărbat sau femeie? Eu cred că un bărbat, poate o persoană influentă. Vreun milionar american. Prim-ministru. Proprietar de ziar. Scena crimei – de ce n-ar putea fi o bibliotecă veche? Nimic nu se compară cu atmosfera din aceste locuri. Cât despre arma crimei, ar putea fi un pumnal ascuţit sau vreun obiect greu, vreun idol cioplit în piatră.

Poirot oftă.

— Sau, am adăugat eu, mai rămâne varianta otrăvirii, dar asta e o chestie care necesită foarte multă atenţie. Sau o salvă de pistol care se aude în noapte. Şi ar mai trebui să fie şi o fată frumoasă, sau poate două…

— Cu păr castaniu, murmură prietenul meu.

— Iar începi cu glumele tale antice. Una dintre fetele frumoase va fi bănuită pe nedrept şi vor exista nişte neînţelegeri între ea şi tânăr. Ar mai trebui să existe, de asemenea, un alt suspect, o femeie mai în vârstă – oacheşă, tipul periculos – plus un prieten sau un rival al celui ucis şi o secretară tăcută. O să mai apară un om inimos cu comportament bizar şi vreo doi servitori concediaţi sau administratori şi, nu în ultimul rând, un detectiv de genul lui Japp; cam asta e tot.

— Deci asta ar fi, după tine, o „cremoasă"?

— Nu prea eşti de acord.

Poirot mă privi cu tristeţe.

— Tocmai ai făcut un rezumat al tuturor poveştilor poliţiste care au fost scrise vreodată.

— OK, i-am zis. Dar tu ce ai comanda?

Poirot închise ochii şi se lăsă pe spătarul scaunului.

Vocea lui străpunse tăcerea.

— Aş comanda o crimă foarte simplă, fără complicaţii. O crimă obişnuită, nimic senzaţional, foarte intime.

— Cum poate o crimă să fie intime?

— Să presupunem, explică Poirot, că patru oameni stau la o masă şi joacă bridge, în timp ce un altul, cel care aşteaptă să-i vină rândul, stă pe un scaun, lângă şemineu. La sfârşitul jocului, se constată că omul de lângă sobă e mort. Unul dintre cei patru, în timp ce era mână moartă, s-a dus şi l-a ucis, iar ceilalţi, prinşi de febra jocului, n-au observat. Dar care dintre ei a fost criminalul?

— Ei bine, am zis eu, nu văd nimic senzaţional în povestea asta.

Poirot îmi aruncă o privire dojenitoare.

— Normal că nu vezi, pentru că nu e vorba nici de pumnale, nici de şantaj, nici de smaralde furate şi nici de otravă. Ai un suflet melodramatic, Hastings. Tu nu te mulţumeşti cu o crimă, ai vrea o serie întreagă!

— Recunosc că o a doua crimă într-o carte poliţistă, e întotdeauna bine-venită. E cam plictisitor dacă crima are loc în primul capitol şi trebuie să urmăreşti alibiurile tuturor până la penultima pagină.

Sună telefonul, iar Poirot se ridică să răspundă.

— Alo? Da, Hercule Poirot la telefon.

Ascultă timp de câteva secunde, după care se schimbă la faţă. Din când în când mai intervenea în conversaţie:

— Mais oui… Da, bineînţeles… Da, vom veni… Normal… Poate ai dreptate… Da, o să o aduc. A tout a l’heure. Apoi: A sunat Japp, Hastings.

— Şi?

— Tocmai s-a întors la sediu, unde a sosit un mesaj de la Andover.

— Andover? am strigat eu surprins.

Poirot pronunţă răspicat:

— O bătrână pe nume Ascher, care ţinea o mică tutungerie, a fost găsită moartă.

Cred că n-am fost niciodată mai şocat ca în acel moment. Crescut brusc la auzirea cuvântului „Andover”, interesul meu a scăzut pe loc. Mă aşteptam să aud ceva cu totul ieşit din comun. Uciderea unei bătrâne, proprietară de tutungerie, mi s-a părut dintr-odată total neinteresantă şi sordidă.

Poirot continuă pe acelaşi ton grav:

— Poliţia din Andover crede că-l va prinde rapid pe făptaş…

Pentru o secundă am simţit dezamăgirea prietenului meu.

— Se pare că femeia nu se înţelegea deloc cu soţul ei. Individul e alcoolic şi a ameninţat-o cu moartea de mai multe ori. Cu toate acestea, continuă Poirot, având în vedere ce s-a întâmplat, poliţia locală ar dori să mai vadă o dată scrisoarea anonimă pe care am primit-o. I-am spus că o să plecăm imediat către Andover.

M-am mai animat puţin. La urma urmei, oricât de banală părea povestea asta, era totuşi vorba despre o crimă şi despre asasini.

De-abia am mai fost atent la următoarele cuvinte ale lui Poirot, dar aveam să mi le amintesc şi să le înţeleg mai târziu.

— Acesta este începutul, zise Poirot.

Capitolul 4 – DOAMNA ASCHER.

La Andover am fost întâmpinaţi de către inspectorul Glen, un bărbat înalt şi blond, cu un zâmbet plăcut.

Cred că cel mai corect ar fi să facem un rezumat al cazului.

Crima a fost descoperită de ofiţerul Dover la ora 1 A. M., în dimineaţa zilei de 22. Îşi făcea rondul, când, încercând uşa magazinului, a găsit-o deschisă. A intrat şi, iniţial, a crezut că nu era nimeni acolO. În momentul în care şi-a îndreptat lanterna spre tejghea a zărit trupul răsturnat al bătrânei. Când medicul legist a ajuns la faţa locului, s-a constatat că femeia fusese doborâtă cu o lovitură puternică în cap,

probabil în timp ce lua un pachet de ţigări din raft. Decesul survenise în urmă cu nouă sau cu şapte ore.

— Cred că putem stabili cu precizie ora la care s-a produs crima, explică inspectorul. Am aflat că o persoană a fost în magazin pentru a-şi cumpăra ţigări la ora 17.30. O a doua persoană a intrat găsind magazinul gol (sau cel puţin aşa credea) la 18.05. Asta înseamnă că totul s-a întâmplat între 17.30 şi 18.05. Până acum nu avem nici un martor care să confirme prezenţa acestui bărbat, Ascher, prin împrejurimi, dar rămâne de văzut. La ora 21 era în barul Three Crowns şi băuse destul de mult. Când o să punem mâna pe el, îl vom reţine ca suspect.

— Individul nu e chiar uşă de biserică, nu-i aşa, inspectore? întrebă Poirot.

— Cam aşa ceva.

— Nu locuia cu soţia?

— Nu. Erau despărţiţi de ceva timp. Ascher e neamţ. A fost chelner cândva, însă băutura l-a împiedicat să mai lucreze. Soţia lui a muncit şi ea o perioadă. Ultimul ei serviciu a fost cel de menajeră a unei bătrâne, doamna RosE. Îi dădea bani soţului, însă acesta umbla mai tot timpul beat şi începuse să-i facă şi scene la locul de muncă. De aceea a acceptat să lucreze pentru doamna Rose la The Grange, care se află la vreo 5 km distanţă de Andover, la ţară. Ascher nu o mai putea deranja atât de uşor acolo. După ce doamna Rose a murit, doamna Ascher a primit o mică moştenire, care i-a permis să deschidă o mică tutungeriE. În acest fel reuşea să supravieţuiască. Ascher începuse să-i dea târcoale şi s-o ameninţe iar, aşa că îi mai dădea bani ca să scape de el. Ajunsese să-i facă un fel de alocaţie de câte 50 de şilingi pe săptămână.

— Au copii? întrebă Poirot.

— Nu. Au însă o nepoată care lucrează lângă Overton. O tânără serioasă şi foarte sigură pe ea.

— Şi spuneaţi că bărbatul acesta, Ascher, obişnuia să-şi ameninţe soţia?

— Exact! Când se îmbăta devenea un real pericol – înjura, blestema şi era chiar violent. Doamna Ascher n-a avut o viaţă prea uşoară.

— Câţi ani avea femeia?

— Se apropia de şaizeci de ani şi era o femeie respectabilă şi muncitoare.

Poirot zise grav:

— Inspectore, dumneavoastră credeţi că Ascher a comis crima?

Inspectorul tuşi circumspect.

— E cam devreme să fim siguri, dar aş vrea să aud ce are de spus despre seara de ieri. Dacă poate oferi un alibi solid, foarte bine, dacă nu…

Făcu o pauză semnificativă.

— Nu lipseşte nimic din magazin?

— Nu. Toţi banii sunt la locul lor şi nu există urme de jaf.

— Credeţi că Ascher a intrat în magazin, a început să-şi bruscheze nevasta, după care a lovit-o?

— Pare cel mai plauzibil scenariu, dar aş dori să mai arunc o privire asupra acelei scrisori ciudate pe care aţi primit-o. Mă întreb dacă e posibil ca Ascher să fi trimis-o.

Poirot îi înmână scrisoarea, iar inspectorul o parcurse îngândurat.

— Nu pare să fie Ascher. Mă îndoiesc că el ar folosi sintagme de genul poliţia „noastră” britanică – doar dacă n-ar fi extrem de şiret, şi mă îndoiesc că e cazul. Bărbatul e o epavă. Mâinile îi tremură prea tare pentru a scrie o asemenea scrisoare. Pe urmă, hârtia şi cerneala sunt de bună calitate. E bizar totuşi că în scrisoare e menţionată data de 21. Ar putea fi vorba despre o coincidenţă.

— Da, e posibil.

— Dar nu agreez acest gen de coincidenţe, domnule Poirot. Prea se potriveşte tot.

Nu mai spuse nimic pentru un minut sau două, timp în care se încruntă.

— ABC… Ce naiba ar putea să însemne ABC? Să vedem dacă Mary Drower (asta e nepoata) ne poate ajuta. E o poveste complicată. Dacă nu era scrisoarea asta, n-aş mai fi avut nici un dubiu că Franz Ascher e autorul crimei.

— Se ştie ceva despre trecutul doamnei Ascher?

— E din Hampshire. S-a dus să lucreze de tânără la Londra, unde l-a cunoscut pe Ascher şi s-au căsătorit.

Probabil că n-au dus-o prea bine în timpul războiului, iar ea l-a părăsit definitiv în 1922. Încă mai locuiau în Londra, atunci. S-a întors aici ca să scape de el, însă Ascher a descoperit unde plecase şi a venit după ea să-i ceară bani…

Intră un poliţist.

— Da, Briggs, ce e?

— E vorba despre Ascher, domnule. L-am adus.

— Foarte bine. Să intre! Unde l-aţi găsit?

— Se ascundea într-un vagon de pe o linie de rezervă a căii ferate.

— Aşa, deci! Aduceţi-1!

Franz Ascher arăta într-adevăr deplorabil şi era un individ deloc agreabil. Alterna bâlbâielile cu sughiţul, iar ochii lui înceţoşaţi priveau speriaţi prin toată încăperea.

— Ce vreţi de la mine? N-am făcut nimic. E scandalos că m-aţi adus aici. Cum îndrăzniţi, porcilor? Apoi îşi schimbă brusc atitudinea. N-am vrut să spun asta. Aveţi milă de un biet bătrân. Toată lumea se poartă urât cu sărmanul Franz. Bietul Franz.

Domnul Ascher începu să se smiorcăie.

— Încetează, Ascher, zise inspectorul. Revino-ţi în fire. Nu te acuz de nimic, încă. Şi nu te forţăm să dai o declaraţie, dacă nu vrei. Pe de altă parte, dacă nu eşti implicat în moartea soţiei tale…

Fu întrerupt de urletele lui Ascher:

— N-am omorât-o eu! N-am omorât-o! E o minciună. Firaţi ai naibii de porci englezi, sunteţi toţi împotriva mea. Nu am omorât-o eu!

— Ai ameninţat-o deseori, Ascher.

— Nu, voi nu înţelegeţi. Era doar o glumă între mine şi Alice. Ea înţelegea.

— Cam ciudată glumă! Ne poţi spune unde ai fost aseară?

— Da, da, vă spun tot! N-am fost la Alice, ci cu nişte prieteni buni, mai întâi la Seven Stars şi pe urmă la Red Dog.

Cuvintele i se rostogoleau în grabă printre dinţi.

— Dick Willows a fost cu mine, şi bătrânul Curdi, şi George, şi Platt, şi mulţi alţi băieţi. Nu m-am apropiat de Alice. Ach Gott, ăsta e adevărul, vă spun!

Ajunse, în cele din urmă, să ţipe. Inspectorul le făcu semn poliţiştilor.

— Luaţi-l şi reţineţi-l ca suspect. Nu ştiu ce să cred, adăugă el după ce bătrânul dizgraţios, cu gură spurcată, ieşi din cameră. Dacă n-ar fi scrisoarea, aş zice că el a făcut-o.

— Dar ce-i cu oamenii pe care i-a pomenit?

— Sunt o adunătură de neisprăviţi care nu s-ar da în lături de la falsă mărturie. Dar sunt sigur că a fost cu ei o mare parte a serii. Să vedem dacă cineva l-a zărit în preajma magazinului între 17.30 şi 18.00.

Poirot dădu din cap gânditor.

— Sunteţi siguri că nu a dispărut nimic din magazin?

Inspectorul ridică din umeri.

— Depinde. Poate lipsesc un pachet sau două de ţigări, dar nu omori pe cineva pentru atâta lucru.

— Şi nu aţi găsit nimic – cum să mă exprim – n-a apărut nimic suspect în magazin? Ceva care să nu pară la locul lui?

— Era un mers al trenurilor, răspunse inspectorul.

— Un mers al trenurilor?

— Da. Era deschis şi aşezat pe tejghea, de parcă cineva s-ar fi uitat după trenurile din Andover. Poate chiar bătrâna sau vreun client.

— Femeia vindea şi aşa ceva?

Inspectorul clătină din cap.

— Vindea nişte broşuri, însă ce am găsit noi se poate cumpăra numai din gări sau din agenţii de turism.

Ochii lui Poirot sclipiră şi făcu un pas înainte. Inspectorul se lumină la rândul său.

— Deci e vorba despre un mers al trenurilor? Un Bradshow sau un ABC?

— Pe legea mea! Chiar era un ABC.

Capitolul 5 – MARY DROWER.

Cred că interesul meu pentru cazul acesta a început să crească odată cu menţionarea acelui mers al trenurilor. Până atunci entuziasmul meu fusese destul de moderat. Asasinarea sordidă a unei bătrâne, dintr-un magazin de pe o stradă lăturalnică, semăna atât de mult cu toate crimele despre care poţi citi în ziare, încât nu m-a impresionat aproape deloc.

În mintea mea, scrisoarea anonimă care menţiona data de 21 se încadra în seria unei pure coincidenţe. Eram aproape sigur că doamna Ascher fusese victima soţului ei alcoolic şi brutal. Dar menţionarea acelui mers al trenurilor (atât de bine-cunoscut sub abrevierea de ABC, care prezenta în ordine alfabetică lista tuturor gărilor) a reuşit să-mi suscite interesul. Să fi fost vorba despre o a doua coincidenţă?

Oribila crimă căpătă o nouă dimensiune. Oare cine era individul misterios care o omorâse pe doamna Ascher şi lăsase lângă ea un mers al trenurilor?

După ce am părăsit secţia de poliţie, prima noastră oprire fu la morgă, pentru a vedea cadavrul femeii. Un sentiment ciudat puse stăpânire pe mine, în timp ce priveam faţa plină de riduri a bătrânei încadrată de părul sur, pieptănat pe spate. Părea atât de liniştită şi atât de departe de orice act de violenţă.

— N-a ştiut cine sau ce a lovit-o, observa sergentul. E constatarea doctorului Kerr. Mă bucur că a fost aşa. Biata de ea, era o femeie foarte cumsecade.

— Probabil a fost frumoasă cândva, remarcă Poirot.

— Crezi? am murmurat eu neîncrezător.

— Da. Uită-te la linia bărbiei, la osatură, la forma feţei.

Dădu cu tristeţe din cap, în timp ce punea la loc cearşaful pe faţa femeii, iar apoi am părăsit morga.

În dimineaţa următoare avu loc o scurtă discuţie cu medicul legist.

Doctorul Kerr era un bărbat între două vârste care părea destul de competent.

— Arma crimei n-a fost descoperită, începu el, şi e greu să-mi dau seama despre ce a fost vorba. Ar putea fi orice – un baston greu, o crosă sau un sac de nisip.

— E nevoie de multă forţă pentru o asemenea lovitură?

Doctorul îi aruncă lui Poirot o privire curioasă.

— Mă întrebaţi dacă un bătrân de şaptezeci de ani ar fi capabil de o asemenea lovitură? E perfect posibil – dacă arma e suficient de grea, chiar şi o persoana slabă ar reuşi să lovească mortal.

— Prin urmare, criminalul ar putea fi o femeie, la fel de bine ca şi un bărbat, nu?

Sugestia păru că-l surprinde pe doctor.

— O femeie? Sincer să fiu, nu m-am gândit să fac legătura între o femeie şi acest gen de crimă. Dar e perfect plauzibil. Numai că, din punct de vedere psihologic, consider că nu e o crimă comisă de o femeie.

Poirot aprobă din cap.

— Bine, bine. Să zicem că e puţin probabil să fi fost o femeie, dar trebuie să luăm în calcul orice posibilitate. Cum a fost găsit cadavrul?

Doctorul ne oferi o descriere detaliată a poziţiei victimei. După el, femeia stătea cu spatele la tejghea, aşadar cu spatele la asasin, când acesta a lovit-o. A alunecat după tejghea, fiind astfel ascunsă de privirile oricui ar fi intrat în magazin din întâmplare.

După ce i-am mulţumit doctorului Kerr şi am plecat, Poirot zise:

— Observi, Hastings, avem deja o dovadă în favoarea nevinovăţiei lui Ascher. Dacă ar fi bruscat-o şi ar fi

ameninţat-o, soţia lui ar fi stat cu faţa la el şi la tejghea. In schimb, ea stătea cu spatele, ceea ce dovedeşte că voia să ia un pachet de tutun pentru un client.

Mă trecu un fior.

— Destul de înspăimântător.

Poirot clătină serios din cap.

— Pauvre femme, murmură el, după care se uită la ceas. Cred că Overton nu e prea departe de aici. Ce zici, mergem până acolo să vorbim cu nepoata victimei?

— Nu vrei să vezi mai întâi magazinul unde a avut loc crima?

— Prefer s-o las pe mai târziu. Am motivele mele.

Nu-mi dădu alte explicaţii şi, după câteva minute, ne Îndreptam spre Overton, pe drumul ce ducea către Londra.

Adresa dată de inspector era aceea a unei case măricele aflate la un kilometru şi ceva distanţă de Londra.

La uşă ne răspunse o tânără brunetă, cu ochii roşii de plâns.

Poirot spuse cu blândeţe:

— A, cred că dumneavoastră sunteţi domnişoara Mary Drower, fata în casă, nu?

— Da, domnule, eu sunt Mary.

— Am dori să vorbim câteva minute, dacă patroana dumneavoastră n-are nimic împotrivă. E vorba despre mătuşa dumneavoastră, doamna Ascher.

— Doamna e plecată, dar nu cred că se supără dacă vă invit înăuntru.

Ne conduse într-un mic salon. Am intrat, iar Poirot se aşează pe un scaun, lângă fereastră, privind-o cu blândeţe pe fată.

— Aţi aflat de moartea mătuşii dumneavoastră, nu-i aşa?

Fata aprobă din cap, în timp ce ochii i se umplură iar de lacrimi.

— Am aflat de dimineaţă, domnule. A venit poliţia. Of! E îngrozitor. Biata mătuşa. A avut o viaţă atât de grea şi acum asta... E prea mult!

— Nu v-a cerut poliţia să vă întoarceţi la Andover?

— Mi s-a spus că trebuie să merg la interogatoriu, luni. Dar n-am unde să stau acolo şi nu mi-ar plăcea să merg la magaziN. În plus, una dintre menajere lipseşte, aşa că n-am anunţat-o încă pe doamna.

— Ţineai la mătuşa ta, Mary? o întrebă Poirot blând.

— Da, domnule. M-a crescut de la vârsta de 11 ani, după moartea mamei. La 16 ani am început să lucrez, dar mă duceam deseori în vizită la mătuşa, în zilele libere. A suferit mult din cauza acelui neamţ. Obişnuia să-i zică „bătrânul meu diavol”. Niciodată n-a lăsat-o în pace, bătrânul ăla mojic şi nemernic, spuse fata cu vehemenţă.

— Mătuşa ta n-a încercat vreodată să-l denunţe pentru a scăpa de persecuţia lui?

— La urma urmei, domnule, era soţul ei şi nu putea trece peste asta, răspunse fata cu simplitate şi convingere.

— Spune-mi, Mary, nu-i aşa că a ameninţat-o?

— Da, domnule, îi spunea o grămadă de vorbe înspăimântătoare, că o să-i taie gâtul şi alte lucruri de genul ăsta. Ga să nu mai vorbim despre blesteme şi despre înjurături, pe care i le servea atât în engleză, cât şi în germanĂ. În pofida acestor lucruri, mătuşa tot povestea ce băiat bun era atunci când s-au căsătorit. E îngrozitor să constaţi cum se schimbă oamenii.

— Aşa este. Dar, spune-mi, Mary, cunoscând felul în care acest om o trata pe mătuşa ta, ai fost surprinsă când ai auzit că a fost ucisă?

— Da, domnule, am fost foarte surprinsă, pentru că, vedeţi, n-am crezut nici o clipă că acele ameninţări ar putea fi reale. Erau doar vorbe urâte şi atât. Şi oricum, mătuşa mea nu se temea de el. L-am văzut plecând cu coada între picioare atunci când o enervA. În realitate, lui îi era frică de ea.

— Cu toate astea îi dădea bani?

— Era soţul ei, domnule.

— Da, ai mai spus asta. Făcu o scurtă pauză, apoi reluă: Să presupunem că, până la urmă, n-a omorât-o el.

— N-a omorât-o el? repetă fata făcând ochii mari.

— Exact asta am spus. Presupunând că a omorât-o altcineva… Ai vreo idee cine ar putea fi?

Fata îl fixă pe Poirot cu şi mai multă uimire.

— N-am nici o idee, domnule. Totuşi, nu pare posibil, nu-i aşa?

— Mătuşa ta se temea de cineva?

Mary clătină din cap.

— Mătuşa nu se temea de oameni. Avea o limbă ascuţită şi putea ţine piept oricui.

— N-ai auzit-o niciodată vorbind despre cineva care să-i poarte pică?

— Nu, domnule.

— A primit vreodată scrisori anonime?

— La ce fel de scrisori vă referiţi?

— Scrisori nesemnate sau semnate numai cu nişte litere, gen ABC.

Poirot o observă cu atenţie, dar fata era clar mai mult decât surprinsă.

— Mătuşa ta mai avea şi alte rude în afară de tine?

— În prezent nu. A avut zece fraţi, dar numai trei au supravieţuit în familia ei. Unchiul meu, Tom, a fost ucis în război, iar unchiul Harry a plecat în America de Sud şi nimeni nu a mai auzit de el. Mama a murit, aşa că n-am mai rămas decât eu.

— Ştii dacă avea ceva economii, bani puşi deoparte?

— Avea ceva la bancă. Spunea că o să ajungă ca să fie înmormântată cum se cuvinE. În rest, banii îi ajungeau să supravieţuiască cu tot cu diavolul ei bătrân.

Poirot căzu pe gânduri, după care murmură mai mult pentru el:

— Deocamdată suntem în ceaţă şi nu se întrevede nimic clar. Se ridică. Dacă voi mai avea nevoie de tine o să-ţi scriu, Mary.

— Ca să fiu sinceră, domnule, cred că-mi voi da demisia. Nu-mi place să stau la ţară şi, dacă am rămas aici, a fost numai ca să fiu aproape de mătuşica. Dar acum, spuse ea cu ochii în lacrimi, acum nu mai am motive să stau, aşa că mă voi întoarce la Londra. E mult mai plăcut acolo.

— Mi-ar plăcea ca, odată instalată, să-mi dai adresa ta de acolo. Iată cartea mea de vizită!

Poirot îi dădu cartea de vizită, iar fata îl privi înmărmurită.

— Nu aveţi legătură cu poliţia?

— Sunt detectiv particular.

Îl privi câteva momente în tăcere, apoi rosti în cele din urmă:

— Se întâmplă ceva ciudat, domnule?

— Da, copila mea, şi poate mai încolo îmi vei fi de ajutor.

— O… o să fac tot posibilul. Nu… nu-i drept că mătuşa a fost ucisă, zise fata.

Un mod destul de ciudat de a se exprima, dar foarte mişcător.

Câteva secunde mai târziu ne îndreptam către Andover.

Capitolul 6 – SCENA CRIMEI.

Strada pe care se întâmplase tragedia se abătea de la şoseaua principală. Magazinul doamnei Ascher era situat aproximativ la jumătatea străzii, pe partea dreaptĂ. În momentul în care am ajuns aproape, Poirot s-a uitat la ceas şi am înţeles de ce amânase până atunci vizitarea locului crimei. Era chiar 17.30, iar el încercase să intre cât mai mult în atmosfera zilei dinainte.

Însă, dacă urmărise cu tot dinadinsul acest lucru, avea ghinion, pentru că decorul nu mai oferea aceeaşi privelişte ca în seara precedentă. Printre casele oamenilor sărmani erau presărate din loc în loc mici prăvălii. Asta m-a făcut să mă gândesc că, în mod obişnuit, pe acolo ar trece destule persoane, majoritatea nevoiaşi, iar în stradă s-ar zbengui copii gălăgioşi.

Însă în loc de asta, putea fi observată o masă compactă de oameni care nu făcea altceva decât să se holbeze la o

anumită casă şi nu trebuia să fii foarte perspicace pentru a ghici despre care era vorba. Ceea ce se desfăşura în faţa privirilor noastre era o mulţime de oameni obişnuiţi care se uitau cu uimire la locul în care o altă fiinţă umană fusese ucisă.

În timp ce ne apropiam, ne-am dat seama că acolo se afla într-adevăr ceea ce căutaM. În faţa unui mic magazin prăfuit, care avea acum storurile trase, stătea un tânăr poliţist agitat care încerca din răsputeri să facă mulţimea să „circule”. Cu ajutorul unui coleg, poliţistul convinse o parte din oamenii cu feţe încruntate să-şi vadă de ale lor, însă aproape imediat locul acestora fu luat de alţii care voiau să se zgâiască la locul unde fusese comisă crima.

Poirot se opri la mică distanţă de mulţime. Din locul în care stăteam, numele magazinului pictat deasupra uşii putea fi lesne desluşit. Poirot citi cu răsuflarea tăiată:

— A. Ascher. Oui, c’est peut-être la…

Poirot se urni.

— Hai să intrăm, Hastings.

Eram gata să-l urmez.

Ne-am croit drum prin mulţime, iar Poirot i-a arătat poliţistului legitimaţia dată de inspector. Poliţistul încuviinţă, descuie uşa şi ne permise să intrăm, ceea ce am şi făcut, sub privirile curioase ale oamenilor.

Înăuntru era întuneric din cauza storurilor trase. Poliţistul găsi întrerupătorul şi apăsă pe el. Din păcate becul era slab, aşa că interiorul era în continuare abia luminat. Am privit de jur împrejur.

Era o încăpere sărăcăcioasă. Câteva reviste ieftine împrăştiate lângă ziarele din ziua precedentă, toate acoperite de un strat subţire de praF. În spatele tejghelei putea fi zărit un şir de rafturi care se ridicau până la tavan şi pe care se aflau pachete de tutun şi de ţigări. Se mai găseau borcane cu gumă de mestecat de mentă şi acadele. O tutungerie obişnuită, la fel ca multe altele.

Cu tonul lui tărăgănat, specific comitatului Hampshire, poliţistul ne explică întreaga mise en scène.

— A fost găsită zăcând în spatele tejghelei. Medicul e de părere că n-a ştiut ce anume a lovit-o. Probabil că se întindea spre unul dintre rafturile de sus.

— Nu avea nimic în mână?

— Nu, domnule, însă, jos, lângă ea a fost găsit un pachet de ţigări Player's.40

Poirot dădu din cap. Ochii lui făcură un înconjur al camerei mici, cercetând cu atenţie.

— Şi mersul trenurilor unde era?

— Aici, domnule, răspunse poliţistul indicând un loc de pe tejghea. Era deschis chiar la pagina cu Andover şi aşezat cu faţa în jos, de parcă cineva ar fi căutat trenurile către Londra. Dacă e adevărat, atunci nu poate fi vorba despre un localnic. Dar e posibil să aparţină cuiva care n-are nici o legătură cu crima şi care l-a uitat pur şi simplu aici.

— Ceva amprente? am întrebat eu.

Omul clătină din cap.

— Întregul loc a fost cercetat imediat, domnule. Nici urmă de aşa ceva.

— Nici chiar pe tejghea? întrebă Poirot.

— Pe tejghea s-au găsit chiar prea multe amprente, domnule! Multe şi amestecate.

— S-au găsit şi amprentele lui Ascher printre ele?

— E prea devreme să ne pronunţăm, domnule.

Poirot întrebă dacă femeia locuia chiar acolo, în magazin.

— Da, domnule, dacă intraţi pe uşa aceea din spate veţi vedea unde locuia. Vă rog să mă scuzaţi că nu vă pot însoţi, însă trebuie să stau afară…

Poirot deschise uşa, iar eu l-am urmaT. În spatele magazinului se afla un fel de salon minuscul care funcţiona şi pe post de bucătărie. Locul era curat, dar sărăcăcios mobilat şi cu un aer învechit. Pe o policioară se aflau câteva fotografii. Am început să le privesc, iar Poirot mă imită. Erau trei fotografii. Una dintre ele era portretul ieftin al

fetei pe care o vizitasem în acea după-amiază, Mary Drower. Era evident că purta cele mai bune haine ale ei şi avea zâmbetul tâmp care strică majoritatea fotografiilor şi te face să preferi instantaneele.

Cea de-a doua era o fotografie mai scumpă – o reproducere retuşată artistic a unei femei în vârstă, cu părul alb. In jurul gâtului avea un guler de blană.

Am presupus că femeia din poză era domnişoara Rose, cea care îi lăsase doamnei Ascher o mică moştenire care-i permisese să-şi pornească afacerea.

Ultima fotografie era foarte veche şi îngălbenită de vreme şi expunea privirii o pereche de tineri, îmbrăcaţi în haine demodate, braţ la braţ. Bărbatul purta o floare la butonieră, iar poza avea un aer festiv.

— Probabil e o poză de la nuntă, comentă Poirot. Priveşte, Hastings, ţi-am zis că a fost o femeie frumoasă!

Avea dreptate. Deşi pusă în umbră de hainele şi de coafura demodate, frumuseţea fetei, cu trăsături bine conturate şi cu ţinută impozantă, nu putea fi negată. Am privit cu atenţie cealaltă figură. Era aproape imposibil să-l recunoşti pe jerpelitul de Ascher în distinsul tânăr cu uniformă din poză.

Mi-am amintit de bătrânul beţivan şi de faţa plină de riduri a moartei şi m-a trecut un fior în faţa acestei scurgeri nemiloase a timpului…

Salonul comunica printr-o scară cu cele două camere de la etaj. Una din ele era goală şi nemobilată, iar cealaltă fusese dormitorul victimei, cercetat deja de poliţie. Pe pat se puteau zări vreo două pături uzate, iar în sertare se aflau nişte lenjerie de corp cârpită, câteva cutii de biscuiţi, un roman de buzunar intitulat Oaza verde, o pereche de dresuri noi, ieftine şi ridicole, vreo două bibelouri, un ciobănaş din porţelan de Dresda ciobit bine şi un câine de pluş albastru cu pete galbene. O pelerină de ploaie neagră şi un pulover de lână atârnau într-un cui. Cam asta era toată averea defunctei Alice Ascher.

Poliţia luase probabil toate actele şi hârtiile găsite.

— Pauvre femme, murmură Poirot. Hai să mergem, Hastings, n-o să găsim nimic aici.

Odată ajunşi afară, Poirot ezită un minut sau două înainte să treacă strada. Peste drum de magazinul doamnei Ascher era o prăvălie, din acelea care-şi ţin marfa mai mult afară decât înăuntru.

Poirot îmi şopti ceva, apoi intră în magazin. După un minut sau două am intrat şi eu şi l-am găsit negociind preţul unei salate verzi. Eu mi-am cumpărat o jumătate de kilogram de căpşune.

Poirot i se adresă cu însufleţire doamnei robuste care îl servea:

— Crima asta s-a produs chiar peste drum de dumneavoastră, nu-i aşa? Ce chestie! Cred că aţi tras ceva spaimă, nu?

Doamna cea robustă părea sătulă să tot vorbească despre crimă şi probabil avusese o zi grea.

— Ar fi mai bine dacă mulţimea aceea de gură-cască şi-ar vedea de ale ei, spuse ea. Chiar nu înţeleg la ce se zgâiesc cu toţii atât!

— Cred că ieri-seară lucrurile au stat un pic altfel, sugeră Poirot. Probabil chiar l-aţi văzut pe criminal intrând în magazin; era un om înalt şi blond, cu barbă, nu-i aşa? Am auzit că e rus.

— Cum? făcu femeia privindu-ne ţintă. Criminalul e rus?

— Am înţeles că poliţia l-a arestat deja.

— Ca să vezi, exclamă femeia uimită, un străin!

— Mais oui. Mă întrebam dacă nu cumva l-aţi zărit ieri-seară.

— Adevărul e că nu prea am timp să văd ce se întâmplă afară, mai ales că seara suntem destul de aglomeraţi, iar pe stradă trec tot timpul oameni care se întorc de la lucru. Un bărbat înalt, blond şi bărbos – sincer nu pot să afirm că am văzut un astfel de om pe aici.

Sosise momentul să-mi spun replica.

— Scuzaţi-mă, domnule, m-am adresat lui Poirot, cred că aţi fost dezinformat. Eu am înţeles că e vorba de un bărbat scund şi brunet.

Urmă o discuţie interesantă la care participară femeia robustă, soţul ei cel deşirat şi ajutorul din prăvălie, care avea un glas răguşit. Fuseseră zăriţi nu mai puţin de patru bărbaţi scunzi şi bruneţi, iar băiatul cu voce răguşită văzuse un blond înalt care nu avea, din păcate, barbă.

După toate acestea, am părăsit magazinul, fără să ne dezvăluim adevărata identitate.

— Ce-ai urmărit, de fapt, Poirot? l-am întrebat eu cu reproş.

— Parbleu, am vrut să văd ce şanse există ca un străin care intră în prăvălia de peste drum să fie observat.

— Şi nu puteai doar să întrebi, fără să îndrugi toate minciunile alea?

— Nu, mon ami. Dacă „doar aş fi întrebat” cum spui tu, n-aş fi primit nici un răspuns. Deşi eşti englez, se pare că nu ai remarcat care este reacţia englezilor atunci când îi întrebi ceva direct. Devin suspicioşi şi reticenţi. Dacă le-aş fi cerut acelor oameni informaţii, ar fi tăcut mâlC. Însă făcând o afirmaţie (şi mai ales una absurdă, cum am făcut eu) care a fost contrazisă de tine, am reuşit să le dezleg limbile. Mai ştim şi că la acea oră e „mare aglomeraţie”, ceea ce înseamnă că fiecare îşi vede de ale lui şi că destul de mulţi oameni trec pe aici. Criminalul nostru şi-a ales bine momentul, Hastings. Făcu o pauză, după care reluă pe un ton de reproş:

— E posibil să nu-ţi dai seama de anumite lucruri, Hastings? îţi spun: „Cumpără ceva obişnuit”, iar tu alegi căpşunele! Imediat ai devenit suspect, mai ales că porţi un costum elegant.

Deşi puţin iritat, a trebuit să recunosc că avea dreptate.

I-am întins în grabă căpşunele cumpărate unui băieţel foarte uimit şi oarecum suspicios. Poirot adăugă şi el salata

verde, astfel încât copilul rămase cu gura căscată. Poirot continuă să-mi facă morală.

— Când intri într-o prăvălie ieftină, nu cumperi căpşunE. În momentul în care îţi permiţi să cumperi căpşune e semn de prosperitate. O banană, mere sau chiar o varză, mai treacă-meargă, dar căpşune…

— Au fost primul lucru la care m-am gândit, am încercat eu să-i dau o explicaţie.

— Mă aştept la mai multe de la imaginaţia ta, mi-o reteză Poirot.

Se opri din mers.

Casa şi magazinul din dreapta prăvăliei doamnei Ascher erau goale, iar în geam se putea zări o hârtie cu inscripţia: „De închiriat”. De cealaltă parte se afla o casă cu draperii soioase de muselină.

Poirot se îndreptă către acea casă şi, pentru că sonerie nu exista, începu să bată la uşă, care fu deschisă cu ceva întârziere de către un copil murdar, al cărui nas avea nevoie de o batistă.

— Bună seara, începu Poirot. Mama ta e acasă?

— Ha? făcu băiatul.

Ne privi cu dezaprobare şi destul de suspicios.

— Mama ta, repetă Poirot.

Se scurseră vreo douăsprezece secunde, apoi copilul intră şi o luă la fugă pe scări, strigând: „Mama, te caută cineva”.

O femeie cu faţă ascuţită se aplecă peste balustradă, după care începu să coboare.

— N-are rost să vă pierdeţi timpul, începu ea, însă Poirot o întrerupse.

Îşi scoase pălăria şi, făcând o reverenţă, spuse:

— Bună seara, doamnă. Sunt de la ziarul Evening Flicker şi vă rugăm, în schimbul unui mic onorariu, să ne lăsaţi să facem un articol despre vecina dumneavoastră, doamna Ascher.

Cuvintele de mânie îi amuţiră pe buze şi coborî scările aranjându-şi părul şi şorţul.

— Vă rog să poftiţi înăuntru, aici în stânga. Luaţi loc, domnilor.

Mica încăpere era sufocată de obiecte şi de o mobilă masivă care imita stilul iacobin. Până la urmă am reuşit să ne înghesuim pe o canapea tare.

— Vă rog să mă scuzaţi pentru felul nepoliticos în care v-am vorbit adineauri, spuse femeia, dar nici nu vă puteţi închipui ce bătaie de cap am cu toţi oamenii care sună la uşă să-mi vândă ceva – aspiratoare, ciorapi, pungi cu levănţică şi tot felul de nimicurI. Îţi ştiu şi numele, domnule! Doamnă Fowler în sus, doamnă Fowler în jos, staţi să vedeţi…

Punând accent pe nume, Poirot zise:

— Ei bine, doamnă Fowler, sper că o să cooperaţi, aşa cum v-am rugat.

— Nu ştiu ce să zic, spuse doamna Fowler cu ochii strălucind la gândul banilor promişi. Am cunoscut-o pe doamna Ascher, dar să scriu ceva despre ea…

Poirot o linişti. Nu trebuia decât să povestească ce ştia, iar interviul avea să-l scrie el.

Astfel doamna Fowler fu încurajată să înceapă să rememoreze întâmplări şi bârfe.

Doamna Ascher fusese o femeie destul de rezervată, nu tocmai genul prietenos, dar toată lumea ştia că avusese o groază de probleme, biata de ea. Iar Franz Ascher ar fi trebuit să fie închis mulţi ani, pe bună dreptate. Nu că doamnei Ascher i-ar fi fost frică de el; odată stârnită, era o adevărată fiară! Se descurca şi ea cum putea, dar urciorul nu merge de multe ori la apă. Ea, doamna Fowler, îi spusese de atâtea ori: „într-o bună zi omul ăsta o să-ţi vină de hac! Ascultă ce-ţi zic!” Şi avusese dreptate, nu? Iar ea, deşi stătea alături, nu auzise nimic.

În timpul unei pauze de respiraţie, Poirot reuşise să strecoare o întrebare.

— A primit vreodată doamna Ascher scrisori ciudate, fără nici o iscălitură sau semnate numai cu ABC?

Din nefericire, doamna Fowler răspunse negativ.

— Ştiu despre ce fel de scrisori vorbiţi, din acelea care se numesc anonime, majoritatea pline de cuvinte care te fac să roşeşti. Sincer, n-am auzit ca Franz Ascher să fi scris aşa ceva şi, chiar dacă ar fi adevărat, doamna Ascher nu mi-a spus. Cum aţi zis? Un mers al trenurilor, un ABC? Nu, n-am văzut niciodată aşa ceva şi sunt sigură că, în caz că doamna Ascher ar fi primit aşa ceva, aş fi aflat. Oricum, când am auzit ce s-a întâmplat, m-am speriat de moarte. Fetiţa mea, Edie, mi-a spus: „Mami, sunt mulţi poliţişti la vecina". M-a şi trecut un fior. „Ei bine, mi-am zis când am aflat ce se întâmplase, se vede treaba că n-a fost bine să locuiască singură şi că nepoata aia a ei ar fi trebuit să fie aici." Când bea, un om se poate transforma într-o adevărată bestie şi, după părerea mea, o bestie e şi diavolul ăla bătrân de bărbat al ei. Am avertizat-o de atâtea ori şi uite că am avut dreptate. I-am zis: „O să-ţi vină de hac!" Şi uite că i-a venit! Niciodată nu poţi să ştii de ce e în stare un om beat, iar crima asta e dovada.

Oftă din toţi rărunchii.

— Din câte am înţeles, nimeni nu l-a văzut pe acest individ Ascher intrând în magazin, nu? întrebă Poirot.

Doamna Fowler pufni cu dispreţ.

— Normal, că doar nu era să umble aşa, să-l vadă toată lumea.

Dar cum reuşise domnul Ascher să ajungă acolo fără să fie văzut nu putu să explice. Recunoscu că nu exista o intrare prin spate şi că Ascher era destul de bine cunoscut de oamenii din zonă.

— Dar n-a vrut să fie recunoscut şi i-a reuşit.

Poirot mai continuă conversaţia ceva timp, însă când deveni evident că doamna Fowler spusese tot ce ştia, nu o dată, ci de mai multe ori, puse capăt interviului, nu înainte de a plăti suma promisă.

— Şi uite aşa s-au dus cinci lire frumuşele, am remarcat eu, odată ajunşi din nou în stradă. Crezi că a meritat?

— Până acum, da.

— Crezi că ştia mai multe decât ne-a zis?

— Prietene, ne aflăm în bizara situaţie de a nu şti ce întrebări să punem. Suntem ca nişte copilaşi jucându-se de-a v-aţi ascunselea pe întuneriC. Întindem mâinile şi bâjbâim. Doamna Fowler ne-a spus tot ce crede că ştie – şi a făcut destule referiri la diverse situaţii! Poate că pe viitor observaţiile ei ne vor fi de folos, iar eu în viitor am investit acele cinci lire.

Nu prea am înţeles la ce se referea, însă chiar în acel moment ne-am întâlnit cu inspectorul Glen.

Capitolul 7 – DOMNUL PARTRIDGE ŞI DOMNUL RIDDELL.

Inspectorul Glen era cam mohorât. Am presupus că-şi petrecuse toată după-amiaza încercând să completeze o listă cu toate persoanele care fuseseră văzute intrând în tutungerie.

— Şi n-a fost nimeni văzut? întrebă Poirot.

— Ba da! Trei bărbaţi înalţi cu mină misterioasă, patru cu mustaţă neagră, doi bărboşi, trei graşi, toţi străini şi, dacă e să dăm crezare martorilor, toţi aveau priviri ameninţătoare! Mă întreb dacă n-a văzut cineva şi o bandă de mascaţi cu pistoale!

Poirot zâmbi compătimitor.

— Pretinde cineva că l-a văzut pe Ascher?

— Nu. Iar ăsta e încă un argument în favoarea lui. Tocmai i-am spus inspectorului-şef că, după părerea mea, e un caz de competenţa Scotland Yard-ului. Nu cred că e vorba doar de o crimă locală.

Poirot îi răspunse grav:

— Sunt de acord.

Inspectorul reluă:

— Ştiţi, Monsieur Poirot, e o afacere încurcată şi urâtă… Nu-mi place deloc.

Am mai vorbit cu încă două persoane înainte de a ne înapoia la Londra.

Primul fu domnul James Partridge. Acesta era ultima persoană care o văzuse pe doamna Ascher în viaţă, atunci când cumpărase ceva de la ea, la ora 17.30.

Domnul Partridge era un om mic de statură, funcţionar la bancă. Purta pince-nez, era foarte scorţos şi foarte exact în orice privinţă. Locuia într-o căsuţă la fel de curată şi de îngrijită ca şi stăpânul.

— Domnul… Poirot, spuse el, privind legitimaţia pe care prietenul meu i-o întinse. Din partea inspectorului Glen? Cu ce vă pot fi de folos, domnule Poirot?

— Din câte am înţeles, domnule Partridge, sunteţi ultima persoană care a văzut-o în viaţă pe doamna Ascher.

Domnul Partridge îşi împreună degetele şi îl cercetă pe Poirot de parcă ar fi fost un cec dubios.

— Asta e o afirmaţie discutabilă, domnule Poirot, spuse el. E posibil să mai fi trecut multă lume pe la doamna Ascher, după plecarea mea.

— Chiar dacă este aşa, încă n-a apărut nimeni care să susţină aşa ceva.

Domnul Partridge tuşi.

— Unele persoane, domule Poirot, nu au simţul datoriei publice.

Ne privi ca o bufniţă prin ochelarii lui.

— Foarte adevărat, murmură Poirot. Dumneavoastră, din câte am înţeles, v-aţi dus la poliţie din proprie iniţiativă?

— Chiar aşA. Îndată ce am aflat şocanta veste, mi-am spus că declaraţia mea ar putea fi de ajutor.

— Aţi făcut foarte bine, spuse Poirot pe un ton solemn. Poate sunteţi atât de amabil încât să-mi repetaţi şi mie povestea dumneavoastră.

— Nici o problemă. Mă întorceam acasă şi la ora 17.30 punct…

— Scuzaţi-mă, dar cum de ştiaţi cu atâta siguranţă că era 17.30 fix?

Domnul Partridge îl privi puţin enervat de întrerupere.

— Bătuse clopotul de la biserică. M-am uitat la ceas şi am văzut că era cu un minut în urmă. Asta se întâmpla chiar înainte să intru în prăvălia doamnei Ascher.

— Obişnuiaţi să treceţi des pe-acolo?

— Destul de des. Era în drumul meu spre casă. Cam o dată sau de două ori pe săptămână obişnuiam să cumpăr două uncii de tutun John Cotton.

— Aţi cunoscut-o pe doamna Ascher? Sau aţi auzit ceva despre ea?

— Nu ştiu prea multe. Cu excepţia momentelor când intram în tutungerie şi a schimbului de replici despre vreme, nu am vorbit cu ea.

— Ştiaţi că avea un soţ beţiv care obişnuia s-o ameninţe cu moartea?

— Nu.

Totuşi, o cunoşteaţi din vedere. V-a atras atenţia ceva neobişnuit la ea, ieri-seară? Părea nervoasă sau ceva de genul acesta?

Domnul Partridge reflectă.

— Din câte am observat, părea la fel ca de obicei.

Poirot se ridică.

— Domnule Partridge, vă mulţumesc că mi-aţi răspuns la aceste întrebări. Aveţi din întâmplare vreun ABC prin casă? Vreau să văd ce trenuri am către Londra.

— Pe raft, chiar în spatele dumneavoastră, indică domnul Partridge.

Pe raftul cu pricina se afla un ABC, un Bradshaw, Anuarul Bursei, ghidul Kelly, un Who’s Who şi o carte de telefon locală.

Poirot luă mersul trenurilor, se prefăcu că se uită după un tren, apoi îi mulţumi domnului Partridge şi plecă.

Următorul nostru intervievat fu domnul Albert Riddell, care era un personaj cu totul diferit faţă de anteriorul. Domnul Albert Riddell era muncitor de linie, iar conversaţia noastră avu ca fundal zgomotul vaselor nervoasei sale soţii

şi lătratul câinelui domnului Riddell, pe fondul nemascatei ostilităţi a lui Riddell însuşi.

Era un munte de om, stângaci, cu o faţă lată şi cu nişte ochi bănuitori. Tocmai mânca plăcintă cu carne, din belşug stropită cu ceai negru. Ne-a aruncat o privire mânioasă pe deasupra ceştii lui cu ceai.

— N-am zis deja tot ce ştiam? mârâi el. Ce mai vreţi de la mine? Le-am zis tot nenorociţilor de poliţişti şi acum tre' să repet povestea unor străini neisprăviţi!

Poirot îmi aruncă, pe furiş, o privire amuzată.

— Sunt de acord cu dumneavoastră, dar ce vreţi? E vorba despre o crimă şi trebuie să fim foarte atenţi.

— E mai bine să-i spui domnului ce vrea, Bert, zise femeia enervată.

— Închide gura aia blestemată, mugi uriaşul.

— Nu aţi fost la poliţie de bunăvoie, îi aruncă Poirot.

— Şi de ce m-aş fi dus? Povestea nu mă privea.

— Discutabil, comentă Poirot cu indiferenţă. S-a comis o crimă, poliţia vrea să afle cine a fost la magazin, aşa că eu cred că ar fi fost normal să mergeţi să declaraţi.

— Am avut treabă şi voiam să mă duc când aveam timp.

— Dar poliţia a aflat din altă parte că aţi fost la prăvălia doamnei Ascher, aşa că v-au căutat poliţiştii. S-au declarat mulţumiţi de ce aţi spus?

— De ce n-ar fi fost mulţumiţi? întrebă Bert agresiv.

Poirot ridică uşor din umeri.

— Unde bateţi, domnule? N-are nimeni nimic cu mine. Toată lumea ştie cine i-a făcut felul bătrânei – prăpăditul ăla de soţ al ei.

— Dar el n-a fost văzut pe strada prăvăliei în seara în care dumneavoastră aţi fost văzut.

— Încercaţi cu ameninţări, hm? Ei bine, n-o să reuşiţi. Ce motive aveam eu să fac una ca asta? Vă gândiţi că încercam să-i fur tutunul ăla nenorocit? Credeţi că sunt un blestemat de maniac, cum îl numesc ei? Credeţi că eu…

Se ridică ameninţător de pe scaun. Nevasta lui începu să se smiorcăie:

— Bert, Bert, nu spune aşa ceva. Bert, o să creadă că…

— Calmaţi-vă, domnule, zise Poirot. Nu vă cer decât să-mi povestiţi despre ultima dumneavoastră vizită la magazin. Iar faptul că refuzaţi mi se pare, cum să vă spun, un pic ciudat.

— Cine a zis că refuz? Domnul Riddell se aşează iar pe scaun. Nu mă supăr.

— Aţi intrat în magazin la ora 18?

— Exact! Poate un minut, două mai târziu, de fapt. Voiam un pachet de Gold Flake. Am deschis uşa…

— Deci era închisă?

— Da. M-am gândit că poate era închis, dar nu era. Am intrat şi nu era nimeni înăuntru. Am bătut în tejghea şi am aşteptat puţin. N-a apărut nimeni, aşa că am plecat. Asta e tot!

— Nu aţi observat corpul căzut în spatele tejghelei?

— Nu, şi nici dumneavoastră nu l-aţi fi observat, asta dacă nu l-aţi fi căutat înadins.

— Mersul trenurilor era acolo?

— Da, aşezat cu faţa în jos. Mi-a trecut prin cap că poate bătrâna a trebuit să plece repede cu trenul şi a uitat să-şi încuie magazinul.

— Aţi mişcat din întâmplare mersul trenurilor?

— Nu m-am atins de blestemăţia aia. Am făcut exact ce v-am spus.

— Şi n-aţi văzut pe nimeni ieşind din magazin, înainte să intraţi?

— Nu. Ce v-a căşunat pe mine?

Poirot se sculă în picioare.

— Nimeni nu are nimic cu dumneavoastră, încă. Bonsoir, monsieur.

Plecă lăsându-l pe om cu gura căscată, iar eu l-am urmat.

În stradă îşi privi ceasul.

— Dacă ne grăbim, putem prinde trenul de 19.02, prietene. Hai să mergem!

Capitolul 8 – A DOUA SCRISOARE

— Ei bine? am întrebat eu nerăbdător.

Ne instalaserăm într-un vagon de clasa I, unde eram singuri. Trenul, un expres, tocmai ieşise din Andover.

— Crima, zise Poirot, a fost comisă de un bărbat de înălţime medie, roşcat, care suferă de strabism la ochiul stâng. Şchiopătează puţin cu piciorul drept şi are o aluniţă imediat sub omoplat.

— Poirot! am strigat eu.

Pentru un moment, chiar îl crezusem. Apoi sclipirea din ochii prietenului meu m-a trezit.

— Poirot, am strigat din nou, de data asta cu reproş.

— Ce vrei, mon ami? Mă fixezi cu devotamentul unui câine şi-mi ceri un verdict a la Sherlock Holmes! Vorbind serios, nu ştiu cum arată criminalul, nici unde locuieşte, nici cum să-l prind.

— Dacă ar fi lăsat vreun indiciu… am murmurat eu.

— Indiciile te atrag întotdeauna. Vai, ce păcat ca n-a fumat o ţigară şi că n-a aruncat mucul pe jos; iar apoi să-l fi călcat cu pantoful, care să fi avut o formă ciudată! Nu, nu e atât de fraier. Dar, cel puţin, prietene, ai mersul trenurilor, ABC-ul, ăsta e indiciul tău!

— Crezi că l-a uitat din greşeală?

— Bineînţeles că nu! L-a lăsat special. Amprentele sunt dovada.

— Dar nu s-a găsit nici o amprentă pe el.

— Chiar asta voiam să subliniez. Cum a fost ieri seară? O după-amiază călduţă de iunie. Crezi că un om poartă mănuşi pe o asemenea vreme? Dacă ar fi fost aşa, ar fi atras în mod sigur atenţia. De aceea, faptul că nu există amprente pe ABC înseamnă că au fost şterse cu grijă. O persoană nevinovată ar fi lăsat urme, însă un vinovat, nu. Deci, criminalul nostru l-a lăsat acolo cu un scop – fără să

constituie totuşi un indiciu. Acel ghid a fost adus de cineva, cărat de cineva…

— Crezi că suntem pe punctul de a descoperi ceva?

— Sincer, Hastings, nu sunt prea încrezător. Acest om, acest necunoscut X, e mândru de abilităţile lui şi probabil nu va lăsa o urmă care să permită să fie prins imediat.

— Prin urmare, ABC-ul nu ne ajută deloc.

— Nu în sensul în care te gândeşti tu.

— Dar în ce sens?

Poirot nu răspunse imediat. Apoi şopti:

— Răspunsul e da. Avem de-a face cu un personaj necunoscut. E în umbră şi încearcă să rămână acolo. Dar, prin natura lucrurilor, nu se poate abţine să nu atragă atenţia asupra lui. Într-un fel nu ştim nimic despre el, dar în altul ştim deja multe. Deja silueta lui prinde contur – un om care scrie bine, care cumpără hârtie de calitate şi care simte un mare imbold de a-şi exprima personalitatea. Îl văd pe când era copil – probabil a fost ignorat – şi îl văd crescând cu un sentiment de inferioritate, muncit de sentimentul nedreptăţiI. Îi văd nevoia acută de a se afirma, de a atrage atenţia, devenind poate mai puternic, iar circumstanţele şi evenimentele zdrobindu-l iar. Şi încet, încet, totul e pe punctul de a exploda…

— Asta e pură speculaţie şi nu ne oferă nici un răspuns concret.

— Tu preferi sfârşitul meciului, scrumul de ţigară, cizmele cu ţinte! Dar, cel puţin, ne putem pune câteva întrebări practice. De ce ABC? De ce doamna Ascher? De ce Andover?

— Viaţa femeii pare destul de obişnuită, am cugetat eu. Iar discuţiile cu cei doi bărbaţi au fost dezamăgitoare. Nu ne-au spus nimic în plus faţă de ceea ce ştiam deja.

— Ca să fiu sincer, nici nu mă aşteptam la prea multe. Dar nu putem trece cu vederea doi candidaţi la această crimă.

— Doar nu te gândeşti la…

— Există măcar o posibilitate ca ucigaşul să locuiască în Andover sau în apropiere, ăsta ar fi un posibil răspuns la întrebarea: „De ce Andover?” Ei bine, avem deja doi bărbaţi care au fost în magazin în acea parte a zilei. Oricare dintre ei ar putea fi criminalul. Şi deocamdată n-am descoperit nimic să dovedească că niciunul dintre ei nu e omul pe care-l căutăm.

— Namila aia brutală, Riddell, poate, am admis eu.

— O, sunt gata să-l achit pe Riddell. Era nervos, se bâlbâia, în mod clar nu se simţea în largul lui…

— Dar ăsta e un semn că…

— Are o fire total opusă celei a autorului scrisorii. Vanitate şi încredere în sine, astea sunt caracteristicile pe care trebuie să le căutăm.

— Cineva care se bate cu pumnul în piept?

— Posibil. Dar unii oameni ascund în spatele nervozităţii şi al unei izolări voite foarte multă vanitate şi mulţumire de sine.

— Doar nu crezi că micuţul domn Partridge…

— El e mai degrabă le type. Se poartă aşa cum s-ar fi purtat autorul scrisorii, merge imediat la poliţie, se bucură de situaţia în care se află.

— Chiar crezi că…?

— Nu, Hastings. Personal cred că asasinul nostru nu e din Andover, dar nu trebuie să pierdem din vedere orice posibilitate. Şi, deşi spun el tot timpul, nu trebuie să excludem posibilitatea că ar putea fi vorba şi despre o femeie.

— Asta chiar nu!

— Metoda de atac este cea a unui bărbat, de acord. Dar anonimele sunt scrise de obicei mai mult de femei decât de bărbaţi. Nu trebuie să uităm asta!

Am tăcut preţ de câteva minute, apoi am întrebat:

— Şi acum ce facem?

— Hastings cel plin de energie, zise Poirot şi-mi zâmbi.

— Trebuie să facem ceva, nu?

— Nu facem nimic.

— Nimic? am spus eu foarte dezamăgit.

— Ţi se pare că sunt vrăjitor, magician? Ce ai vrea să fac?

Gândindu-mă mai bine la situaţie, mi-a fost greu să-mi dau un răspuns. Cu toate acestea eram convins că ar fi fost bine să facem ceva şi că nu mai trebuia să pierdem timpul.

— Avem semnătura ABC, biletul şi plicul…

— Evident, este pista urmărită de poliţişti, care au la dispoziţia lor toate mijlocele pentru astfel de cercetări. Dacă e ceva de descoperit, sigur ei o vor face.

Acestea fiind spuse, discuţia noastră se încheie.

În zilele care urmară, Poirot nu se arătă deloc disponibil să vorbească despre caz, iar când am încercat să redeschid subiectul, m-a expediat.

În sinea mea mă temeam că-i înţelegeam motivul. Uciderea doamnei Ascher fusese un eşec pentru el. ABC îl provocase şi câştigase. Prietenul meu, obişnuit cu răsunătoarele lui succese era sensibil la eşec, aşa încât nu suporta nici măcar să aducă vorba despre asta. Era probabil un semn de slăbiciune la un om atât de mare, dar chiar şi cei mai cu capul pe umeri dintre noi pot fi ameţiţi de succes. Iar în cazul lui Poirot succesul durase ani la rând. Era chiar de mirare că efectele lui erau vizibile abia după atâţia ani.

Înţelegător, am respectat slăbiciunea prietenului meu şi n-am mai adus vorba despre caz. Citeam în ziare lucruri privitoare la mersul anchetei. Referirile erau scurte, nu se menţiona nimic despre scrisoare, iar verdictul era ceva de genul „criminal necunoscut”. Crima atrăsese destul de puţin atenţia în presă şi nu se scrisese prea mult despre eveniment. Uciderea unei bătrâne pe o stradă lăturalnică fu repede uitată în favoarea unor subiecte mai atrăgătoare.

Ca să fiu sincer, toată povestea începea să fie dată uitării şi de mintea mea, în mare parte deoarece cred că nu-mi plăcea să-l asociez pe Poirot cu un eşec; deodată însă,

întreaga istorie îmi atrase din nou atenţia, aducând în discuţie data de 25 iulie.

Nu-l văzusem pe Poirot de vreo două zile şi fusesem plecat în weekend la Yorkshire. M-am întors luni după-amiază, iar scrisoarea sosi cu poşta de ora 18. Îmi amintesc oftatul ascuţit pe care-l scoase Poirot în timp ce deschidea acel plic special.

— A venit, zise el.

L-am privit uimit, fără să înţeleg.

— Ce a venit?

— Al doilea capitol al poveştii ABC.

Timp de un minut l-am privit perplex, pentru că uitasem complet de cazul nostru.

— Citeşte, zise Poirot şi-mi înmână scrisoarea.

Ca şi înainte, era scrisă pe hârtie de bună calitate.

Dragă domnule Poirot, Ce părere aveţi? Prima partidă cred că am câştigat-o eu, nu-i aşa? La Andover treaba a mers ca unsă, nu? Dar distracţia abia a început. Daţi-mi voie să vă atrag atenţia asupra localităţii Bexhill-on-Sea. Data, 25 ale lunii. Ce bine ne simţim împreună!

Cu sinceritate, ABC.

— Doamne, Dumnezeule, Poirot, am strigat eu. Asta înseamnă că e pe punctul de a comite altă crimă?

— Normal, Hastings. La ce altceva te aşteptai? Sau ai crezut că întâmplarea de la Andover a fost un caz izolat? Nu-ţi aminteşti ce ziceam? „Acesta a fost începutul!”

— Dar e îngrozitor!

— Da, e oribil.

— Avem de-a face cu un adevărat maniac.

— Da.

Tăcerea lui Poirot fu la fel de impresionantă ca un act de curaj. I-am dat înapoi scrisoarea, cutremurat.

În dimineaţa următoare ne-am trezit în mijlocul unei adevărate desfăşurări de forţe. Şeful Poliţiei din Sussex, comandantul-adjunct al Departamentului criminalistic, inspectorul Glen de la Andover, comandantul Carter de la

Poliţia din Sussex, Japp, un inspector tânăr pe nume Crome şi doctorul Thompson, faimosul psihiatru, se aflau toţi la un loc. Timbrul scrisorii era din Hampstead, dar, după părerea lui Poirot, acest lucru era irelevant. Spiritele erau destul de încinse.

Doctorul Thompson era un om plăcut, între două vârste, care, în pofida pregătirii sale, încerca să evite o exprimare prea tehnică.

— Nu mai încape nici o îndoială: cele două scrisori au fost trimise de aceeaşi persoană, zise comandantul-adjunct.

— Şi mai putem afirma că această persoană a comis crima din Andover.

— În acest moment, suntem avertizaţi în legătură cu o a doua crimă, programată pentru data de 25, adică poimâine, la Bexhill. Ce putem face?

Şeful Poliţiei din Sussex îşi privi subalternul.

— Ei, Carter, tu ce părere ai?

Acesta dădu din cap cu gravitate.

— E greu, domnule. Nu avem nici cel mai mic indiciu despre viitoarea victimă. Vorbind cinstit, ce măsuri putem lua?

— O sugestie, murmură Poirot.

Toate capetele se întoarseră spre el.

— Cred că e posibil ca numele de familie al următoarei victime să înceapă cu litera B.

— E ceva, comentă comandantul Carter cam cu jumătate de gură.

— Un complex alfabetic, murmură pentru sine doctorul Thompson.

— Spun că ar fi o posibilitate, nimic mai mult. Mi-a trecut prin minte când am văzut numele de Ascher scris deasupra uşii magazinului acelei nefericite femei ucise luna trecută. Iar când am primit scrisoarea cu Bexhill m-am gândit că e posibil ca locul şi victima să fie alese conform unui sistem alfabetic.

— Posibil, aprobă doctorul. Pe de altă parte, se poate ca numele de Ascher să fi fost o coincidenţă şi ca victima – indiferent de numele ei – să fie o bătrână care ţine o prăvălie. Ţineţi cont de faptul că avem de-a face cu un nebun, care până acum nu ne-a dat indiciul vreunei motivaţii.

— Are nevoie un nebun de motivaţii, domnule? întrebă comandantul sceptic.

— Bineînţeles, omule! Una dintre caracteristicile specifice maniei acute este logica riguroasă. Un om se poate crede profund îndreptăţit să ucidă preoţi, doctori sau bătrâne proprietare de tutungerii, iar în spatele acestei convingeri se află un motiv extrem de coerent. Nu trebuie să ne lăsăm duşi de val în ceea ce priveşte ideea aceasta cu alfabetul. Faptul că Bexhill urmează lui Andover, poate fi o simplă coincidenţă.

— Am putea măcar să luăm câteva măsuri, Carter, şi să avem în vedere locuitorii al căror nume începe cu litera B. Vom mai supraveghea şi micile tutungerii şi chioşcurile de ziare aflate în grija unei singure persoane. Altceva nu cred că mai putem face. Şi, normal, putem fi cu ochii pe străini pe cât posibil.

Comandantul scoase un sunet de dezaprobare.

— Tocmai acum, când se închid şcolile şi începe vacanţa? Locul va fi invadat de turişti săptămâna asta!

— Facem tot ce se poate, conchise şeful poliţiei răspicat.

Fu rândul inspectorului Glen să vorbească.

— O să-i ţin sub observaţie pe toţi cei care au avut legătură cu cazul Ascher. Pe cei doi martori, Partridge şi Riddell, şi, bineînţeles, pe Ascher. Dacă dau vreun semn că vor să părăsească oraşul, vor fi urmăriţi.

Şedinţa luă sfârşit după alte câteva sugestii şi puţină conversaţie fără importanţă.

— Poirot, am întrebat eu în timp ce ne plimbam pe malul râului, eşti sigur că această crimă poate fi prevenită?

Îmi întoarse o privire rătăcită.

— Un oraş întreg de oameni sănătoşi împotriva nebuniei unui singur om? Mi-e teamă, Hastings, mi-e tare teamă. Adu-ţi aminte de îndelungul succes al lui Jack Spintecătorul!

— E îngrozitor!

— Nebunia, Hastings e lucru groaznic… Mi-e teamă… Mi-e foarte teamă…

Capitolul 9 – CRIMA DE LA BEXHILL-ON-SEA.

Încă îmi mai amintesc clipa în care m-am trezit în dimineaţa zilei de 25 iulie. Cred că era cam 7.30.

Poirot stătea lângă mine pe pat şi m-a atins uşor pe umăr. A fost de ajuns să-l zăresc printre pleoape şi m-am trezit.

— Ce e? am întrebat eu, sculându-mă imediat.

Poirot răspunse simplu, dar foarte emoţionat:

— S-a întâmplat.

— Ce?! am strigat eu. Vrei să zici… dar azi suntem în 25.

— S-a întâmplat seara trecută, mai bine zis în primele ore ale dimineţii.

Am sărit din pat şi am început să mă îmbrac, iar Poirot îmi relată pe scurt ce aflase la telefon.

— Corpul unei tinere a fost găsit pe plajă, la Bexhill. A fost identificată ca fiind Elisabeth Barnard, chelneriţă într-o cafenea. Locuia cu părinţii într-o casă recent construitĂ. În urma raportului medical, decesul a avut loc între orele 23.30 şi 01.00 A. M.

— Sunt siguri că asta e crima? am întrebat eu, în timp ce mă bărbieream în grabă.

— Un ABC deschis la trenurile către Bexhill a fost găsit chiar sub cadavru.

M-au trecut fiori.

— E groaznic!

— Faites attention, Hastings. Nu vreau să se întâmple o a doua tragedie în apartamentul meu!

Mi-am şters iute sângele de pe bărbie.

— Ce planuri avem? am întrebat.

— Va sosi o maşină pentru noi dintr-un moment într-altul. Mă duc să-ţi aduc o cană de cafea ca să nu întârziem.

Douăzeci de minute mai târziu, ne aflam într-o maşină rapidă a poliţiei, traversând Tamisa pe drumul de ieşire din Londra.

Cu noi era şi inspectorul Crome, care fusese prezent şi la şedinţa din ziua precedentă şi care se ocupa oficial de caz.

Crome era un ofiţer foarte diferit de Japp. Mult mai tânăr, era genul tăcut şi mândru. Bine educat şi citit, era destul de plin de el, după părerea mea. Se acoperise de glorie în ultima vreme, când, cu multă răbdare, îl prinsese pe criminalul în serie responsabil de uciderea unor copii şi care se afla acum la Broadmoor.

Desigur, era persoana potrivită pentru preluarea acestui caz, dar, după câte puteam constata, era mult prea conştient de acest lucru. Atitudinea lui faţă de Poirot era puţin zeflemitoare. Totuşi, îl respecta în felul în care un tânăr respectă un om mai în vârstă, aşa cum se cuvine în societatea civilizată.

— Am avut o lungă discuţie cu doctorul Thompson, zise el. E foarte interesat de crimele în serie sau în lanţ. Acestea sunt produsul unui anumit tip de distorsionare mentală. Desigur, un profan nu poate aprecia anumite detalii fine care nu-i scapă unui specialist. Tuşi. Că tot veni vorba, legat de ultimul meu caz – nu ştiu dacă aţi citit despre el – cazul Mabel Homer, eleva de la Muswell Hill; acel criminal, Capper, era extraordinar. A fost incredibil de greu să facem legătura între el şi crime, ca să nu mai spunem că se afla deja la a treia! Părea la fel de sănătos ca mine sau ca dumneavoastră. Dar există o serie de teste, capcane lingvistice, destul de moderne; desigur, aşa ceva nu exista pe vremea dumneavoastră, în momentul în care ai reuşit să induci unui om ideea de a se preda, e al tău! Ştie că tu ştii şi cedează nervos, dându-se de gol!

— Chiar şi pe timpul meu se mai întâmpla aşa ceva din când în când, comentă Poirot.

Inspectorul Crome îl privi şi întrebă de dragul conversaţiei:

— Chiar aşa?

O perioadă nimeni nu mai zise nimiC. În timp ce treceam prin dreptul gării New Cross, Crome spuse:

— Dacă aveţi întrebări legate de caz, vă rog să nu ezitaţi.

— Presupun că nu aveţi o descriere a tinerei.

— Avea 23 de ani, lucra pe post de chelneriţă la cafeneaua Ginger Cat…

— Pas ça. Mă întrebam… dacă era drăguţă?

— În privinţa asta n-am nici o informaţie, zise inspectorul Crome bătând uşor în retragere.

Din atitudinea lui i se puteau ghici gândurile: „Străinii ăştia, sunt toţi la fel!”

În privirea lui Poirot se zărea o urmă de amuzament.

— Nu vi se pare un amănunt important? Cu toate acestea, pour une femme, este un amănunt capital, care nu de puţine ori îi decide destinul!

Se lăsă din nou tăcerea.

În apropiere de Sevenoaks, Poirot reluă conversaţia.

— Aţi fost cumva informat despre cum şi cu ce a fost fata strangulată?

Inspectorul Crome îi răspunse repede:

— A fost strangulată cu propria curea, din câte am aflat, o chestie groasă, tricotată.

Poirot făcu ochii mari.

— Aha! exclamă el. Avem în sfârşit o informaţie precisă. Asta ne spune ceva, nu-i aşa?

— Încă n-am văzut obiectul, zise inspectorul cu răceală.

Deja nu-i mai puteam suporta precauţia şi lipsa de imaginaţie.

— Obiectul ăsta ne spune multe despre criminal, am zis. Cureaua fetei ne demonstrează bestialitatea minţii acestui om!

Poirot îmi aruncă o privire pe care n-am putut s-o descifrez. Mi s-a părut totuşi că era puţin amuzat şi am luat-

o ca pe un avertisment să nu spun prea multe de faţă cu inspectorul.

Tăcerea se instală, din nou.

La Bexhill am fost întâmpinaţi de comandantul Carter, care era însoţit de un tânăr inspector, Kelsey, cu o mină plăcută şi inteligentă. Cel din urmă fusese însărcinat să lucreze la caz cu Crome.

— Probabil vei dori să faci propriile cercetări, Crome, zise comandantul. Aşa că îţi voi spune despre ce e vorba, în linii mari, după care te poţi apuca de treabă.

— Vă mulţumesc, domnule.

— Tocmai le-am dat vestea părinţilor ei, zise comandantul. Au fost foarte şocaţi, cum era de aşteptat, aşa că le-am lăsat un răgaz să-şi revină. Prin urmare, poţi începe prin a-i interoga pe ei.

— Mai avea şi alte rude? întrebă Poirot.

— O soră, dactilografa la Londra, care a fost deja anunţată. Şi mai e şi un tânăr cu care se presupune că ar fi ieşit fata seara trecută.

— Mersul trenurilor ne e de folos?

— E acolo, arătă comandantul spre masă. Nici o amprentă, şi e deschis la pagina despre Bexhill. Se poate afirma că e un exemplar nou, care nu pare să fi fost răsfoit prea mult. Am verificat, n-a fost cumpărat din împrejurimi sau de aici.

— Cine a descoperit cadavrul, domnule?

— Un colonel dintre aceia care fac plimbări matinale, colonelul Jerome. A ieşit să-şi plimbe câinele pe la ora 6 A. M. Venea dinspre Cooden şi cobora spre plajă, când câinele a adulmecat ceva. Colonelul l-a strigat, dar animalul n-a venit, aşa că omul şi-a dat seama că e vorba despre ceva suspect. Până la urmă a descoperit corpul şi s-a purtat exemplar: n-a atins-o şi ne-a sunat imediat.

— Şi ora decesului poate fi stabilită la miezul nopţii trecute?

— Cam între miezul nopţii şi ora 1 A. M. Criminalul nostru e un om de cuvânt. Dacă spune 25, atunci e 25, chiar dacă

era 25 numai de câteva minute.

Crome dădu din cap.

— Mda, aşa gândeşte el. Nimic altceva care să ne fie de ajutor?

— Din câte ştim, deocamdată nu. Dar e încă devreme. Toţi cei care au văzut o fată în alb plimbându-se cu un bărbat, seara trecută, vor veni să declare în curând şi, după câte îmi imaginez eu, cred că au fost patru sau cinci sute de fete în alb care s-au plimbat cu tineri seara trecută!

— Ei bine, domnule, cred că o să trec la treabă, zise Crome. Va trebui să merg la cafenea şi acasă la fată. Kelsey poate veni cu mine.

— Şi domnul Poirot? întrebă comandantul.

— Vă voi însoţi, îi răspunse Poirot, în locul lui Crome, făcându-i acestuia o mică plecăciune.

Crome păru destul de nemulţumit, iar Kelsey, care nu-l mai văzuse pe Poirot până atunci, afişă un zâmbet larg.

Din nefericire aşa se întâmpla de fiecare dată când cineva îl vedea pe prietenul meu: era considerat doar un omuleţ haios.

— Ce-i cu acea curea, care se pare că a fost arma crimei? întrebă Crome. Domnul Poirot consideră că este un indiciu valoros şi cred că ar dori să o vadă.

— Du tout, zise Poirot repede. M-aţi înţeles greşit.

— Nu ne furnizează nici o informaţie importantă, spuse Carter. Nu e o curea de piele, pe care s-ar fi putut distinge amprente, dacă era cazul. E doar o cingătoare groasă şi împletită din mătase, ideală pentru o astfel de operaţiune.

Mă trecu un fior.

— Ei bine, anunţă Crome, ar fi mai bine să pornim la treabă!

Aşa că ne-am pus în mişcare.

Prima noastră oprire a fost la Ginger Cat. Situată pe malul mării, cafeneaua era una micuţă, ideală pentru servirea ceaiului. Avea mese mici, acoperite cu feţe de masă portocalii şi scaune de ratan, inconfortabile, cu pernuţe

portocalii. Era genul de loc unde-ţi puteai bea cafeaua de dimineaţă sau cinci feluri diferite de ceai (Devonshire, Farmhouse, Fruit, Carlton sau simplu) şi unde mai puteai servi o masă frugală, aşa cum preferă doamnele, ca de exemplu ouă cu jumări, creveţi sau macaroane gratinate.

Cafeaua de dimineaţă era pe terminate. Patroana localului ne invită repede într-un loc mai retras, foarte dezordonat.

— Domnişoaraaa… Merrion? întrebă Crome.

Domnişoara Merrion răspunse pe un ton răguşit şi grav:

— Eu sunt. Problema asta îmi dă numai bătăi de caP. Îngrozitor. Nici nu vreau să mă gândesc cum îmi va afecta afacerea!

Domnişoara Merrion era o femeie subţire, pe la 40 de ani, cu şuviţe portocalii în păr (era ea însăşi o veritabilă pisică arămie2). Se juca nervoasă cu diversele pliuri şi volane care făceau parte din ţinuta ei de serviciu.

— O să aveţi încasări spectaculoase, o încurajă inspectorul Kelsey. Veţi vedea că abia veţi mai face faţă!

— Dezgustător, îşi continuă domnişoara Merrion gândul, cu adevărat dezgustător! Te face să renegi natura umană.

Cu toate acestea, ochii îi sclipeau la gândul perspectivei descrise de inspector.

— Ce ne puteţi spune despre fata care a murit, domnişoară Merrion?

— Nimic, răspunse ea convinsă. Absolut nimic!

— De când lucra aici?

— Asta e a doua vară.

— Eraţi mulţumită de ea?

— Era o chelneriţă bună, rapidă şi serioasă.

— Era drăguţă? interveni Poirot.

La rândul ei, domnişoara Merrion îi aruncă acea privire de: „Of, străinii ăştia!”

— Era o fată curată şi frumuşică, spuse ea pe un ton distant.

— La ce oră a plecat de la serviciu seara trecută? întrebă Crome.

— La opt. La opt închidem pentru că nu servim cina, nu avem cereri.
— Oamenii vor ouă cu jumări şi ceai (Poirot se cutremură) pe la ora şapte şi rareori mai târziu, însă locul începe să se golească de pe la 18.30.
— V-a spus cumva unde se ducea?
— În nici un caz, sublinie domnişoara Merrion. Nu eram în astfel de relaţii.
— Nu a venit nimeni s-o caute sau ceva de genul ăsta?
— Nu.
— Era în apele ei sau era tristă, deprimată?
— Sincer, nu ştiu, răspunse ea distant.
— Câte chelneriţe aveţi în serviciu?
— În mod normal două. Dar mai angajez încă două între 20 iulie şi sfârşitul lui august.
— Elizabeth Barnard era una dintre cele angajate pe vară?
— Nu, ea era una dintre cele angajate permanent.
— Ce ne puteţi spune despre cealaltă?
— Domnişoara Higley? E o tânără cumsecade.
— Ea şi domnişoara Barnard erau prietene?
— N-aş putea spune asta.
— Poate ar fi mai bine s-o întrebăm personal.
— Acum?
— Vă rog!
— O să-i spun să vină, zise domnişoara Merrion, ridicându-se. Vă rog să o reţineţi cât mai puţin timp posibil, pentru că e oră de vârf.
Felina şi roşcata domnişoară Merrion părăsi camera.
— Cât rafinament, comentă inspectorul Kelsey. Şi imită tonul afectat al femeii: N-aş putea spune asta.
O fată durdulie, cu răsuflarea uşor tăiată, brunetă şi rumenă în obraji, cu ochi negri şi morţi de curiozitate dădu buzna.
— M-a trimis domnişoara Merrion, spuse ea repede.
— Domnişoara Higley?

— Da, eu sunt.

— O ştiaţi pe Elizabeth Barnard?

— Da, o ştiam pe Betty. Nu-i îngrozitor? E atât de înfricoşător! Nu-mi vine să cred. Le-am repetat fetelor toată dimineaţa că nu-mi vine să cred! „Ştiţi, fetelor, le-am zis, nu mi se pare real. Betty! Adică Betty Barnard care a fost aici tot timpul, ucisă! Nu pot să cred!” De vreo cinci sau şase ori m-am ciupit ca să văd dacă nu cumva visez. Betty omorâtă… E… cum să vă spun, nu pare deloc adevărat.

— O ştiai bine pe fata moartă? întrebă Crome.

— Păi, lucra aici dinaintea mea. Eu am venit abia în martie, iar ea lucra deja de anul trecut. Era destul de tăcută şi nu prea făcea glume. Nu vreau să spun că era mută, avea destul simţ al umorului, doar că nu… înţelegeţi dumneavoastră ce vreau să zic.

Inspectorul Crome era destul de răbdător, având în vedere că inimoasa domnişoară Higley se dovedea a fi chiar năucitoare în postura de martor. Orice amănunt era reluat de alte câteva orI. În plus, nici nu spunea nimic concludent.

Nu era prietenă apropiată a defunctei şi se putea ghici că Elizabeth Barnard se considera superioară domnişoarei Higley. Se înţelegeau bine la serviciu, însă nu se vedeau prea des în afara lui. Elizabeth Barnard avusese un „prieten” care lucra la agenţia de vânzări de lângă gară, Court & Brunskill. Nu, nu era vorba nici de domnul Court, nici de domnul Brunskill. Era funcţionar acolo, dar nu-i ştia numelE. Însă îl ştia bine din vedere. Era drăguţ, da, foarte drăguţ şi mereu bine îmbrăcaT. În mod clar, în inima domnişoarei Higley se ascundea o urmă de gelozie.

Până la urmă, tot ce am aflat a fost că Elizabeth Barnard nu avusese încredere în nimeni de la cafenea atât de mult încât să-i spună ce urma să facă în seara respectivă, dar, după părerea domnişoarei Higley, urma să se vadă cu prietenul ei. Purta o rochie albă, nouă, „care-i venea şi mai bine cu noul guler”.

Am vorbit şi cu celelalte două fete, însă fără nici un rezultat. Betty Barnard nu vorbise cu nimeni despre planurile ei şi nimeni n-o văzuse în Bexhill în cursul serii.

Capitolul 10 – FAMILIA BARNARD.

Părinţii lui Elizabeth Barnard trăiau într-o casă minusculă, una dintre cele cincizeci şi ceva de case construite recent de un investitor speculant, la marginea oraşului. Numele zonei era Llandudno. Domnul Barnard, un bărbat puternic, de vreo 50 de ani, acum total buimac, observase că ne apropiam şi ne aştepta în prag.

— Intraţi, domnilor, ne invită el.

Inspectorul Kelsey luă iniţiativa.

— Dumnealui este inspectorul Crome de la Scotland Yard, domnule, spuse el. A venit să ne ajute la caz.

— Scotland Yard? întrebă domnul Barnard plin de speranţă. E bine. Astfel de criminali nu trebuie cruţaţi. Biata mea fetiţă, se tângui el plin de durere.

— Iar dânsul e domnul Hercule Poirot, de asemenea de la Londra, însoţit de…

— Căpitanul Hastings, completă Poirot.

— Îmi pare bine să vă cunosc, domnilor, spuse Barnard maşinal. Vă rog să poftiţi în casă. Nu cred că soţia mea e în stare să ni se alăture. E distrusă.

Cu toate acestea, în timp ce eram conduşi în interior, doamna Barnard îşi făcu apariţia. Se vedea că plânsese mult, după ochii umflaţi şi roşii, şi avea pasul şovăielnic al cuiva care trecuse printr-un mare şoc.

— Stai liniştită, mamă! Te simţi bine? O luă după umeri şi o aşează pe un scaun. Comandantul a fost foarte cumsecade. După ce ne-a dat vestea, a fost drăguţ şi ne-a lăsat un timp să ne revenim.

— Of, e atât de nedrept, strigă disperată doamna Barnard. E cel mai nedrept lucru întâmplat vreodată!

Vocea ei avea o intonaţie ciudată, care, pentru un moment, mi s-a părut a fi un accent străin, dar mi-am amintit numele

scris pe uşă şi mi-am dat seama că modul ei de a vorbi era o dovadă a originii galeze.

— Ştiu că e foarte dureros, doamnă, zise inspectorul Crome. Vă împărtăşim durerea, dar vrem să adunăm toate datele pentru a trece la treabă cât mai curând posibil.

— Înţelegem, încuviinţă domnul Barnard.

— Din câte am aflat, fiica dumneavoastră avea 23 de ani, locuia aici şi lucra la cafeneaua Ginger Cat, nu-i aşa?

— Aşa este.

— Aveţi o casă nouă, nu? Unde locuiaţi înainte?

— Am lucrat în domeniul feroviar, în Kennington, şi m-am pensionat acum doi anI. Întotdeauna ne-am dorit să locuim lângă mare.

— Aveţi două fiice?

— Da. Fiica cea mare lucrează într-un birou, la Londra.

— Nu v-aţi speriat când fiica dumneavoastră n-a apărut ieri-seară acasă?

— Nici n-am ştiut că n-a venit, răspunse doamna Barnard, tremurând. Eu şi tata ne-am dus la culcare devreme. De obicei ne culcăm la ora nouă. N-am aflat că Betty nu e acasă până n-a venit acel poliţist să ne spună că… că…

Izbucni în plâns.

— Fiica dumneavoastră obişnuia să vină seara târziu acasă?

— Ştiţi cum sunt fetele din ziua de azi, inspectare, explică Barnard. Independente. Iar serile astea de vară nu-ţi dau nici un ghes să te întorci devreme acasă. Oricum, Betty nu întârzia mai mult de ora 23.

— Cum intra în casă? Lăsaţi uşa deschisă?

— Obişnuiam să lăsăm cheia sub preş.

— Am înţeles că fiica dumneavoastră era logodită. E adevărat?

— Lucrurile nu mai sunt la fel de formale în ziua de azi, zise domnul Barnard.

— Îl cheamă Donald Fraser şi îmi place. E un băiat bun, adăugă doamna Barnard. Vestea asta o să-l afecteze, bietul

de el. Oare o fi aflat?
— Parcă lucrează la Court & Brunskill, nu-i aşa?
— Da, la agenţii imobiliari.
— Cei doi obişnuiau să se întâlnească seara, după serviciu?
— Nu în fiecare seară. Cam o dată, de două ori pe săptămână.
— Ştiţi cumva dacă trebuia să se întâlnească ieri cu el?
— N-a spus nimic. De fapt, ea nu prea ne spunea unde se ducea sau ce făcea. Dar era o fată bună. Doamne, nu-mi vine să cred…
Doamna Barnard începu să hohotească din nou.
— Fii tare, draga mea! Adună-te, mamă, o încurajă soţul. Trebuie să trecem peste asta.
— Sunt sigură că Donald nu ar fi capabil, n-ar fi în stare… murmură doamna Barnard printre suspine.
— Adună-te, draga mea, repetă domnul Barnard. Mi-aş dori din tot sufletul să vă fiu de folos, dar adevărul e că nu ştiu nimic, nimic care să vă ajute să-l prindeţi pe nenorocitul care a făcut asta. Betty era o fată veselă şi fericită şi avea un logodnic de treabă, pe vremea mea se spunea că „e în vorbă cu el”. Nu o să înţeleg niciodată de ce ar fi vrut cineva s-o omoare, n-are nici o logică.
— Nu sunteţi departe de adevăr în privinţa asta, domnule Barnard, spuse Crome. Mi-ar plăcea să arunc o privire în camera domnişoarei Barnard, poate descopăr nişte scrisori sau un jurnal.
— Vă rog să poftiţi, spuse domnul Barnard, ridicându-se.
El o porni înainte. Îl urmară Poirot, apoi Kelsey şi, în sfârşit, eu.
M-am oprit pentru câteva momente, pentru a-mi lega şireturile, timp în care un taxi opri în faţa casei. O fată ţâşni din el, plăti în grabă şi se îndreptă spre intrare, cu o vălişoară în mânĂ. În momentul în care intră, mă văzu şi rămase înmărmurită.
Era ceva atât de bizar în ţinuta ei, încât mă intrigă.
— Cine sunteţi? întrebă ea.

Am coborât câteva trepte. Mă simţeam foarte stânjenit şi chiar nu ştiam ce să spun. Să mă prezint sau să menţionez că am venit cu poliţia? Fata nu-mi lăsă prea mult timp să mă hotărăsc.

— Oricum, bănuiesc cine sunteţi.

Îşi scoase basca de lână albă pe care o purta şi o aruncă pe jos. O puteam vedea mai bine acum, mai ales că se mişcase către lumină.

La prima vedere mi-a amintit de păpuşile olandeze cu care se jucau surorilor mele, în copilărie. Avea părul negru, tăiat drept, cu breton deasupra frunţii. Avea pometi înalţi şi întreaga ei faţă avea o geometrie specială, modernă, care într-un fel era atrăgătoare. Nu era o femeie fatală, era mai degrabă o apariţie obişnuită, însă emana o forţă atât de intensă, încât era aproape imposibil să n-o remarci.

— Sunteţi domnişoara Barnard? am întrebat.

— Sunt Megan Barnard. Bănuiesc că sunteţi de la poliţie.

— Păi, nu chiar…

Mă întrerupse:

— Nu cred că am ceva să vă spun. Sora mea era o fată isteaţă şi plină de viaţă care nu avea prieteni bărbaţi. La revedere!

Îmi spuse toate astea zâmbind şi privindu-mă provocator.

— Cred că asta e fraza corectă, nu? zise ea.

— Nu sunt reporter, dacă la asta vă gândiţi.

— Atunci ce sunteţi? Privi în jur. Unde sunt mama şi tata?

— Tatăl dumneavoastră arată poliţiei dormitorul surorii dumneavoastră. E şi mama dumneavoastră acolo şi e foarte îndurerată.

Fata păru că ia o decizie.

— Urmaţi-mă!

Deschise o uşă şi intră. Am urmat-o într-o bucătărie mică şi curată. Tocmai mă pregăteam să închid uşa după mine, când am simţit o inexplicabilă rezistenţĂ. În momentul următor, Poirot îşi făcu apariţia fără zgomot şi închise uşa.

— Mademoiselle Barnard? întrebă el cu o mică reverenţă.

— Dânsul e domnul Hercule Poirot, l-am prezentat eu.

Megan Barnard îl cercetă repede din priviri.

— Am auzit de dumneavoastră. Sunteţi un detectiv particular la modă, nu-i aşa?

— Nu e o descriere prea măgulitoare, dar merge, glumi Poirot.

Fata se aşează pe marginea mesei şi căută în geantă o ţigară. Şi-o aprinse, apoi spuse, între două fumuri:

— Nu prea înţeleg cum de faimosul Hercule Poirot e prezent la umila noastră crimă.

— Mademoiselle, cu ce nu înţelegem nici dumneavoastră, nici eu, cred că s-ar putea umple un volum. Dar asta nu are nici o importanţă. Ceea ce are importanţă practică este ceva greu de găsit.

— Despre ce este vorba?

— Din păcate, mademoiselle, moartea creează o prejudecată. O prejudecată în favoarea celor decedaţi. Am auzit ceea ce i-aţi spus prietenului meu, Hastings. „O fată isteaţă şi plină de viaţă care nu avea prieteni bărbaţi.” Aţi spus asta ca să vă bateţi joc de ziare. Şi e adevărat – atunci când o tânără moare, acesta este genul de lucruri care se spun. Era isteaţă. Era fericită şi drăguţă. Nu avea nici o grijă şi nici cunoştinţe dubioase. De morţi, numai de bine. Ştiţi ce mi-ar plăcea în acest moment? Mi-ar plăcea să găsesc pe cineva care a cunoscut-o pe Elizabeth Barnard şi care nu ştie că a murit! Atunci poate aş auzi ceva util – adevărul.

Megan Barnard îl privi câteva minute în tăcere, în timp ce fuma. După aceea începu să vorbească, iar cuvintele ei mă făcură să tresar:

— Betty era o petrecăreaţă incorigibilă!

Capitolul 11 – MEGAN BARNARD.

După cum spuneam, vorbele lui Megan Barnard, spuse pe un ton oficial, mă făcură să tresar.

Poirot, în schimb, de-abia dădu din cap, cu gravitate.

— A la bonne heure3, zise el. Sunteţi inteligentă, mademoiselle.

Megan Barnard continuă pe acelaşi ton detaşat:

— Ţineam foarte mult la Betty, dar asta nu m-a împiedicat să văd ce prostuţă mică era, lucru pe care nu m-am ferit să i-l spun. Aşa sunt surorile.

— Şi v-a luat în seamă?

— Probabil că nu, răspunse Megan cinic.

— Vă rog să fiţi mai explicită, mademoiselle.

Fata ezită un minut sau două.

Poirot o încurajă, zâmbind uşor:

— Vă voi ajuta. Am auzit ce i-aţi spus lui Hastings – că sora dumneavoastră era o fată isteaţă şi fericită care nu avea prieteni bărbaţi. Adevărul este – un peu4 – altul, nu-i aşa?

Megan şopti:

— Betty nu era o fată rea. Vreau să înţelegeţi asta. Juca mereu corect şi nu era adepta distracţiilor de-un weekend. Dar îi plăcea să iasă, să danseze şi o măguleau complimentele ieftine.

— Era frumuşică, nu?

Această întrebare, pe care o auzeam a treia oară, primi de această dată un răspuns util.

Megan coborî de pe masă şi se îndreptă către valiza ei, de unde scoase un obiect pe care i-l dădu lui Poirot.

Într-o ramă de piele se vedea fotografie cu bustul unei fete blonde şi zâmbitoare. Părul, recent coafat, îi cădea în bucle pe umeri. Zâmbetul era artificial, de pozã. Nu era un chip pe care l-ai putea numi frumos, însă avea o oarecare drăgălăşenie.

Poirot îi dădu înapoi portretul, spunând:

— Nu semănaţi una cu cealaltă.

— Mda! Eu sunt urâţica familiei, am ştiut asta dintotdeauna, comentă ea încercând să nu acorde importanţă celor afirmate.

— În ce sens consideraţi că sora dumneavoastră se purta prosteşte? Vă referiţi la relaţia cu domnul Donald Fraser?

— Exact. Don e un tip destul de tăcut, dar anumite lucruri nu-i conveneau, şi pe urmă…

— Şi pe urmă ce, mademoiselle?

Ochii lui o fixară cu mare atenţie.

Poate mi s-a părut, dar am avut senzaţia că a ezitat o secundă înainte de a răspunde.

— Mi-a fost teamă că poate îi va da papucii. Şi ar fi fost păcat, pentru că e un om muncitor şi ar fi fost un soţ bun.

Poirot nu o slăbi din ochi, ceea ce n-o intimidă, ci o făcu să-i întoarcă o privire ce-mi aminti de atitudinea ei dispreţuitoare de la început.

— Deci aşa, spuse el, deja nu mai spunem adevărul.

Fata dădu din umeri şi se îndreptă către uşă.

— Ei bine, v-am ajutat cum am putut.

Vocea lui Poirot o opri.

— Aşteptaţi, mademoiselle, vreau să vă spun ceva.

Ea se întoarse, deşi împotriva propriei voinţe.

Spre surpriza mea, Poirot îi prezentă toată povestea cu scrisorile ABC, crima din Andover şi mersul trenurilor găsit lângă cadavre.

Nu se putu plânge că nu i-a trezit interesul, întrucât fata rămase cu gura căscată şi cu ochii mari.

— E adevărat, domnule Poirot?

— Da, este.

— Vorbiţi serios, sora mea chiar a fost ucisă de un nenorocit de criminal în serie?

— Exact!

— O! Betty, Betty, ce înfiorător!

— Prin urmare, mademoiselle, vedeţi că informaţiile pe care vi le cer nu vor răni, nici nu vor prejudicia pe nimeni?

— Da, acum înţeleg.

— În acest caz, haideţi să ne continuăm conversaţia. Din câte am dedus, Donald Fraser este o persoană violentă şi geloasă, nu?

Megan Barnard răspunse încet:

— Acum am încredere în dumneavoastră, domnule Poirot, aşa că vă voi spune adevărul gol-goluţ. După cum spuneam, Don e o persoană tăcută, un introvertit, dacă mă înţelegeţi, şi nu poate exprima întotdeauna în cuvinte ceea ce simte. Dar în interior clocoteşte şi, pe deasupra, mai e şi gelos. Era mereu gelos pe BettY. Îi era devotat, iar ea ţinea la el, dar Betty nu era genul de fată care să aibă ochi numai pentru un singur bărbat. Pur şi simplu, aşa era ea – tot timpul cu ochii pe băieţii frumuşei, iar slujba ei de la Ginger Cat îi permitea să flirteze permanent, mai ales vara. Nu pierdea nici o ocazie, iar dacă era puţin tachinată, răspundea cu aceeaşi monedă. După care se întâlnea, probabil, cu acei bărbaţi, să meargă la un film sau ceva de genul ăsta. Pentru ea nu era nimic serios, dar îi plăcea să se simtă bine. Spunea că, din moment ce o să se aşeze la casa ei cu Don, putea să se mai distreze puţin.

Megan făcu o pauză, iar Poirot spuse:

— Înţeleg, continuaţi.

— Don nu-i putea înţelege atitudinea. Dacă ea chiar ţinea la el, nu pricepea ce nevoie mai avea să iasă şi cu alţii. Şi, o dată sau de două ori, s-au certat serios pe tema asta.

— Deci domnul Don nu mai tăcea?

— E ca toţi oamenii tăcuţi care, atunci când îşi pierd firea, o fac la modul serios! Don a fost atât de violent, încât a speriat-o pe Betty.

— Când s-a întâmplat asta?

— Una dintre altercaţii a fost acum un an, iar cealaltă, mult mai urâtă, cam acum o lună. Eram acasă în weekend, când i-am surprins certându-se. Am încercat să-i bag puţin minţile în cap lui Betty şi să-i demonstrez că era o prostuţă. Iar ea nu zicea decât că nu făcuse nimic rău, ceea ce era destul de adevărat, dar lucrurile se înrăutăţiseră oricum. După cearta de anul trecut, se obişnuise să-i spună câteva minciuni nevinovate, pe principul că nu te poate răni ceea ce nu ştii. Ultima lor ceartă a izbucnit pentru că i-a spus lui Don că merge la Hastings să vadă o prietenă, când de fapt

ea a fost la Eastbourne cu un bărbat. Era un bărbat însurat, despre care n-a vrut să spună mare lucru, aşa că situaţia s-a înrăutăţit. Apoi a urmat o scenă oribilă… cu Betty care îi arunca în faţă faptul că încă nu era soţia lui, aşa că putea face ce voia, şi cu Don, livid, care spunea că într-o zi… într-o zi…

— Da?

— Va omorî pe cineva, zise Megan coborându-şi vocea.

Se opri şi îl privi pe Poirot, care căzu pe gânduri câteva momente.

— Aşa că, logic, vă e teamă că…

— Nu m-am gândit că el a fost, nici o clipă! Dar mi-era teamă că se va afla de cearta asta şi de tot ce-a spus, mai ales că nu sunt singura care ştie aceste lucruri.

Poirot clătină din nou din cap cu gravitate.

— Chiar aşa. Pot să afirm, mademoiselle, că, dacă n-ar fi fost vorba despre vanitatea egoistă a unui criminal, asta s-ar fi întâmplat. Dacă Donald Fraser nu va mai fi considerat suspect, va fi datorită lăudăroşeniei maniacului cu scrisorile.

Nu mai spuse nimic preţ de câteva secunde bune, apoi întrebă:

— Ştiţi cumva dacă sora dumneavoastră s-a văzut în ultima vreme cu acel bărbat căsătorit sau cu altul?

— Nu ştiu, pentru că eu nu mai locuiesc aici.

— Dar ce credeţi?

— Nu cred că s-a mai întâlnit tot cu acel bărbat. Probabil a renunţat când a văzut că gluma se îngroaşă, dar n-aş fi surprinsă ca Betty să-i fi turnat din nou lui Don câteva minciunI. Îi plăcea atât de mult să meargă la cinema şi să danseze, iar Don nu avea bani să o scoată în oraş tot timpul.

— Ştiţi cumva dacă avea vreo confidentă, ca, de exemplu, fata de la cafenea?

— Nu prea cred, pentru că Betty nu o putea suferi pe fata aceea, Higley. O considera neinteresantă, iar celelalte fete

erau prea noi. Betty nu era genul de fată care să vorbească despre viaţa ei cu oricine.

O sonerie răsună ascuţit deasupra capului fetei. Se duse la fereastră şi se uită cine era, după care se retrase brusc.

— E Don…

— Adu-l aici, zise Poirot repede. Aş vrea să discut cu el înainte să încapă pe mâna inspectorului.

Megan Barnard dispăru într-o clipă din bucătărie şi după câteva secunde se întoarse ţinându-l de mână pe Donald Fraser.

Capitolul 12 – DONALD FRASER.

Tânărul îmi inspiră milă de cum l-am văzut. Faţa lui răvăşită şi lividă şi privirea rătăcită demonstrau cât de mare fusese şocul prin care trecuse.

Era un tânăr prezentabil şi bine făcut, care avea cam 1,80 înălţime. Nu era foarte frumos, însă avea o faţă plăcută, cu pistrui, pomeţi înalţi şi păr roşcat.

— Ce se întâmplă, Megan? De ce aici? Pentru Dumnezeu, spune-mi… tocmai am aflat… Betty…

Îşi pierdu vocea.

Poirot întinse un scaun pe care tânărul se prăbuşi. Prietenul meu scoase o sticluţă din buzunar, vărsă puţin din conţinutul acesteia într-o cană aflată pe bufet, după care spuse:

— Beţi puţin, domnule Fraser. O să vă facă bine.

Tânărul se supuse. Coniacul îi mai coloră puţin obrajii. Stătea ţeapăn şi, la un moment dat, se întoarse iar către fată. Avea un aer calm şi stăpân pe sine.

— Bănuiesc că-i adevărat, nu? zise el. Betty e moartă, ucisă?

— E adevărat, Don.

O întrebă aproape mecanic:

— Tocmai ai sosit de la Londra?

— Da. M-a sunat tata.

— Cu trenul de 9.30, nu? întrebă Donald Fraser.

Mintea lui, şocată de teribila realitate, încerca să se apere agăţându-se de aceste detalii nesemnificative.

— Da.

Nimeni nu mai spuse nimic preţ de un minut sau două, după care Fraser întrebă:

— Şi poliţiştii? Fac ceva?

— Acum sunt sus şi bănuiesc că verifică lucrurile lui Betty.

— N-au nici o idee cine?… Ştiu ceva…?

Se opri.

Era o persoană sensibilă, care se ferea să rostească vorbe prea crude.

Poirot înaintă puţin şi puse o întrebare. Vorbi pe un ton oficial, de parcă ceea ce întreba nu avea vreo importanţă anume.

— Domnişoara Barnard v-a spus cumva unde se ducea seara trecută?

Fraser răspunse maşinal:

— Mi-a spus că merge cu o prietenă la St Leonards.

— Şi aţi crezut-o?

— Eu…

Brusc, bărbatul păru că-şi revine.

— Ce naiba vreţi să spuneţi cu asta?

Faţa lui ameninţătoare, mărturie a furiei fulgerătoare, m-a făcut să mă gândesc că unei fete i-ar fi frică să-l scoată din sărite.

Poirot îi replică tăios:

— Betty Barnard a fost ucisă de un criminal în serie. Şi numai dacă spuneţi adevărul ne puteţi ajuta să-i dăm de urmă.

Pentru o clipă o privi pe Megan.

— Aşa este, Don, confirmă fata. Nu e momentul să ne gândim la sentimentele cuiva. Trebuie să fii sincer.

Donald Fraser îl cântări suspicios pe Poirot.

— Cine sunteţi? Nu sunteţi de la poliţie?

— Sunt mai bun decât poliţia, răspunse Poirot fără aroganţă.

Pentru el, acest lucru era absolut evident.

— Spune-i, îl îndemnă Megan.

Donald Fraser capitulă.

— Nu eram sigur. Am crezut-o pe moment şi nu m-am gândit la altceva. Dar pe urmă, nu ştiu, ceva din comportamentul ei m-a făcut suspicios.

— Şi? întrebă Poirot.

Se aşeză faţă în faţă cu Donald Fraser. Ochii lui fixau interlocutorul, părând că vor să-l hipnotizeze.

— Mi-a fost ruşine că eram atât de bănuitor. Dar eram. M-am gândit să merg la cafenea şi să o urmăresc când pleacă. M-am dus, dar am simţit că nu puteam face aşa ceva, pentru că Betty ar fi putut să mă vadă şi s-ar fi înfuriat. Şi-ar fi dat seama că o urmăream.

— Şi ce-aţi făcut?

— M-am dus la St Leonards. Am ajuns la ora opt, după care m-am uitat la autobuze, să văd dacă era în ele. Dar n-am văzut-o…

— Şi pe urmă?

— M-am… m-am înfuriat. Eram sigur că e cu vreun bărbat şi m-am gândit că poate au mers cu maşina la Hastings. M-am dus acolo şi am căutat prin hoteluri şi restaurante, prin cinematografe, şi degeaba. Chiar dacă era acolo, aveam puţine şanse s-o găsesc şi, oricum, ar fi putut fi în oricare alt loc.

Făcu o pauză. In spusele lui se putea ghici toată furia şi umilinţa simţite.

— Până la urmă am renunţat şi m-am întors.

— La ce oră?

— Nu-mi dau seama. Am mers pe jos. Probabil că am ajuns acasă pe la miezul nopţii sau mai târziu.

— Şi?

Uşa bucătăriei se deschise.

— Aici eraţi! exclamă inspectorul Kelsey.

Inspectorul Crome apăru în urma lui şi aruncă o privire rapidă lui Poirot şi o alta celor doi străini.

— Domnişoara Megan Barnard şi domnul Donald Fraser, îi prezentă Poirot. Iar domnul este inspectorul Crome de la Londra.

Se întoarse către inspector şi-i spuse:

— În timp ce făceaţi investigaţii sus, am discutat cu domnişoara Barnard şi cu domnul Fraser, încercând să descopăr ceva care să ajute cazul.

— Da? făcu inspectorul, mai atent la cei doi decât la spusele lui Poirot.

Poirot ieşi în hol, moment în care inspectorul Kelsey îl întrebă cu amabilitate în timp ce trecea:

— Aţi aflat ceva?

Însă atenţia îi fu distrasă de colegul său, aşa că nu mai aşteptă un răspuns.

L-am urmat pe Poirot în hol.

— Ai remarcat ceva, Poirot?

— Numai monstruoasa generozitate a criminalului, Hastings.

N-am avut curaj să-i spun că nu înţelesesem o iotă din ce-mi zisese.

Capitolul 13 – O ŞEDINŢĂ.

Multe dintre amintirile mele legate de cazul ABC se pare că sunt despre şedinţe. Şedinţe la Scotland Yard, la Poirot în cameră, şedinţe oficiale, şedinţe neoficiale.

Şedinţa la care mă refer acum trebuia să decidă dacă faptele legate de scrisorile anonime ar trebui sau nu să fie făcute publice în presă.

Crima de la Bexhill suscitase mai mult interes decât cea de la Andover, pentru că avea, desigur, mai multe elemente de popularitatE. În primul rând victima era o tânără drăguţă, iar crima avusese loc într-o staţiune cunoscută.

Toate detaliile crimei erau făcute publice puţin câte puţin şi într-o manieră voalată. Mersul trenurilor ABC intră şi el în sfera atenţiei. Cea mai populară teorie referitoare la el era că fusese cumpărat de criminal din staţiune şi că era un indiciu important referitor la identitatea acestuia. Ghidul

mai atesta faptul că ucigaşul călătorise cu trenul şi că intenţiona să plece la Londra.

Mersul trenurilor nu fusese menţionat în puţinele relatări despre crima din Andover, aşa că era puţin probabil ca publicul să facă legătura între cele două asasinate.

— Trebuie să ne decidem asupra unei strategii, spuse comandantul adjuncT. Întrebarea e ce cale ne va aduce cele mai bune rezultate? Să dăm opiniei publice datele problemei, cerându-i să coopereze? O să avem parte de sprijinul câtorva milioane de oameni aflaţi în căutarea unui nebun…

— Nu o să arate ca un nebun, interveni doctorul Thompson.

— Şi o să mai fie atenţi şi în privinţa vânzărilor de ABC-uri etc. Pe de altă parte, mai avem opţiunea cercetărilor camuflate – să nu-i dăm de bănuit omului nostru ce plănuim. Dar, oricum, el ştie prea bine că noi ştim, pentru că a atras atenţia asupra lui în mod voit, prin scrisori. Ei, Crome, tu ce părere ai?

— Uitaţi ce cred eu, domnule. Dacă facem public totul, îi vom face jocul lui ABC. Asta vrea – publicitate, notorietate. Exact asta caută. Nu am dreptate, doctore? Vrea să facă senzaţie.

Thompson încuviinţă.

Comandantul adjunct spuse gânditor:

— Deci tu propui să nu-i facem pe plac, refuzându-i publicitatea după care tânjeşte atât de mult. Dumneavoastră ce credeţi, domnule Poirot?

Poirot nu răspunse imediat, după care vorbi alegându-şi cu grijă cuvintele.

— E o alegere grea pentru mine, Sir Lionel, pentru că, după cum ştiţi, acest caz mă priveşte îndeaproape, având în vedere că provocarea mi-a fost trimisă mie. Dacă spun: „Nu faceţi nimic public”, se poate interpreta că vreau asta din vanitate. Sau că mă tem pentru reputaţia mea. E dificil. Există anumite avantaje dacă facem totul public. Este, cel

puţin, un avertisment… Pe de altă parte, sunt convins, ca şi inspectorul Crome, că exact asta îşi doreşte criminalul.

— Hm, făcu comandantul adjunct, mângâindu-şi bărbia. Îl privi pe doctorul Thompson. Să presupunem că-i refuzăm plăcerea nebunului nostru şi, în felul acesta, îl enervăm. Oare cum va reacţiona?

— Va comite altă crimă, pentru a vă forţa mâna, răspunse prompt doctorul.

— Şi dacă dăm totul în vileag pe prima pagină a ziarelor, atunci ce va face?

— Acelaşi lucru. Pe de o parte îi veţi alimenta megalomania, iar pe de altă parte îl veţi face să se încăpăţânezE. Însă rezultatul va fi acelaşi – altă crimă.

— Domnule Poirot?

— Sunt de acord cu doctorul Thompson.

— O armă cu două tăişuri… Câte crime credeţi că mai plănuieşte acest maniac?

Doctorul se uită spre Poirot.

— Se pare că de la A la Z, zise el cu umor. Dar, bineînţeles nu va ajunge până acolo, pentru că îl veţi prinde destul de repede. Ar fi fost interesant să vedem cum se descurcă ajungând la litera X.

Doctorul îşi dădu seama că exagerase cu speculaţiile lui.

— Oricum, îl veţi prinde cu mult înainte, pe la G sau H, să zicem.

Comandantul adjunct bătu cu pumnul în masă.

— Doamne, vreţi să-mi spuneţi că vom mai avea încă cinci crime?

— Nu vor mai fi atâtea, domnule, zise inspectorul Crome. Aveţi încredere în mine, vorbi cu multă siguranţă.

— Şi la ce literă credeţi că-l veţi prinde, inspectore? întrebă Poirot, uşor ironic.

Crome îl privi cu un dispreţ care modifică atitudinea sa superioară obişnuită.

— Poate fi chiar data viitoare, domnule Poirot. Oricum, vă garantez că îl voi prinde înainte să ajungă la litera F.

I se adresă comandantului adjunct:

— Cred că am prins destul de bine psihologia cazului. Doctorul Thompson mă va corecta, dacă e necesar. Cred că, în momentul în care ABC duce o crimă la bun sfârşit, încrederea lui în forţele proprii creşte cu 100 %. De fiecare dată îşi spune: „Sunt inteligent şi nu mă vor prinde!” iar respectul lui de sine creşte atât de mult, încât devine mai puţin atent. Va exagera în privinţa isteţimii lui şi a prostiei celorlalţi şi în curând se va sătura să fie foarte precaut. Nu-i aşa, doctore?

Doctorul aprobă.

— Aşa se întâmplă de obicei. Nici eu n-aş fi spus-o mai bine în termeni nemedicali. Şi dumneavoastră vă pricepeţi la asemenea lucruri, domnule Poirot. Nu sunteţi de aceeaşi părere?

Nu cred că inspectorul Crome a fost foarte încântat că doctorul i-a cerut părerea lui Poirot. Se credea unicul expert în acest domeniu.

— Este aşa cum afirmă inspectorul Crome, încuviinţă Poirot.

— Paranoia, murmură doctorul.

Poirot se întoarse către Crome.

— Există vreo probă materială de interes în cazul Bexhill?

— Nimic clar. Un chelner de la Splendide din Eastbourne a recunoscut-o pe tânără dintr-o fotografie, afirmând că a luat cina acolo în seara de 24 în compania unui domn între două vârste care purta ochelari. A mai fost recunoscută şi la un motel numit Scarlet Runner, aflat la jumătatea drumului între Bexhill şi Londra. Au spus că a fost acolo în jur de ora nouă seara, pe 24, cu un bărbat care părea un ofiţer de marină. Nu pot fi adevărate ambele variante, dar fiecare din ele este probabilă. Mai există şi alte mărturii, dar majoritatea nu ne sunt de nici un folos. Nu am reuşit să dăm de ABC.

— Ei, Crome, se pare că faci tot posibilul în privinţa asta, spuse comandantul adjunct. Dumneavoastră ce spuneţi,

domnule Poirot? Aveţi vreo pistă?

Poirot răspunse calm:

— După părerea mea, există un element foarte important – descoperirea motivului.

— Dar nu e clar? E vorba de un complex alfabetic. Nu se numeşte aşa, doctore?

— Ça, oui, aprobă Poirot. Există un complex alfabetic. Dar de ce un astfel de complex? Un nebun are, în mod special, o motivaţie foarte puternică pentru crimele pe care le comite.

— Haideţi, domnule Poirot! făcu Crome. Să ne amintim de cazul Stoneman din 1929. A sfârşit prin a omorî pe oricine îl deranja câtuşi de puţin.

Poirot se întoarse către el.

— Chiar aşa. Dar dacă eşti o persoană îndeajuns de importantă, ar trebui să fii scutit de micile supărări. Dacă o muscă ţi se aşează necontenit pe frunte, scoţându-te din minţi cu bâzâitul ei, ce faci? încerci să omori musca fără nici un fel de scrupule. Tu eşti important, nu musca. Omori musca şi te calmezi, iar gestul tău ţi se pare perfect justificabil. Un alt motiv pentru care ai omorî o muscă este cazul în care ai avea o mare pasiune pentru igienă, pentru că musca e un potenţial pericol pentru societate, deci trebuie să dispară. Aşa funcţionează mintea unui criminal cu probleme psihice. Dar să revenim la cazul nostru – dacă victimele sunt selectate alfabetic, înseamnă că nu sunt eliminate pentru că îl deranjează pe criminal în mod special. Ar fi o coincidenţă prea mare ca aceste două aspecte să se combine.

— Aşa este, zise doctorul ThompsoN. Îmi amintesc de un caz în care soţul unei femei era condamnat la moarte. A început să-i omoare pe rând pe membrii juriului şi a durat ceva până să se facă legătura între crimele comise. Păreau făcute total la întâmplare. Dar, după cum a subliniat domnul Poirot, nu există un asasin care să comită crime în mod gratuit. Fie elimină persoane care îi stau în cale (chiar dacă nu-l incomodează prea mult), fie ucide din convingere.

Omoară un preot, un poliţist sau o prostituată în momentul în care cred cu tărie că trebuie ucişi. Acest lucru nu se aplică în cazul de faţă, din câte observ. Doamna Ascher şi Betty Barnard nu pot fi considerate ca aparţinând unei anume clase sociale. Mai rămâne în calcul complexul sexual, din moment ce ambele victime sunt femei. Dar această ipoteză se va putea confirma sau nu după următoarea crimă…

— Pentru numele lui Dumnezeu, Thompson, nu mai vorbi atât de relaxat despre următoarea crimă, zise Sir Lionel iritat. Vom face tot ce ne stă în putere pentru a evita o altă crimă.

Doctorul tăcu şi îşi suflă nasul cu putere.

„Crezi ce vrei, părea să spună doctorul, dacă nu eşti în stare să înţelegi ce se întâmplă…”

Comandantul adjunct se întoarse către Poirot.

— Înţeleg unde bateţi, dar încă nu sunt convins.

— Mă întreb, spuse Poirot, oare ce se întâmplă în mintea criminalului? După cât reiese din scrisorile lui, ucide pour le sport, adică pentru a se distra. Să fie oare adevărat? Şi chiar dacă ar fi, pe ce principiu îşi selectează victimele, în afară de criteriul alfabetic? Dacă ar omorî doar ca să se amuze, nu cred că ne-ar mai anunţa, pentru că ar putea să ucidă mult mai în siguranţĂ. Însă el, din contră, doreşte să facă din actele lui ceva public, de senzaţie, pentru a se afirma. Oare în ce fel i-a fost afectată personalitatea, astfel încât să facem o legătură între cele două victime de până acum? Şi o sugestie finală: motivaţia lui are legătură cu mine, cu Hercule Poirot? Oare mă provoacă în public pentru că, fără să-mi dau seama, l-am deranjat cumva de-a lungul carierei mele? Sau ura lui are un caracter impersonal, faţă de un străin? Şi dacă e adevărat, oare ce l-a condus în acest punct? Cum a avut de suferit de pe urma unui străin?

— Întrebări foarte pertinente, comentă doctorul.

Inspectorul Crome îşi drese vocea.

— Chiar aşa? Oricum, nu puteţi oferi nici un răspuns.

— Cu toate astea, prietene, zise Poirot privindu-l ţintă, în aceste întrebări există răspunsul. Dacă am şti motivul exact – care nouă ne poate părea de neconceput, dar în viziunea lui e perfect logic – pentru care nebunul nostru comite aceste crime, poate am şti care va fi următoarea victimă.

Crome nu păru convins.

— Comite crimele la întâmplare, eu asta cred.

— Un criminal generos, zise Poirot.

— Ce spuneţi?

— Am zis: un criminal generos! Franz Ascher ar fi fost arestat pentru uciderea soţiei sale, iar Donald Fraser pentru moartea lui Betty Barnard, dacă nu am fi fost avertizaţi prin intermediul scrisoriloR. În cazul acesta, este oare criminalul nostru atât de sensibil încât nu poate îndura ca alţii să sufere pentru ceva ce n-au făcut?

— Am fost martorul unor întâmplări ciudate, interveni doctorul Thompson. Am cunoscut criminali care, după ce au omorât şase oameni, erau disperaţi pentru că una dintre victime n-a murit pe loc şi a suferit. Oricum, nu cred că e vorba de aceeaşi situaţie. Ceea ce urmăreşte el e faima. Şi asta este explicaţia care se potriveşte cel mai bine.

— Nu am ajuns la nici o concluzie în privinţa presei, aminti comandantul adjunct.

— Dacă-mi este permis să fac o sugestie, domnule, interveni Crome. De ce să nu aşteptăm sosirea următoarei scrisori şi s-o facem publică… ediţii speciale etc.? Ar stârni ceva panică, mai ales în oraşele care încep cu litera C, dar i-ar pune în gardă pe cei al căror nume de familie începe cu această literă. Acest lucru îl va ambiţiona pe ABC, care va dori să ucidă cu orice preţ, iar noi îl vom prinde.

Cât de puţin ştiam atunci ce avea să ne rezerve viitorul.

Capitolul 14 – CEA DE-A TREIA SCRISOARE.

Îmi amintesc foarte bine sosirea celei de-a treia scrisori a lui ABC.

Trebuie să precizez că au fost luate toate măsurile pentru ca, în momentul sosirii scrisorii, să nu se mai piardă timp.

Un tânăr sergent de la Scotland Yard stătea în permanenţă la noi acasă, iar dacă eu sau Poirot eram plecaţi, datoria lui era să deschidă orice scrisoare venea, astfel încât să poată transmite asta mai departe, fără a mai pierde timpul.

Pe măsură ce treceau zilele, toată lumea devenea din ce în ce mai tensionată. Atitudinea distantă şi superioară a inspectorului Crome devenea din ce în ce mai exagerată în timp ce pistele lui se înfundau. Vaga descriere a bărbatului alături de care fusese văzută Betty Barnard se dovedi inutilă. Multe dintre maşinile zărite în apropierea lui Bexhill şi Cooden se dovediră a fi în regulă sau nu putură fi găsite. Investigaţia legată de achiziţionarea recentă a mersului trenurilor ABC cauză probleme multor oameni nevinovaţi.

Cât despre noi, de câte ori suna poştaşul la uşă, inima începea să ne bată mai repede. Cel puţin asta mi se întâmpla mie, dar pot presupune că Poirot trecea prin aceeaşi stare.

Era destul de nefericit din cauza mersului anchetei. A refuzat să plece din Londra, preferind să fie prezent în caz de urgenţĂ. În acele zile de încordare până şi mustaţa lui se pleoştise, neglijată de proprietar.

Cea de-a treia scrisoare a lui ABC sosi într-o vineri, cu poşta de zece seara.

Când am auzit paşii familiari ai poştaşului, m-am ridicat şi m-am îndreptat spre cutia poştală. Din câte îmi amintesc, erau patru sau cinci scrisori. Ultima avea adresa scrisă cu litere de tipar.

— Poirot, am strigat eu, dar glasul mi s-a stins imediat.

— A venit? Deschide-o, Hastings! Repede! Orice moment e preţios şi trebuie să ne organizăm.

Am sfâşiat plicul şi, pentru prima oară, Poirot nu m-a mai acuzat de neglijenţă; am scos grăbit scrisoarea.

— Citeşte, m-a îndemnat Poirot. Am citit cu voce tare:

Mi-e milă de dumneavoastră, domnule Poirot! Nu vă pricepeţi atât de bine cum credeaţi la treburile astea cu crimele, nu-i aşa? Oare aţi îmbătrânit? Să vedem dacă vă

descurcaţi mai bine de data asta, pentru că va fi una uşoară. Churston, în data de 30. Încercaţi să faceţi ceva în privinţa asta! E cam plictisitor să-mi fie totul atât de uşor, să ştiţi!

Vânătoare plăcută. Al dumneavoastră, ABC.

— Churston, am exclamat eu năpustindu-mă asupra exemplarului nostru din mersul trenurilor. Să vedem unde e!

— Hastings, m-a întrerupt Poirot cu o voce tăioasă. Când a fost scrisă scrisoarea? Există vreo dată?

Am cercetat hârtia.

— A fost scrisă pe 27.

— Am auzit bine, Hastings? A anunţat drept dată a crimei ziua de 30?

— Exact. Să vedem, 30 e…

— Bon Dieu, Hastings, îţi dai seama? 30 e astăzi!

Îndreptă degetul arătător către calendarul din perete, în timp ce eu mă uitam la ziar să verific.

— Dar de ce, cum… am bâlbâit eu mirat.

Poirot culese plicul rupt de pe joS. În mintea mea văzusem pentru o clipă că ceva nu era în regulă cu adresa, dar fusesem prea nerăbdător să citesc scrisoarea.

În acea perioadă Poirot locuia la Whitehaven Mansions, iar adresa trecută pe plic era: „Domnului Hercule Poirot, Whitehorse Mansions”. Într-un colţ era scris: „Destinatarul nu a fost găsit la Whitehorse Mansions, EC1, nici la Whitehorse Court – încercaţi la Whitehaven Mansions”.

— Mon Dieu! murmură Poirot. Oare chiar şi norocul îl ajută pe acest nebun? Vite, vite5, trebuie să ajungem la Scotland Yard.

Câteva minute mai târziu vorbeam la telefon cu Crome. Pentru prima oară, inspectorul cel stăpân pe sine, nu mai replică „A, da?” în schimb, îi scăpă o înjurătură printre dinţi. Ascultă tot ce aveam să-i spunem, după care încercă să ia legătura cu cei din Churston cât mai repede posibil.

— C’est trop tard6, murmură Poirot.

— Nu poţi fi sigur de asta, l-am contrazis eu, deşi fără prea mare speranţă.

Se uită la ceas.

— E 20.20. Mai avem o oră şi 40 de minute. Crezi că ABC a aşteptat până acum?

Am deschis mersul trenurilor, pe care îl scosesem mai înainte din raft.

— Churston, Devon, am citit eu, aflat la 205 km distanţă de Paddington. Populaţie: 656 de locuitori. Pare a fi un orăşel. E posibil ca omul nostru să nu treacă neobservat acolo.

— Chiar şi aşa, o altă viaţă va fi luată, murmură Poirot. Ce trenuri avem? Bănuiesc că ajungem mai repede cu trenul decât cu maşina.

— Există un tren de noapte, cu vagon de dormit până la Newton Abbot, care ajunge acolo la 6.08 A. M., iar la Churston la ora 7.15.

— Pleacă din gara Paddington?

— Da.

— Pe ăsta îl luăm, Hastings.

— Probabil nu vom apuca să aflăm dacă s-a întâmplat ceva.

— Dacă e să primim veşti proaste, mai contează dacă ne parvin acum sau mâine-dimineaţă?

— Asta aşa e.

Mi-am strâns câteva lucruri într-o valiză, în timp ce Poirot sună încă o dată la Scotland Yard.

După câteva minute, intră în dormitor şi mă întrebă:

— Mais qu’est ce que vous faites la?7

— Îţi împachetez lucrurile. M-am gândit că în felul ăsta o să câştigăm timp.

— Vous éprouvez trop d’émotion8, HastingS. Îţi afectează mâinile şi mintea. Păi aşa se împachetează o haină? Şi uite ce ai făcut cu pijamalele mele. Dacă se varsă şamponul, ce se va întâmpla cu hainele mele?

— Doamne Dumnezeule, Poirot, am strigat eu, vorbim aici despre o situaţie de viaţă şi de moarte. Ce mai contează ce se întâmplă cu hainele noastre?

— Nu ai deloc simţul măsurii, Hastings. Nu putem prinde un tren mai devreme de ora plecării, iar a strica hainele cuiva nu e cea mai bună modalitate de a împiedica o crimă.

Mi-a smuls valiza din mână şi s-a ocupat personal de împachetat. Mi-a spus că vom lua scrisoarea cu noi la Paddington, unde avea să ne aştepte cineva de la Scotland Yard.

Când am ajuns pe peron, prima persoană pe care am zărit-o a fost inspectorul Crome.

Răspunse privirii întrebătoare a lui Poirot.

— Deocamdată n-avem nici o noutate. Toţi oamenii disponibili sunt deja acolo, iar persoanele al căror nume începe cu litera C sunt anunţate pe cât posibil. Avem o mică şansă. Unde e scrisoarea?

Poirot i-o întinse, iar Crome o examină, înjurând încet printre dinţi.

— Ce ghinion nenorocit! Se pare că tipul are o stea protectoare.

— Nu crezi că adresa a fost scrisă greşit în mod intenţionat? i-am sugerat eu.

Crome clătină din cap.

— Nu. Are regulile lui, ţicnite, e adevărat, dar le respectă şi e mândru de asta. Prevenire corectă. De aici provine şi înfumurarea lui. Dacă stau să mă gândesc, sunt sigur că muşteriul nostru bea whisky White Horse.

— Ah, c’est ingénieux ça! comentă Poirot pe un ton admirativ, replica ieşindu-i fără voie. Scrie adresa cu sticla în faţă.

— Cam aşa au stat probabil lucrurile, zise Crome. Probabil că şi noi am făcut aşa ceva, la un moment dat, fără să ne dăm seama. Avea în faţa ochilor cuvântul White şi în loc de haven a scris horse.

Am aflat că şi inspectorul călătorea cu trenul.

— Chiar dacă, printr-un noroc inexplicabil, nu s-a întâmplat nimic, Churston este în mod sigur locul acţiunii.

Criminalul nostru este sau a fost astăzi acolo. Unul dintre oamenii mei îmi va telefona imediat ce se întâmplă ceva.

Chiar în momentul plecării trenului, am văzut un om alergând pe peron. A ajuns în dreptul ferestrei inspectorului şi a început să strige la el.

În timp ce trenul se pusese în mişcare, eu şi Poirot am alergat pe culoar până la cuşeta inspectorului şi i-am bătut în uşă.

— Aveţi veşti, nu-i aşa? întrebă Poirot.

Crome ne răspunse încet:

— Situaţia e gravă, exact cum ne aşteptam. Sir Carmichael Clarke a fost găsit mort, cu ţeasta zdrobită.

Deşi nu era o persoană foarte cunoscută, Sir Carmichael Clarke era totuşi cineva. La vremea lui fusese un faimos specialist în boli de gât, iar în momentul retragerii din activitate a reuşit să-şi împlinească una dintre cele mai mari pasiuni ale vieţii sale – a strâns o frumoasă colecţie de vase şi de porţelanuri de China. După câţiva ani, a moştenit o avere considerabilă care i-a oferit posibilitatea să investească şi mai mult în pasiunea lui. Devenise posesorul uneia dintre cele mai faimoase colecţii de artă chinezească. Era căsătorit, dar nu avea copii şi trăia într-o casă construită de el, în Devon, în apropierea coastei. Nu mergea la Londra decât cu ocazii speciale, cum ar fi o vânzare importantă de obiecte de artă.

Nu trebuia să stai mult pe gânduri pentru a-ţi da seama că moartea lui, care venea după cea a tinerei şi drăguţei Betty Barnard, avea să facă o adevărată senzaţie în presă. Iar faptul că era august şi că ziarele alergau înnebunite după ştiri de senzaţie înrăutăţea lucrurile.

— Eh bien, zise Poirot. Se poate ca publicitatea să facă ceea ce eforturile noastre nu au reuşit. Toată ţara îl va căuta acum pe ABC.

— Din păcate, am adăugat eu, este exact ceea ce vrea.

— AdevăraT. Însă acest lucru poate însemna şi pierzania lui. Orbit de succes, ar putea deveni neglijent… Asta şi sper

– să se îmbete cu propria isteţime.
— Ce lucru ciudat, Poirot, am exclamat eu lovit deodată de o ideE. Îţi dai seama că acest caz este primul de acest fel la care lucrăm împreună? Toate cazurile noastre de până acum au fost „crime private”, ca să le spunem aşa.
— Ai dreptate, prietene. Până acum trebuia să lucrăm din interior. Importantă era povestea victimei, iar întrebările esenţiale erau: Cine avea de câştigat de pe urma morţii respective? Ce posibilităţi aveau cei din jur de a comite crima? întotdeauna a fost vorba despre o crime intime. Dar acum, pentru prima oară de când lucrăm împreună, avem de-a face cu o crimă impersonală, comisă cu sânge rece. O crimă din exterior.
M-au trecut fiorii.
— E cam înfricoşător…
— Da. Mi-am dat seama de la început, de când am citit prima scrisoare, că ceva nu era în ordine…
Poirot făcu un gest de nerăbdare.
— Nu trebuie să cedezi nervos… Nu e mai rea decât oricare altă crimă…
— E… e…
— E mai rău să iei viaţa unui străin decât pe cea a cuiva apropiat şi drag ţie, cineva care are încredere în tine, de exemplu?
— E mai rău pentru că e nebun…
— Nu, Hastings. Nu e mai rău. E numai mult mai complicat.
— Nu sunt de acord cu tine. E infinit mai înfricoşător.
Hercule Poirot continuă, pe gânduri:
— Ar trebui să-l descoperim mai uşor pentru că e nebun. O crimă comisă de cineva întreg la minte ar fi mult mai dificil de soluţionat. Dacă am putea să-i găsim motivaţia… Treaba cu alfabetul are bubele ei. Dacă aş fi în stare să intuiesc motivaţia, atunci totul ar fi foarte simplu…
Scutură din cap.

— Aceste crime nu trebuie să continue. Trebuie să descopăr adevărul cât mai curând… Hai, Hastings, încearcă să dormi, pentru că mâine vom avea multe de făcut.

Capitolul 15 – SIR CARMICHAEL CLARKE.

Churston e mărginit de Brixham, pe de-o parte, de Paignton şi de Torquay, pe de altă parte, şi se află la jumătatea drumului către Torbay. Până acum 10 ani era doar un golfuleţ, în care puteau fi zărite câteva întinderi verzi şi câteva ferme pe ici, pe colo, răsfirate până la marE. În ultimii ani se construise însă masiv între Churston şi Paignton, iar coasta era acum animată de prezenţa unor case, a unor vile, a drumurilor noi etc.

Sir Carmichael Clarke cumpărase un teren de vreo 2 acri, aproape de mare. Casa avea un design modern – un dreptunghi alb care nu displăcea ochiului. Cu excepţia celor două galerii care adăposteau colecţia de artă, casa nu era foarte mare.

Am sosit cam pe la 8 dimineaţa. Un poliţist local ne aştepta la gară şi ne puse au courant9 cu situaţia.

Din câte am înţeles, Sir Carmichael Clarke obişnuia să se plimbe în fiecare seară, după cină. Când poliţia a sunat, puţin după ora 23, Sir Carmichael nu se întorsese încă acasă. Având în vedere că se plimba prin aceleaşi locuri, n-a durat mult până când o patrulă i-a descoperit cadavrul. Moartea fusese cauzată de o lovitură puternică în ceafa, aplicată cu un instrument greu. Un mers al trenurilor ABC fusese lăsat deschis şi cu faţa în jos pe cadavru. Am ajuns la Combeside (casa defunctului) după ora 8. Ne-a deschis un majordom bătrân, ale cărui mâini tremurânde şi faţă răvăşită trădau cât de mult îl afectase tragedia.

— Bună dimineaţa, Deveril, îl salută ofiţerul.

— Bună dimineaţa, domnule Wells.

— Domnii sunt de la Londra, Deveril.

— Poftiţi, vă rog! Ne-a condus într-o sufragerie mare, în care era servit micul dejun. Mă duc să-l chem pe domnul Franklin.

După câteva minute intră un bărbat blond, cu faţa bronzată.

Era Franklin Clarke, unicul frate al victimei. Avea mina unui om absolut pregătit pentru astfel de situaţii.

— Bună dimineaţa, domnilor.

Inspectorul Wells făcu prezentările.

— Domnul este inspectorul Crome de la Departamentul criminalistic, domnul Hercule Poirot şi… ăăă, căpitanul Hayter.

— Hastings, l-am corectat eu cu răceală.

Franklin Clarke dădu mâna cu fiecare dintre noi, profitând de ocazie pentru a ne măsura din priviri.

— Vă rog să poftiţi la micul dejun şi vom discuta în timp ce mâncăm.

Nimeni nu avu nimic împotrivă, aşa că, în curând ne bucuram de excelentele bucate – ouă, şuncă şi cafea.

— Inspectorul Wells, începu Franklin Clarke, mi-a spus câte ceva despre întâmplarea de aseară, deşi mie mi se pare una dintre cele mai incredibile poveşti pe care le-am auzit. Este adevărat, inspectore Crome, că fratele meu este victima unui criminal în serie, care se află la al treilea asasinat şi de fiecare dată lasă câte un mers al trenurilor ABC lângă victimă?

— Cam aşa stau lucrurile, domnule Clarke.

— Dar de ce? Ce beneficiu poţi scoate dintr-o astfel de crimă, chiar şi având cea mai diabolică imaginaţie?

Poirot îi aprobă spusele cu un gest.

— Aţi nimerit-o la fix, domnule Franklin.

— La acest nivel n-are nici un sens să mai alergăm după motive, domnule Clarke, zise inspectorul Crome. Este vorba despre un om bolnav psihic, şi, pentru că am ceva experienţă în astfel de cazuri, vă pot spune că motivele sunt în mare parte aberante. E vorba despre o dorinţă de afirmare a propriei personalităţi, de a creşte în ochii publicului, pe scurt: de a fi celebru, de a deveni cineva.

— Aşa este, domnule Poirot?

Clarke nu era foarte convins, iar faptul că îi ceru o confirmare lui Poirot nu fu pe placul lui Crome, care se încruntă.

— Perfect adevărat, replică prietenul meu.

— În orice caz, un astfel de om poate fi prins destul de repede, zise Clarke, rămas pe gânduri.

— Vous croyez?10 De obicei, ces gens la11 sunt isteţi. Şi trebuie ţinut cont de faptul că aceşti oameni au de obicei toate avantajele nesemnificativului – de obicei trec neobservaţi, sunt ignoraţi sau chiar luaţi în râs!

— Îmi puteţi da câteva informaţii, vă rog, domnule Clarke? interveni Crome în conversaţie.

— Cum să nu!

— Fratele dumneavoastră era în apele lui, ieri? A primit vreo scrisoare neaşteptată sau vreo veste care să-l tulbure?

— Nu. S-a comportat absolut normal.

— Deci nu era supărat sau îngrijorat.

— Scuzaţi-mă, inspectore, dar n-am afirmat asta. Supărarea şi îngrijorarea erau lucruri obişnuite în cazul fratelui meu.

— De ce?

— Poate nu ştiţi, dar cumnata mea, Lady Clarke, stă foarte prost cu sănătateA. Între noi fie vorba, are un cancer incurabil şi nu mai are mult de trăit. Starea ei l-a afectat foarte mult pe fratele meu. Eu m-am întors de curând din est şi am fost şocat de cât de mult s-a schimbat.

Poirot strecură o întrebare.

— Dacă presupunem că fratele dumneavoastră ar fi fost găsit mort pe marginea prăpastiei sau împuşcat cu un pistol alături, la ce v-aţi fi gândit prima oară?

— Sincer să fiu, m-aş fi gândit că s-a sinucis, răspunse Clarke.

— Encore!12 exclamă Poirot.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Un lucru care se repetă. Nu mă luaţi în seamă.

— Oricum, nu e vorba despre sinucidere, interveni Crome tăios. Am înţeles, domnule Clarke, că fratele dumneavoastră obişnuia să se plimbe în fiecare seară.
— Aşa este.
— Chiar în fiecare seară?
— Nu şi dacă ploua, normal.
— Şi toată lumea din casă îi cunoştea acest obicei?
— Bineînţeles.
— Şi în afara casei?
— Nu prea înţeleg ce vreţi să spuneţi. E posibil ca grădinarul să fi ştiut acest lucru.
— Dar în sat?
— La drept vorbind, aici nu e chiar un sat. Există un oficiu poştal şi câteva cabane la Churston Ferrers, dar nu există un sat propriu-zis sau magazine.
— Bănuiesc că un străin ar fi uşor observat într-un loc ca ăsta, nu?
— Dimpotrivă! în august, locul se umple de străini. Vin în fiecare zi de la Brixham, sau de la Torquai, sau de la Paignton, cu maşina, cu autobuzul ori pe jos. Broadsands, care e acolo jos (arătă cu degetul direcţia) e o plajă foarte populară, la fel ca Elbury Cove – care e un loc recunoscut pentru frumuseţea lui, iar oamenii merg acolo la picnic. Mi-aş dori să nu mai vină, pentru că nici nu vă imaginaţi ce loc liniştit şi mirific este acest ţinut în iunie şi la începutul lui iulie.
— Prin urmare, nu credeţi că un străin ar putea fi remarcat?
— Dacă nu ar părea în toate minţile, probabil ar fi luat la ochi.
— Omul nostru nu pare nebun, precizează Crome cu siguranţă. Trebuie să înţelegeţi, domnule Clarke, că acest om a spionat pe aici şi a aflat probabil de obiceiul defunctului de a se plimba în fiecare seară. Presupun că ieri nu a venit nici un străin să întrebe de Sir Carmichael Clarke.

— Din câte ştiu eu, nu, dar o să-l întreb pe Deveril.

Sună, după care îl chestionă pe majordom.

— Nu, domnule, n-a fost nimeni să-l vadă pe Sir Carmichael şi nici n-am observat pe nimeni care să dea târcoale. Nici slujitoarele n-au văzut pe nimeni, pentru că le-am întrebat deja.

Majordomul aşteptă câteva secunde, după care întrebă:

— Mai doriţi ceva, domnule?

— Nu, Deveril, poţi pleca.

Majordomul se retrase, făcându-i loc unei tinere să intre.

Franklin Clarke se ridică în timp ce ea se apropie.

— V-o prezint pe domnişoara Grey, domnilor, secretara fratelui meu.

Atenţia mi-a fost pe loc atrasă de frumuseţea scandinavă a fetei. Avea un păr de culoarea cenuşii, ochi verde-deschis şi o strălucire aproape transparentă a pielii, specifică norvegienilor şi suedezilor. Avea în jur de 27 de ani şi părea la fel de eficientă pe cât era de decorativă.

— Pot să vă fiu de folos? întrebă ea în timp ce lua loc la masă.

Clarke îi întinse o ceaşcă de cafea, însă fata o refuză.

— Vă ocupaţi de corespondenţa lui Sir Carmichael? întrebă Crome.

— Da.

— Bănuiesc că n-a primit niciodată una sau mai multe scrisori semnate ABC?

— ABC? Nu, sunt sigură că nu.

— N-a spus că a văzut vreun străin în timpul plimbărilor lui din ultima vreme?

— Nu. N-a menţionat aşa ceva.

— Dar dumneavoastră, aţi observat vreun străin?

— N-am văzut pe nimeni dând târcoale casei, dar sunt multe persoane despre care s-ar putea spune că rătăcesc pe aici în acest anotimp. Sunt oameni care se plimbă fără nici o ţintă de-a lungul golfului sau pe plajă. Practic,

aproape toţi cei văzuţi pe aici în această perioadă a anului sunt străini.

Poirot căzu pe gânduri.

Inspectorul Crome ceru să fie condus pe ruta plimbărilor lui Sir Carmichael. Franklin Clarke deschise calea prin uşa de la terasă, iar domnişoara Grey ne însoţi.

Eu am rămas cu ea puţin mai în spatele celorlalţi.

— Cred că aţi avut un şoc puternic, am intrat eu în vorbă.

— E de necrezut. Tocmai mă băgasem în pat, aseară, când a sunat poliţia. Am auzit voci jos, aşa că am coborât să văd ce se întâmplă. Deveril şi domnul Clarke îşi pregăteau lanternele.

— La ce oră se întorcea de obicei Sir Carmichael de la plimbare?

— Cam pe la zece fără un sfert. Intra de obicei pe uşa din lateral şi uneori se ducea direct la culcare, alteori mergea în galerie. De aceea, dacă poliţia nu suna, probabil nu s-ar fi observat că lipseşte decât de dimineaţă.

— Probabil că soţia lui e foarte afectată, nu-i aşa?

— Lui Lady Clarke i se administrează morfină de ceva timp. Cred că e prea ameţită ca să-şi dea seama de ce se mai întâmplă în jur.

Am ieşit către golf printr-o poartă a grădinii. La o cotitură, am sărit un gărduleţ şi am ajuns pe o potecă sinuoasă şi abruptă.

— Cărarea asta duce spre Elbury Cove, explică Franklin Clarke. Dar acum doi ani au făcut un nou drum, prin care se ajunge acolo pornind de la drumul principal către Broadsands, aşa că, acum, poteca este practic nefolosită.

Am coborât pe cărare, iar la capătul acesteia am dat de alta care conducea, printre crengi şi printre rugi, către mare. Brusc ne-am trezit pe o movilă de verdeaţă, care cobora spre mare, dând într-o plajă cu pietre albe, strălucitoare. De jur împrejur erau copaci de un verde-închis. Era un loc încântător – alb, verde-închis şi albastru safir!

— Ce frumos! am exclamat eu.

Clarke se întoarse către mine, însufleţit.

— Nu-i aşa? Oare de ce s-or duce oamenii în străinătate, pe Riviera, când au un astfel de loc? Am umblat şi eu puţin prin lume şi, pe cuvântul meu, n-am văzut niciodată ceva mai frumos!

Apoi, puţin ruşinat de ieşirea lui, reluă pe un ton mai serios:

— Pe aici se plimba fratele meu, serile. Venea până în acest loc, apoi se întorcea pe potecă, o lua la dreapta în loc de stânga şi traversa câmpul până ajungea înapoi la casă.

Am pornit-o pe acest traseu până când am ajuns într-un loc de lângă gardul viu, aflat la jumătatea câmpului unde fusese găsit trupul neînsufleţit.

Crome dădu din cap a înţelegere.

— Destul de uşor. Bărbatul a stat aici, în întuneric, iar fratele dumneavoastră probabil n-a observat nimic până în momentul în care a fost lovit.

Fata, aflată lângă mine, se cutremură de spaimă.

Franklin Clarke spuse:

— Calmează-te, Thora. E destul de greu, dar nu trebuie să neglijăm faptele.

Thora Grey – numele i se potrivea.

Ne-am întors acasă, unde fusese adus şi corpul după prealabilele fotografii.

În timp ce urcam scara largă, doctorul ieşi dintr-o cameră cu o geantă neagră în mână.

— Vreţi să ne spuneţi ceva, doctore? întrebă Clarke.

Doctorul ridică din umeri.

— E un caz foarte simplu, dar o să păstrez detaliile de specialitate pentru anchetă. Oricum, n-a suferit, iar moartea a fost probabil instantanee.

Dădu să plece.

— O să merg să văd ce face Lady Clarke.

O soră medicală ieşi dintr-o cameră mai îndepărtată de pe culoar, iar doctorul o urmă.

Am intrat în camera de unde ieşise doctorul.

Eu am ieşit destul de repede. Thora Grey încă mai stătea la capătul scărilor cu o expresie ciudată pe faţă.

— Domnişoară Grey, am întrebat eu, vă simţiţi bine?

Mă privi.

— Mă gândeam la D.

— La D?

M-am uitat la ea total nedumerit.

— Da. Următoarea crimă. Trebuie făcut ceva. Trebuie să-l opriţi.

Clarke ieşi din cameră în urma meA. Întrebă:

— Ce trebuie oprit, Thora?

— Crimele astea odioase.

— Da, aprobă el încleştându-şi maxilarele. Aş vrea să discut cu domnul Poirot cândva… Crome e bun de ceva?

Întrebarea căzu pe neaşteptate. I-am replicat că se presupunea că e un poliţist foarte isteţ. Probabil că tonul meu nu a fost atât de entuziast pe cât ar fi trebuit.

— Are un fel de-a fi al naibii de ofensiv, zise Clarke. Pare că ştie tot, dar ce ştie de fapt? Nimic mai mult decât ce ştim şi noi.

Tăcu ceva timp apoi reluă:

— Domnul Poirot e persoana potrivită. Am un plan pe care-l vom discuta mai târziu.

Înaintă pe culoar şi bătu la uşa pe care intrase doctorul.

Am avut un moment de ezitare. Fata privi în gol.

— La ce vă gândiţi, domnişoară Grey?

Îşi ridică privirea către mine.

— Mă întreb unde se află el acum… mă refer la criminal. Nici n-au trecut 12 ore de când a ucis… Of!

Există oare clarvăzători adevăraţi care să vadă unde e acum şi ce face…

— Poliţia îl caută… am început eu.

Banalitatea spuselor mele rupse vraja, iar Thora Grey îşi reveni.

— Da, aprobă ea, bineînţeles.

Se întoarse şi coborî scara. Am mai rămas puţin cântărind în minte vorbele ei. ABC…

Unde era acum…?

Capitolul 16 – ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Alexander Bonaparte Cust ieşi odată cu restul spectatorilor din Torquay Palladium, unde urmărise un film extrem de emoţionant, Not a Sparrow…

Clipi puţin mai des ca să se obişnuiască cu soarele după-amiezii, apoi se uită în jur cu aerul său de câine pierdut.

Îşi spuse: „E o idee…”

Băieţii care vindeau ziare treceau strigând:

— Ultimele noutăţi… Criminalul în serie la Churston…

Aveau pancarte pe care era scris:

CHURSTON. CRIMĂ. ULTIMA ŞTIRE.

Domnul Cust se căută în buzunar, găsi o monedă şi cumpără un ziar. Nu-l deschise imediat. Intră în Princess Gardens, se îndreptă încet către un umbrar aflat cu faţa către portul Torquay, unde se aşeză şi deschise ziarul.

Era scris cu majuscule:

SIR CARMICHAEL CLARKE A FOST UCIS. TRAGEDIE TERIBILĂ LA CHURSTON. OPERA UNUI CRIMINAL ÎN SERIE.

Şi dedesubt:

Acum o lună, Anglia a fost şocată şi zguduită de moartea unei tinere, Elizabeth Barnard, la Bexhill. Trebuie amintit că un mers al trenurilor ABC are legătură cu cazul. Un astfel de ABC a fost găsit şi lângă cadavrul lui Sir Carmichael Clarke, iar poliţia crede că ambele crime au fost comise de aceeaşi persoană. E posibil ca un criminal în serie să se plimbe nestingherit prin staţiunile noastre…?

Un tânăr cu pantaloni de flanelă şi în cămaşă albastru strălucitor, marca Aertex, care stătea lângă domnul Cust, comentă:

— Urâtă poveste, nu-i aşa? Domnul Cust tresări.

— Da, foarte urâtă…

Tânărul observă că mâinile îi tremurau atât de tare încât abia mai putea ţine ziarul.

— Niciodată nu ştii cum stau lucrurile cu nebunii ăştia, zise tânărul cu chef de vorbă. Mai ales că nu-ţi dai seama întotdeauna că sunt duşi cu pluta. De cele mai multe ori arată la fel ca mine sau ca dumneavoastră…

— Probabil aşa este, răspunse domnul Cust.

— Aşa estE. În unele cazuri războiul e de vină că au devenit aşa.

— Cred… cred că aveţi dreptate.

— Nu-mi plac războaiele, mai spuse tânărul. Domnul Cust se întoarse spre el.

— Nici mie nu-mi place ciuma, boala somnului, foametea, cancerul… şi cu toate astea se întâmplă tot timpul!

— Războiul poate fi prevenit, afirmă tânărul foarte convins.

Domnul Cust începu să râdă şi nu se opri ceva timp.

Tânărul începu să se alarmeze puţin.

„Cred că moşul e un pic ţicnit”, se gândi el.

Spuse cu voce tare:

— Îmi cer scuze că vă întreb, dar aţi fost în război, nu-i aşa?

— Da, am fost şi m-a bulversat total. Capul meu nu mai e acelaşi, de atunci. Mă doare, ştii, mă doare îngrozitor.

— Îmi pare rău să aud asta, zise tânărul uimit.

— Uneori de-abia îmi mai dau seama ce fac…

— Da? Eu trebuie să plec, spuse tânărul ridicându-se în grabă.

Ştia la ce să se aştepte atunci când oamenii începeau să vorbească despre sănătatea lor.

Domnul Cust rămase cu ziarul.

Citi şi răsciti ştirea…

Oamenii treceau prin faţa lui şi majoritatea vorbeau despre crimă.

— Oribil… crezi că are vreo legătură cu chinezii? Chelneriţa aceea nu lucra într-o cafenea chinezească?

— De fapt s-a întâmplat în golf…
— Eu am auzit că pe plajă…
—. Dar, dragă, am luat ceaiul la Elbury chiar ieri…
—. Poliţia e sigură că-l va prinde…
—. Se pare că va fi arestat dintr-un moment în altul…
—. Cel mai probabil e în Torquay… cum o chema pe cealaltă femeie pe care a ucis-o…

Domnul Cust îndoi ziarul şi îl lăsă pe bancă, după care se ridică şi se îndreptă, mecanic, spre oraş.

Pe lângă el treceau fete, în alb, în roz şi în albastru, cu fuste şi cu rochii de vară. Râdeau, chicoteau şi îi măsurau din priviri pe bărbaţii pe lângă care treceau.

Capitolul 17 – TRECEREA TIMPULUI.

Odată cu asasinarea lui Sir Carmichael Clarke, misterul cazului ABC îşi atinse apogeul. Ziarele nu mai conteneau să scrie despre asta şi se raporta descoperirea a tot felul de „indicii”. Arestările erau anunţate ca fiind iminente şi existau fotografii cu orice persoană sau loc legate într-un fel sau altul de criminal. Era interogat oricine dorea să fie interogat şi până şi în Parlament se puneau întrebări.

Crima din Andover era acum pusă în legătură cu celelalte două.

Scotland Yard-ul era de părere că publicitatea intensă era cea mai bună cale de a-l prinde pe criminal, întreaga populaţie a Marii Britanii se transformă într-o armată de copoi amatori.

Daily Flicker avu marea inspiraţie de a folosi următorul titlu:

POATE FI LA TINE ÎN ORAŞ!

Bineînţeles, Poirot se afla în mijlocul evenimentelor. Scrisorile primite de el fură publicate şi fotocopiate. Era acuzat de mulţime pentru că nu prevenise crimele şi era apărat de perspectiva unei apropiate descoperiri a criminalului. Reporterii îi agasau necontenit pentru interviuri.

Domnul Poirot declară astăzi.

Un astfel de titlu era urmat de obicei de o jumătate de coloană de imbecilităţi.

Domnul Poirot comentează gravitatea situaţiei.

Domnul Poirot pe calea succesului.

Căpitanul Hastings, bunul prieten al domnului Poirot, a declarat reprezentantului nostru special…

— Poirot, te rog să mă crezi că nu am spus niciodată aşa ceva, strigam eu de fiecare dată.

Poirot îmi răspundea cu blândeţe:

— Ştiu, Hastings, ştiU. Între cuvântul vorbit şi cel scris există o prăpastie uimitoare. Există o modalitate de a învârti frazele astfel încât sensul iniţial se poate pierde cu totul.

— N-aş vrea să crezi că am spus…

— Nu-ţi mai face atâtea probleme, pentru că toate astea n-au nici o importanţă. Ba dimpotrivă, e posibil ca toate aceste imbecilităţi să ne fie de ajutor.

— În ce fel?

— Eh bien, zise Poirot, cu înverşunare, dacă nebunul nostru citeşte ce se presupune că am declarat în Daily Blague astăzi, poate că îşi va pierde respectul pentru mine ca adversar!

Poate las impresia că nu a fost făcut nimic concret în ceea ce priveşte investigaţia. Dimpotrivă, Scotland Yard-ul şi poliţia locală din diferite regiuni au cercetat fără întrerupere anumite mici piste. Au fost cercetate minuţios hoteluri, pensiuni, oameni care închiriază locuinţe – şi toate acestea în perimetrul unde se petrecuseră crimele. Sute de poveşti spuse de oameni care au văzut „un om care arăta ciudat şi spiona din priviri” sau „un om cu o înfăţişare sinistră care se plimba prin împrejurimi”, au fost verificate şi răsverificate. Nu a fost neglijată nici cea mai mică şi mai vagă informaţie. Trenuri, autobuze, tramvaie, hamali din gări, conductori de locomotivă, chioşcuri de ziare, papetari – toţi şi toate au trecut printr-o serie neîncetată de interogatorii şi de verificări.

Poliţia a reţinut vreo două duzini de suspecţi până ce aceştia au reuşit să-şi justifice alibiul pentru nopţile respective.

Rezultatul cercetărilor nu era chiar întru totul nul. Anumite declaraţii erau ţinute minte şi considerate ca fiind valoroase, însă fără mai multe indicii se dovedeau a nu conduce nicăieri.

În timp ce Crome şi colegii lui se zbăteau necontenit, Poirot îmi părea destul de relaxat. Ne mai luam la harţă din când în când pe această temă.

— Dar ce ai vrea să fac, prietene? Cercetările de rutină sunt specialitatea poliţiei, nu a mea. Dacă ar fi după tine, aş alerga ca un câine, tot timpul.

— În schimb, stai acasă ca un, ca un…

— Ca un om înţelept! Puterea mea stă în creier, Hastings, nu în picioare! Deşi ţie ţi se pare că sunt cu mintea aiurea, eu mă gândesc.

— Te gândeşti? am strigat eu. Avem vreme de căzut pe gânduri?

— Da. De o mie de ori da!

— Dar ce câştigi prin aceste reflecţii? Ştii elementele celor trei cazuri pe de rost.

— Nu mă gândesc la fapte, ci la mintea criminalului.

— Mintea unui nebun!

— Tocmai. Şi de aceea nu poate fi înţeleasă cât ai bate din palme. Când voi ştii cum e criminalul, atunci voi reuşi să aflu cine e. Şi, cu cât trece timpul, aflu mai multe. După crima de la Andover, ce ştiam despre el? Aproape nimic. După Bexhill? Puţin mai mult. După Churston? Şi mai mult. Am început să văd – nu ceea ce ţi-ar plăcea ţie să vezi – trăsăturile unei feţe, ci pe cele ale unei minţi. O minte care se mişcă şi lucrează în anumite direcţii. După următoarea crimă…

— Poirot!

Prietenul meu mă privi cu tristeţe.

— Ei bine, da, Hastings, sunt aproape sigur că va mai urma o crimă. Multe lucruri depind de la chance. Până în prezent, acest inconnu13 a avut noroc. Dar poate că de data asta se întoarce roata. Crima este un lucru revelator, încearcă să-ţi schimbi metodele, gusturile, obiceiurile, iar atitudinile şi sufletul tău se vor reflecta în acţiunile tale. Există indicii confuze, care mă fac să cred uneori că acolo lucrează două inteligenţe, însă totul va prinde contur în curând, iar eu voi şti.

— Cine este?

— Nu, Hastings, n-o să-i ştiu numele şi adresa! Voi şti ce fel de om este…

— Şi după aceea?

— Et alors, je vais a la pêche.14

În timp ce eu făcusem o faţă destul de nedumerită, el continuă:

— Înţelegi tu, Hastings, un pescar profesionist ştie exact ce fel de momeală trebuie să ofere peştelui său, iar eu exact asta voi face.

— Şi apoi?

— Şi apoi? Şi apoi? Eşti la fel de enervant ca şi arogantul de Crome cu eternul lui „A, da?”. Eh bien, şi apoi va muşca momeala şi cârligul, iar noi îl vom prinde…

— Şi în tot acest timp oamenii vor muri în stânga şi-n dreapta.

— Trei oameni. Iar săptămânal se petrec… câte? înjur de 120 de accidente de maşină?

— Asta e altă poveste.

— Pentru cei care mor e probabil acelaşi lucru. Pentru ceilalţi, rude, prieteni există o diferenţă, dar în acest caz e totuşi ceva care mă bucură.

— Pentru Dumnezeu, să auzim ce prilej de bucurie îţi provoacă aceste crime.

— Inutile să fii sarcastic. Mă bucur că nu există nici o încercare de a-i prejudicia pe nevinovaţi.

— Şi nu e mai rău?

— În nici un caz! Nimic nu e mai rău decât să trăieşti într-o atmosferă de suspiciune – să simţi că eşti urmărit de cei dragi, a căror dragoste se poate preschimba în frică. Nimic nu e mai îngrozitor decât să-i bănuieşti pe cei apropiaţi, e o adevărată otravă. Cel puţin, nu-l putem învinui pe ABC că a otrăvit vieţile unor nevinovaţi.

— În curând îi vei găsi şi scuze, am replicat eu amărât.

— De ce nu? Poate că el se crede perfect îndreptăţit, iar noi putem sfârşi prin a avea compasiune pentru felul lui de a vedea lucrurile.

— Hai să fim serioşi, Poirot!

— Of! Te-am şocat. Mai întâi cu inerţia şi apoi cu părerile mele.

Am dat din cap fără să-i răspund.

— Cu toate acestea, reluă Poirot după un timp, am un proiect care te va mulţumi, având în vedere că e activ, nu pasiV. În plus, va implica multă conversaţie şi practic nici un gând.

Nu prea îmi plăcu tonul lui.

— Despre ce e vorba? am întrebat prudent.

— Să scoatem de la prietenii, de la rudele şi de la servitorii victimelor tot ce ştiu.

— Îi suspectezi că au ascuns ceva?

— Nu intenţionat. Dar a spune tot ce ştii, implică întotdeauna nişte selecţii. Dacă te-aş ruga să-mi spui ce ai făcut ieri, probabil mi-ai spune: „M-am trezit la 9, am luat micul dejun la şi jumătate, am mâncat ouă cu şuncă şi cafea, am fost la club etc.”. Dar n-ai include: „Mi-am rupt o unghie şi a trebuit s-o tai. Am sunat să mi se aducă apă pentru bărbierit. Am vărsat puţină cafea pe mine. Mi-am periat pălăria înainte să mi-o pun”. Nimeni nu poate spune chiar tot. Aşa că selectăm. Când vine vorba despre o crimă, oamenii selectează ceea ce cred ei că este important. Dar, sincer, se înşeală!

— Şi cum poţi ajunge la lucrurile esenţiale?

— Simplu, după cum tocmai am spus, prin conversaţie. Vorbind! Discutând despre o anumită întâmplare, sau persoană, sau zi de mai multe ori, pot apărea amănunte noi.

— Ce fel de amănunte?

— Detalii pe care în mod normal nu le ştiu sau pe care n-aş vrea să le aflu. Dar a trecut destul timp pentru ca lucrurile obişnuite să-şi reia cursul. Este împotriva legilor matematice ca în trei cazuri de crimă să nu existe nici un fapt sau o frază care să lumineze lucrurile. Nişte întâmplări banale, o remarcă obişnuită, trebuie să fie ceva! E căutarea acului în carul cu fân, dar îţi garantez că în carul cu fân există un ac!

Spusele lui mi se părură extrem de vagi.

— Nu înţelegi? Simţurile tale nu sunt atât de ascuţite ca ale unei servitoare.

Mi-a arătat o scrisoare, scrisă într-un stil şcolăresc.

Dragă domnule, sper că-mi veţi ierta îndrăzneala de a vă scrie. M-am gândit destul de mult la crimele care au urmat după cea a bietei mele mătuşi. Se pare că suntem cu toţii în aceeaşi barcă. Am văzut în ziar poza surorii tinerei care a fost omorâtă la Bexhill. Mi-am luat inima în dinţi şi i-am scris că vin să mă stabilesc la Londra şi am întrebat-o dacă o pot vedea pe ea sau pe mama ei. M-am gândit că două capete sunt mai bune decât unul singur. Nu vreau să cauzez probleme, ci doar să aflu cine este acel nemernic şi m-am gândit că, dacă stăm de vorbă, poate ne vom da seama de ceva. Tânăra mi-a răspuns foarte frumos şi mi-a spus că lucrează la un birou şi locuieşte într-un hotel, dar mi-a sugerat să vă scriu şi să vă transmit că şi ea s-a gândit la acelaşi lucru ca şi mine. Mi-a mai împărtăşit că avem acelaşi necaz şi că ar trebui să ne unim forţele. Prin urmare vreau să vă anunţ că vin la Londra şi să vă dau adresa mea.

În speranţa că nu vă deranjez, cu mult respect, A dumneavoastră, Mary Drower.

— Mary Drower, spuse Poirot, e o fată foarte inteligentă.

Luă altă scrisoare.

— Citeşte asta.

Era o scrisoare de la Franklin Clarke, prin care acesta anunţa că vine la Londra şi că avea să-l sune pe Poirot în ziua următoare, dacă nu deranja.

— Nu dispera, mon ami. Lucrurile încep să se mişte.

Capitolul 18 – POIROT TINE UN DISCURS.

Franklin Clarke ajunse la ora 3 a după-amiezii următoare şi „puse punctul pe i”, fără ocolişuri prealabile.

— Domnule Poirot, zise el, nu sunt deloc mulţumit.

— Nu, domnule Clarke?

— Nu mă îndoiesc că inspectorul Crome este un poliţist eficient, dar, sincer, trebuie să recunoaştem că a eşuat. El şi aerele lui de om care ştie totul! I-am făcut o aluzie despre planul meu prietenului dumneavoastră, la Churston, dar a trebuit să mă ocup de lucrurile fratelui meu şi nu prea am fost liber până acum. Părerea mea este că trebuie să batem fierul cât e cald, domnule Poirot…

— Este exact ceea ce spune mereu şi Hastings!

— Eu zic că trebuie să acţionăm şi să ne pregătim pentru viitoarea crimă.

— Deci sunteţi de părere că va mai exista o altă crimă?

— Dumneavoastră, nu?

— Ba da!

— Foarte bine! în cazul ăsta e momentul să ne organizăm.

— Ce aveţi în minte, mai exact?

— Domnule Poirot, eu propun să alcătuim un fel de legiune specială care să activeze sub conducerea dumneavoastră, compusă din prietenii şi din rudele victimelor.

— Une bonne idée.

— Mă bucur că sunteţi de acord. Dacă ne unim forţele, simt că putem face ceva constructiv. De asemenea, în momentul sosirii viitorului avertisment, fiind la faţa locului, poate unul dintre noi va reuşi să recunoască pe cineva care a fost prezent aproape de scena precedentei crime.

— Înţeleg ce vreţi să spuneţi şi vă aprob, dar trebuie să remarcaţi, domnule Clarke, că rudele şi prietenii celorlalte

victime nu se învârt în aceleaşi cercuri ca dumneavoastră. Sunt persoane care lucrează şi, chiar dacă şi-ar lua un mic concediu…

Franklin Clarke îl întrerupse:

— Tocmai. Sunt singurul cu dare de mână. Nu că aş fi eu însumi bogat, însă fratele meu era un astfel de om, iar eu o să-l moştenesc, până la urmă. După cum spuneam, îmi propun să finanţez o legiune specială, ai cărei membri să fie plătiţi pentru serviciile lor, cu aceeaşi sumă pe care o câştigă în mod obişnuit, acoperind şi cheltuielile suplimentare, bineînţeles.

— Şi cine propuneţi să facă parte din această legiune?

— Deja m-am ocupat de problemă. De fapt, chiar i-am scris domnişoarei Megan Barnard şi trebuie să mărturisesc că ideea îi aparţine în parte şi dumneaei. Propun ca din legiune să facem parte eu, domnişoara Barnard, domnul Donald Fraser, logodnicul fetei moarte. Apoi, ni se poate alătura şi nepoata femeii din Andover, a cărei adresă o cunoaşte domnişoara Barnard. Nu cred că soţul bătrânei ne poate fi de vreun ajutor, având în vedere că-i mai tot timpul beat, cât despre părinţii Barnard, sunt cam în vârstă pentru munca de teren.

— Altcineva?

— Păi… domnişoara Grey.

Roşi uşor în timp ce-i pronunţa numele.

— O! Domnişoara Grey?

Nimeni nu era capabil să insereze o nuanţă de ironie într-o frază mai bine ca Poirot. Deşi avea cam 35 de ani, Clarke păru brusc un şcolar timid.

— Da. Domnişoara Grey era în serviciul fratelui meu de doi ani. Ştie ţinutul, oamenii şi tot ce-i pe acolo. Eu am fost plecat un an şi jumătate.

Lui Poirot i se făcu milă de el şi schimbă subiectul.

— Aţi fost în Orient? În China?

— Da. Am fost însărcinat de fratele meu să achiziţioneze anumite lucruri în numele lui.

— Probabil că a fost foarte interesant. Eh bien, domnule Clarke, sunt întru totul de acord cu ideea dumneavoastră. Chiar ieri îi spuneam lui Hastings că o apropiere de persoanele pe care le-aţi amintit este necesară. E bine să scormonim amintiri, să comparăm însemnări, enfin, să vorbim, să vorbim, să vorbim. Dintr-o frază banală ar putea ieşi ceva interesant.

Câteva zile mai târziu Legiunea Specială se reuni acasă la Poirot.

Cum stăteau cuminţi privind către Poirot, care, asemenea preşedintelui unei şedinţe, se afla în capul mesei, am început să-i cercetez pentru a-mi confirma prima impresie pe care mi-o făcuseră. Fetele arătau extraordinar – Thora Grey, cu minunata ei frumuseţe blondă, Megan Barnard, cu intensitatea misterului ei şi calmul chipului imobil, ca de indiancă, şi Mary Drower, îmbrăcată impecabil cu sacou şi fustă neagră, care-şi păstrase privirea inteligentă. Cei doi bărbaţi, Franklin Clarke – înalt, bronzat şi vorbăreţ, iar Donald Fraser – reţinut şi tăcut, alcătuiau un contrast interesant.

Poirot, incapabil să rateze o astfel de ocazie, ţinu un mic discurs.

— Mesdames şi messieurs, ştiţi, desigur, de ce ne aflăm aici. Poliţia face tot ce-i stă în puteri să dea de criminal, iar eu fac acelaşi lucru, în felul meu. Dar, după părerea mea, o unire a forţelor celor care sunt direct interesaţi în acest caz şi care le cunosc îndeaproape pe victime, poate obţine rezultate mai bune decât orice altă investigaţie din afară.

Există trei victime: o bătrână, o tânără şi un domn în vârstă. Un singur lucru îi leagă pe aceşti oameni – faptul că au fost omorâţi de aceeaşi persoană. Asta înseamnă că această persoană a fost prezentă în trei localităţi diferite şi că a fost văzută, mai mult ca sigur, de un număr considerabil de oameni. Mai trebuie adăugat că persoana în cauză este într-un stadiu avansat de alienare şi că înfăţişarea şi comportamentul său nu sugerează aceste

lucruri. Acest om şi, deşi am spus „el”, luaţi în consideraţie că poate fi vorba şi despre o femeie, posedă toate şiretlicurile şi inteligenţa nebuniei. Până acum a reuşit să-şi şteargă urmele complet. Poliţia are câteva indicii, dar nimic clar de care să se folosească.

Cu toate acestea, trebuie să existe piste mai puţin vagi. Să dăm un exemplu – criminalul nu a ajuns la Bexhill la miezul nopţii şi s-a dus să caute pe plajă o domnişoară al cărei nume să înceapă cu litera B…

— Chiar trebuie să amintim de asta?

Donald Fraser era cel care vorbise, iar cuvintele ţâşniseră din el împinse de o furie ţinută până atunci în frâu.

— Este necesar să vorbim despre absolut tot, domnule, îi răspunse Poirot întorcându-se către el. Nu vă aflaţi aici ca să vă menajaţi sentimentele, refuzând să vă gândiţi la detalii, ci, dacă e necesar, să scormoniţi prin amintiri, pentru a ataca problema au fond. După cum spuneam, Betty Barnard nu a fost aleasă drept victimă a lui ABC par chance15. A fost vorba de o alegere prealabilă şi deci premeditată. Asta înseamnă că a studiat terenul dinainte. Sunt amănunte asupra cărora s-a informat – cea mai bună oră pentru comiterea crimei de la Andover, întreaga mise en scène16 de la Bexhill, obiceiurile lui Sir Carmichael Clarke la Churston. Eu, unul, refuz să cred că nu există nici cel mai mic indiciu care să ne ajute în privinţa identificării criminalului. După părerea mea, unul dintre dumneavoastră – sau probabil toţi – ştie ceva de care nu e conştient. Mai devreme sau mai târziu, raportându-vă şi la afirmaţiile celorlalţi, ceva va ieşi la lumină, căpătând noi semnificaţii. E ca un puzzle – fiecare are câte o piesă aparent lipsită de importanţă, dar care, reunită cu celelalte, poate ajuta la realizarea întregii figuri.

— Vorbe! izbucni Megan Barnard.

— Cum? întrebă Poirot.

— Tot ce aţi spus până acum sunt numai vorbe care nu înseamnă nimic!

Rosti cuvintele cu acea intensitate disperată pe care o asociasem personalităţii sale.

— Vorbele, domnişoară, sunt învelişul exterior al ideilor.

— Eu cred că are sens ce-aţi spus, interveni Mary Drower. Chiar cred, domnişoară. Uneori, numai când vorbeşti despre lucruri ajungi să înţelegi adevărata lor semnificaţiE. În mintea ta există nişte idei pe care nu le vezi foarte clar, dar faptul că vorbeşti despre ele te ajută să le legi şi să le înţelegi.

— Se spune că vorba e de argint, tăcerea e de aur, dar noi trebuie să ţintim exact contrariul, zise Franklin Clarke.

— Ce spuneţi, domnule Fraser?

— Mă cam îndoiesc de aplicabilitatea practică a spuselor dumneavoastră, domnule Poirot.

— Tu ce crezi, Thora? întrebă Clarke.

— Cred că principiul de a vorbi despre întâmplări e întotdeauna sănătos.

— Să zicem, sugeră Poirot, că toţi începeţi să vă amintiţi ce s-a întâmplat înaintea crimei. Poate începeţi dumneavoastră, domnule Clarke.

— Să vedem… în dimineaţa zilei în care Car a fost ucis, am ieşit cu barca. Am prins opt macrouri. A fost minunat în golf. Am luat prânzul acasă şi am mâncat tocăniţă irlandeză, din câte îmi amintesc. Am tras un pui de somn în hamac. Am luat ceaiul, am scris câteva scrisori, am pierdut ocazia de a le trimite cu poşta, aşa că am condus până la Paignton pentru a le expedia. Am cinat, după care, nu mi-e ruşine să recunosc, am recitit o carte a lui E. Nesbit, pe care o adoram în copilărie. Apoi a sunat telefonul…

— E de ajuns. Acum, gândiţi-vă, domnule Clarke, aţi întâlnit pe cineva în drumul dumneavoastră către mare, în acea dimineaţă?

— Mulţi oameni.

— Vă amintiţi ceva despre ei?

— Absolut nimic, în momentul de faţă.

— Sunteţi sigur?

— Păi, îmi amintesc o femeie neobişnuit de grasă, care purta nişte ciorapi de mătase cu dungi – fapt care m-a mirat – şi care avea doi copii, doi tineri cu un fox terrier, pe plajă, care se jucau cu pietre şi… a, da, o fată blondă, care chiuia în timp ce se scălda… Ce ciudat cum îţi aminteşti lucrurile! E ca şi cum ai developa un film foto.

— Excelent! Acum să revenim la după-amiază – grădina, mersul la poştă…

— Grădinarul uda florile… Cât despre drumul spre poştă, nu am văzut decât un biciclist sau doi şi o femeie netoată care ţipa şi-şi apostrofa un prieten. Mă tem că asta e cam tot.

Poirot se întoarse către Thora Grey.

— Domnişoară Grey?

Thora Grey răspunse cu glasul ei limpede, pe un ton optimist:

— M-am ocupat de corespondenţă cu Sir Carmichael de dimineaţă, când l-am văzut şi pe îngrijitor. Am scris scrisori şi am cusut puţin după-amiază. E greu să-mi amintesc. A fost o zi obişnuită. M-am dus la culcare devreme.

Spre surprinderea mea, Poirot nu mai insistă. Spuse:

— Domnişoară Barnard, vă puteţi aminti ce s-a întâmplat ultima oară când v-aţi văzut sora?

— Asta a fost cam cu două săptămâni înainte să moară. Eram acasă, în weekend. Era frumos afară, aşa că ne-am dus la Hastings, la piscină.

— Despre ce discutaţi, de obicei?

— Îi spuneam ce aveam pe suflet, zise Megan.

— Şi altceva? Ea ce vă spunea?

Fata făcu un efort de memorie.

— Îmi spunea că a rămas lefteră, pentru că tocmai îşi cumpărase o pălărie şi vreo două rochii de vară. Şi puţin despre Don… Mi-a mai zis că n-o place pe Milly Higley – asta e fata de la cafenea – şi am râs despre femeia aceea, Merrion, proprietara localului… Nu-mi amintesc altceva…

— Nu a spus nimic despre nici un bărbat cu care se vedea? Iertaţi-mi întrebarea, domnule Fraser.

— Chiar dacă ar fi fost aşa, mie nu mi-ar fi spus nimic, replică Megan pe un ton sec.

Poirot se întoarse către tânărul roşcat, cu cap pătrăţos.

— Domnule Fraser, vreau să vă întoarceţi în trecut. După cum mi-aţi povestit, în acea seară fatală, aţi fost la cafenea. Prima dumneavoastră intenţie a fost să aşteptaţi ca să vedeţi când iese Betty Barnard. Vă amintiţi să fi văzut pe cineva în timp ce aşteptaţi acolo?

— Erau mai mulţi oameni care se plimbau prin zonă, dar nu-mi amintesc pe nimeni în mod special.

— Ar trebuie să vă străduiţi mai mult, pentru că, oricât de preocupată ar fi mintea, ochiul observă mecanic, dar cu multă acurateţe…

Tânărul repetă cu încăpăţânare:

— Nu-mi amintesc nimic.

Poirot dădu din cap şi îşi îndreptă atenţia către Mary Drower.

— Presupun că primeaţi scrisori de la mătuşa dumneavoastră?

— Da, domnule.

— Când v-a sosit ultima?

Mary se gândi puţin.

— Cu două zile înainte de crimă, domnule.

— Ce vă scria?

— Spunea că bătrânul diavol o deranja din nou şi că l-a trimis la mama dracu’ – îmi cer scuze de expresie – mai spunea că mă aşteaptă miercuri (atunci e ziua mea liberă) şi că vom merge la film. Urma să fie ziua mea, domnule.

Ceva, probabil gândul la mica petrecere, o făcu pe Mary să lăcrimeze. Abia îşi înăbuşi un suspin, după care îşi ceru scuze.

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule. Nu vreau să plâng, pentru că ştiu că nu rezolv nimic, dar gândul că urma să sărbătorim împreună m-a întristat.

— Ştiu cum te simţi, interveni Franklin Clarke. Lucrurile mărunte, precum un cadou, sunt cele care ne impresionează cel mai mult. Am văzut odată o femeie călcată de o maşină, care tocmai îşi cumpărase o pereche nouă de pantofi. Ea zăcea acolo, iar din pachetul rupt se zăreau vârfurile pantofilor ridicoli, cu toc înalt; imaginea m-a întors pe dos, arătau atât de jalnic!

Megan spuse însufleţindu-se brusc:

— E adevărat, dureros de adevărat. Acelaşi lucru s-a întâmplat după moartea lui Betty. Mama îi cumpărase o pereche de ciorapi, chiar în ziua crimei. Biata mama, era atât de distrusă, încât am surprins-o plângând deasupra lor. Repeta întruna: „I-am cumpărat pentru Betty, iar ea nici măcar nu i-a văzut”.

Vocea îi tremură puţin. Se aplecă înainte, uitându-se ţintă la Franklin ClarkE. Între ei se înfiripase o simpatie, o fraternitate între doi oameni aflaţi la necaz.

— Ştiu ce vreţi să spuneţi, zise el. Astfel de lucruri îţi fac cel mai rău în momentul în care ţi le aminteşti.

Donald Fraser se mişcă stingherit.

Thora Grey schimbă subiectul.

— Nu facem un plan? întrebă ea.

— Bineînţeles, îşi reveni Franklin Clarke. Cred că atunci când va sosi momentul, când vom primi cea de-a patra scrisoare, ne vom uni forţelE. În aşteptarea, poate ar trebui să ne încercăm fiecare norocul. Există anumite lucruri, domnule Poirot, care merită să fie cercetate?

— V-aş putea face câteva sugestii, răspunse Poirot.

— BinE. Îmi voi nota.

Scoase un carneţel.

— Vă ascult, domnule Poirot. A…

— Cred că e posibil ca Milly Higley, chelneriţa, să ştie ceva folositor.

— A – Milly Higley, îşi notă Franklin Clarke.

— Sugerez două metode de abordare. Dumneavoastră, domnişoară Barnard, aţi putea încerca ceea ce se numeşte

abordarea ofensivă.
— Presupun că aveţi senzaţia că mi se potriveşte, remarcă sec Megan.
— Provocaţi o ceartă – spuneţi-i că ştiţi că niciodată n-a plăcut-o pe Betty şi că sora dumneavoastră v-a spus totul despre ea. Dacă nu mă înşel, asta va provoca un potop de acuzaţii. Vă va spune ce credea despre Betty! Şi, cine ştie, poate răsare ceva interesant.
— Şi cea de-a doua metodă?
— Pot să vă sugerez, domnule Fraser, să vă prefaceţi interesat de fată?
— Dacă e necesar.
— Nu, nu e necesar. E doar o pistă de explorat.
— Să încerc eu? întrebă Franklin. Am… a… am ceva experienţă, domnule Poirot. Lăsaţi-mă să văd ce pot face în privinţa tinerei.
— Aveţi propriile probleme de rezolvat, îi aruncă Thora Grey cam tăios.
Franklin păli puţin.
— Da, aşa este, încuviinţă el.
— Tout de meme17, nu cred că aveţi prea multe de făcut acolo. Cât despre domnişoara Grey, cred că e mult mai potrivită…
Thora Grey îl întrerupse:
— Ştiţi, domnule Poirot, eu am plecat definitiv din Devon.
— Da? Nu ştiam.
— Domnişoara Grey a fost foarte amabilă să rămână până am pus lucrurile în ordine, explică Franklin, dar preferă, în mod normal, un post la Londra.
Poirot le aruncă o privire scrutătoare amândurora.
— Cum se simte Lady Clarke? întrebă el. Admiram paloarea obrajilor domnişoarei Grey, astfel că era să pierd răspunsul dat de Clarke.
— E destul de rău. Apropo, domnule Poirot, aţi putea să vă întoarceţi la Devon, pentru a-i face o vizită? Şi-a exprimat dorinţa de a vă vedea înainte să plec. E adevărat136 că

uneori nu e în stare să primească pe nimeni, dar dacă vreţi, pe cheltuiala mea, evident.
— Cum să nu, domnule Clarke. Poimâine, e bine?
— Bine. O anunţ pe infirmieră să facă aranjamentele necesare.
— Cât despre tine, copila mea, i se adresă Poirot lui Mary, cred că ai putea face treabă bună la AndoveR. Încearcă cu copiii.
— Copiii?
— Da. Copiii nu vorbesc repede cu străinii, dar tu eşti cunoscută acolo unde a trăit mătuşa ta. Poate că au observat pe cineva intrând sau ieşind din magazinul mătuşii tale.
— Dar cu mine şi cu domnişoara Grey cum rămâne? întrebă Clarke. Din moment ce am stabilit că nu mai merg la Bexhill.
— Domnule Poirot, de unde era timbrul pus pe cea de-a treia scrisoare?
— Putney, domnişoară.
Rămase pe gânduri.
— SW15, Putney, nu-i aşa?
— Mă mir că ziarele au publicat adresa atât de corect.
— Asta înseamnă că ABC ar putea fi londonez?
— La o primă vedere, da.
— Poate reuşim să-i distragem atenţia, – zise Clarke. Domnule Poirot, ce-aţi spune dacă am publica un anunţ de genul: „ABC. Urgent, H. P. Aproape te-a descoperit. Vreau o sută pentru tăcerea mea. X. Y. Z.” Poate am exagerat puţin, dar înţelegeţi ideea. Poate îl distragem.
— Da, ar fi o posibilitate.
— Poate îl determin să mă ia pe mine drept ţintă.
— Cred că e o idee prostească şi periculoasă, interveni repede Thora Grey.
— Ce părere aveţi, domnule Poirot?
— Poate n-ar strica să încercăm, dar cred că ABC e mult prea şiret ca să răspundă provocării.

Poirot zâmbi.

— Observ, domnule Clarke, fără a dori să vă jignesc, că în sufletul dumneavoastră aţi rămas un băieţel.

Franklin Clarke păru un pic abătut.

— Ei bine, zise el consultându-şi agenda, avem nişte puncte de pornire.

A – Domnişoara Barnard şi Milly Higley.

B – Domnul Fraser şi domnişoara Higley.

C – Copiii din Andover.

D – Anunţul.

— Nu sunt sigur că toate acestea ne vor fi de mare ajutor, dar măcar vom face ceva în timp ce aşteptăm.

Se ridică, iar câteva minute mai târziu reuniunea luă sfârşit.

Capitolul 19 – VIA SUEDIA.

Poirot se aşează în scaunul său, fredonând încet o melodie.

— Păcat că e atât de inteligentă, murmură el.

— Cine?

— Megan Barnard. Mademoiselle Megan. „Vorbe” a aruncat ea. Şi-a dat seama pe loc că spusele mele n-aveau nici un sens, în timp ce toţi ceilalţi erau prinşi în mreje.

— Eu cred că a sunat foarte plauzibil.

— Da, plauzibil – este exact nuanţa pe care a perceput-o.

— Înseamnă că nu credeai ce spuneai?

— Ce am spus putea fi comprimat într-o propoziţie scurtă. Cu toate astea m-am repetat ad lib, iar domnişoara Barnard a fost singura care şi-a dat seama.

— Dar de ce?

— Eh bien, pentru bunul mers al lucrurilor! Pentru a-i ameţi pe toţi cu senzaţia că avem treabă! Pentru a deschide… cum să spun, conversaţia!

— Totuşi, nu crezi că vorbele tale vor avea vreun ecou?

— O, tot ce e posibil! ChicotI. În mijlocul tragediei, începem comedia. Nu-i aşa?

— Ce vrei să spui?

— E vorba despre drama umană, Hastings! Gândeşte puţin. Iată trei feluri de oameni strânşi laolaltă de o tragedie comună. Imediat începe o a doua dramă – tout a fait à part18. Îţi aminteşti de primul meu caz din Anglia? A fost cu mulţi ani în urmă. Am împăcat doi oameni care se iubeau prin simplul fapt de a-l aresta pe unul din ei pentru crimă! Nimic altceva nu i-ar fi putut uni! Deşi înconjuraţi de moarte, suntem vii, Hastings… Iar crima, din câte am observat, e o bună peţitoare.

— Serios, Poirot, am exclamat eu scandalizat. Sunt sigur că niciunul dintre aceşti oameni nu se gândea la altceva decât…

— O! Dragul meu prieten! Dar tu?

— Eu?

— Mais oui, după ce au plecat, nu te-ai întors de la uşă fredonând un cântec?

— Şi ce găseşti scandalos în asta?

— Absolut nimic, numai că melodia mi-a sugerat la ce te gândeai.

— Chiar aşa?

— Da. E foarte periculos să fredonezi un cântec, pentru că vorbeşte despre subconştien-tul tău. Melodia pe care o fredonai tu, e, din câte ştiu eu, din perioada războiului. Comme ça, începu Poirot să cânte, falsând îngrozitor:

Uneori iubesc o brunetă, Alteori iubesc o blondă

(Care vine din Paradis via Suedia)

— Ce poate fi mai evident? Mais je crois que la blonde l’emporte sur la brunette!19

— Doamne, Poirot, am strigat eu roşind uşor.

— C’est tout naturel. N-ai remarcat cum Franklin Clarke s-a simţit brusc foarte apropiat de Mademoiselle Megan? Cum s-a aplecat s-o privească? Şi ai mai observat cât a deranjat-o acest lucru pe Mademoiselle Thora Grey? Iar domnul Donald Fraser…

— Poirot, l-am întrerupt, tu eşti un sentimental incurabil.

— În nici un caz. Tu eşti cel sentimental, Hastings.

Tocmai mă pregăteam să-l contrazic, când se deschise uşa.

Spre surprinderea mea, cea care intră fu Thora Grey.

— Vă rog să mă iertaţi că m-am întors, zise ea calmă. Dar cred că v-ar plăcea să aflaţi ceva, domnule Poirot.

— Cum să nu, domnişoară, vă rog să luaţi loc.

Se aşeză şi ezită câteva minute înainte de a vorbi.

— Ei bine, domnule Poirot, domnul Clarke, foarte generos, v-a dat de înţeles că am plecat de la Combeside din proprie iniţiativă. E un om foarte bun şi loial. Dar lucrurile nu stau chiar aşa. Mă hotărâsem să rămân, pentru că sunt multe lucruri de făcut referitor la colecţie. Lady Clarke a fost cea care a dorit să plec! Nu mă descurc cu banii. E o femeie foarte bolnavă, iar mintea ei e tulburată de pastilele care i se dau şi care o fac suspicioasă şi capricioasă. A dezvoltat o aversiune faţă de mine şi a insistat să plec.

Nu m-am putut abţine să nu admir curajul fetei. Nu a încercat să cosmetizeze situaţia, ci a spus totul direct, cu o candoare admirabilă. Inima mea s-a umplut de admiraţie şi de simpatie.

— Mi se pare minunat că aţi venit să ne spuneţi asta, am precizat eu.

— Întotdeauna e mai bine să spui adevărul, spuse ea zâmbind uşor. Nu vreau să profit de bunăvoinţa domnului Clarke, care e un adevărat cavaler.

Exista o căldură enormă în spusele ei şi se vedea că-l admiră foarte mult pe Franklin Clarke.

— Aţi fost foarte onestă, mademoiselle, spuse Poirot.

— Pentru mine e o lovitură, reluă Thora cu obidă. Nu mi-am închipuit că Lady Clarke mă urăşte atât de mult. Eu am crezut mereu că ţine la mine. Se crispă la faţă. Cât trăieşti, înveţi. Se ridică. Cam atât am avut de spus. La revedere!

Am însoţit-o jos.

— Frumos din partea ei, am remarcat după ce m-am întors. Curajoasă fată!

— Şi calculată.

— Ce vrei să spui prin „calculată”?

— Vreau să spun că are capacitatea de a vedea lucrurile în perspectivă.

L-am privit nedumerit.

— E o fată încântătoare, am insistat.

— Care poartă haine foarte frumoase. Crepul acela marocan şi gulerul de vulpe argintie sunt dernier cri20.

— Eşti un adevărat chiţibuşar, Poirot. Eu nu observ niciodată ce poartă oamenii.

— Ar trebui să te alături unei colonii de nudişti.

Mă pregăteam să-i arunc o remarcă mai puţin ortodoxă, când Poirot schimbă brusc subiectul:

— Ştii, Hastings, nu pot să-mi scot din minte faptul că în conversaţia noastră de după-amiază s-a spus ceva semnificativ. E ciudat, pentru că nu pot să-mi dau încă seama despre ce e vorba… E doar o impresie care mi-a trecut prin minte… Ceva ce-mi aminteşte de un lucru pe care l-am auzit deja sau pe care l-am văzut, sau pe care l-am remarcat…

— Ceva de la Churston?

— Nu, nu la Churston… înainte… Nu mai contează, o să-mi amintesc eu…

Mă privi (poate nu-l ascultasem cu foarte mare atenţie), râse şi începu iar să fredoneze.

— E un înger, nu-i aşa? Din Paradis, via Suedia…

— Poirot! Du-te naibii! I-am replicat.

Capitolul 20 – LADY CLARKE.

Plutea un aer de melancolie adâncă peste Combeside atunci când l-am revăzut pentru a doua oară. Probabil senzaţia avea legătură şi cu vremea, – era o zi de septembrie umedă, cu miros de toamnă în aer – dar şi cu închiderea pe jumătate a casei. Camerele de jos fuseseră ferecate, iar cămăruţa în care am fost poftiţi avea un aer închis.

O infirmieră cu aspect foarte profesional veni spre noi trăgând în jos de manşetele scrobite.

— Domnul Poirot? întrebă ea energic. Sunt sora Capstick. Am primit scrisoarea domnului Clarke, prin care mă anunţa că sosiţi.

Poirot se interesă de sănătatea lui Lady Clarke.

— Nu e foarte rău, având în vedere circumstanţele.

Am presupus că se referea la faptul că femeia era pe moarte.

— Nu sperăm într-o revenire completă, dar un nou tratament i-a îmbunătăţit starea. Doctorul Logan e destul de mulţumit de evoluţia doamnei.

— Dar e adevărat că nu-şi va mai reveni niciodată?

— Nu putem afirma asta cu certitudine, zise sora Capstick, puţin agasată de dialog.

— Presupun că moartea soţului a afectat-o foarte mult.

— Ştiţi, domnule Poirot, şocul doamnei nu poate fi comparat cu cel al unei persoane perfect sănătoase, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Pentru Lady Clarke lucrurile sunt confuze.

— Mă iertaţi că întreb, dar soţii se înţelegeau bine?

— Da, erau un cuplu fericit, iar el era tare necăjit din cauza stării ei. Iar pentru un doctor situaţia e şi mai grea, pentru că nu se poate amăgi cu speranţe false. Cred că acest lucru l-a chinuit foarte mult la început.

— La început? Şi pe urmă?

— Omul sfârşeşte prin a se obişnui cu orice. Şi apoi, Sir Carmichael avea colecţia lui. Un hobby poate constitui o mare consolare pentru cineva. Obişnuia să meargă la expoziţii cu vânzare, după care el şi domnişoara Grey rearanjau muzeul după un nou sistem.

— A, da, domnişoara Grey. A plecat, nu-i aşa?

— DA. Îmi pare rău că s-a întâmplat aşa, dar doamnele au uneori anumite toane, mai ales când nu se simt tocmai bine. Şi nu e bine să te certi cu ele. Domnişoara Grey a fost foarte afectată.

— Lady Clarke şi-a manifestat dintotdeauna aversiunea faţă de ea?

— N-aş putea spune că era aversiune. De fapt, sunt de părere că la început o agrea foarte mult. Dar n-ar trebui să vă mai reţin, pentru că pacienta mea se miră probabil că nu mai sosim.

Ne-a condus sus, într-o cameră de la primul etaj. Un dormitor fusese transformat într-un salon primitor.

Lady Clarke stătea într-un fotoliu de lângă fereastră. Era foarte subţire, iar chipul ei palid avea expresia cuiva care suferă foarte mult. Avea o privire pierdută, visătoare, şi abia îşi ţinea ochii deschişi.

— Iată-l pe domnul Poirot, pe care aţi dorit să-l vedeţi, zise sora Capstick, cu vocea ei veselă şi ascuţită.

— A, da, domnul Poirot, repetă Lady Clarke pe un ton slab.

Întinse mâna.

— El este prietenul meu, căpitanul Hastings, Lady Clarke!

— Îmi pare bine să vă cunosc şi mă bucur că aţi venit.

Am luat loc, după ce femeia ne-a invitat cu un gest abia schiţat. Urmă o pauză în care Lady Clarke păru că se afundă într-un vis. La un moment dat, făcu un efort să-şi revină.

— E vorba despre Car, nu-i aşa? Despre moartea lui Car.

Dădu din cap într-un fel cu totul absent.

— N-am crezut niciodată că aşa vor sta lucrurile. Eu trebuia să mă duc prima…

Pentru un minut sau două căzu pe gânduri.

— Car era un bărbat foarte puternic pentru vârsta lui. Nu a fost niciodată bolnav. Se apropia de 60 de ani, dar părea de 50… Da, era foarte puternic…

Căzu din nou în reverie. Poirot, care era familiarizat cu efectele anumitor medicamente, nu spuse nimic.

Lady Clarke zise deodată:

— Da, drăguţ din partea dumneavoastră că aţi venit. I-am spus lui Franklin, iar el mi-a promis că n-o să uite să treacă. Sper că Franklin n-o să facă vreo prostie… e aşa de uşor influenţabil, deşi a străbătut lumea în lung şi-n lat. Aşa sunt bărbaţii… rămân copii… şi mai ales Franklin.

— Are o natură impulsivă, comentă Poirot.

— Da, da, şi e un adevărat cavaler. Bărbaţii sunt aşa prostuţi! Chiar şi Car… brusc, parcă îşi pierdu vocea.

Îşi scutură capul cu o nerăbdare febrilă.

— Totul e atât de confuz… Corpul devine o reală bătaie de cap, domnule Poirot, mai ales când are un avantaj asupra ta. Nu mai eşti conştient de nimic altceva decât de durerea care va înceta sau nu. Nimic nu mai pare să conteze.

— Ştiu, Lady Clarke, este una dintre tragediile vieţii omeneşti.

— Mă transform într-o netoată! Nici măcar nu-mi amintesc ce voiam să vă spun.

— Era ceva legat de moartea soţului dumneavoastră?

— Moartea lui Car? Da, poate… Săracul nebun, criminalul zic. Cu tot stresul şi cu nebunia din zilele noastre, oamenii o iau razna. Mereu mi-a fost milă de oamenii nebuni, probabil că se simt tare ciudat. Şi apoi cred că e îngrozitor să fii închis. Dar ce să-i faci, dacă omoară oameni?… Dădu uşor din cap. Nu l-aţi prins încă, nu-i aşa? întrebă ea.

— Nu încă.

— Probabil că s-a învârtit pe aici în ziua aceea.

— Erau foarte mulţi străini prin zonă, Lady Clarke, doar e sezon turistic.

— Da, am uitat… Dar turiştii se plimbă pe plaje, nu vin în apropierea casei.

— N-a fost nici un străin aici în acea zi.

— Cine spune asta? întrebă Lady Clarke brusc înviorată.

Poirot rămase un pic cu gura căscată.

— Angajaţii, răspunse el, domnişoara Grey.

Doamna Clarke spuse foarte răspicat:

— Fata aceea e o mincinoasă!

Am sărit de pe scaun, dar Poirot mi-a aruncat o privire.

Lady Clarke continuă, destul de animată:

— N-o plăceam, de fapt n-am plăcut-o niciodată! Car o aprecia mult. Ii tot dădea înainte că e orfană şi că n-are pe nimeni pe lume. Şi ce-i rău în asta? Uneori poate fi o

adevărată binecuvântare camuflată. Poţi avea un tată neisprăvit şi o mamă alcoolică, iată un motiv bun pentru a te plânge. Spunea că e fată bună şi muncitoarE. Îndrăznesc să spun că a lucrat cu adevărat bine! Dar nu ştiu de unde atât tupeu!

— Nu te enerva, draga mea, o îndemnă sora Capstick. Nu trebuie să te oboseşti.

— I-am spus să-şi facă bagajele, iar Franklin a avut neobrăzarea să-mi sugereze că mi-ar putea fi de folos. De folos pe naiba! Cu cât pleacă mai repede, cu atât mai bine, aşa m-am gândit! Franklin e un prost. Nu vreau să se încurce cu ea. E un copil. I-am promis salariul pe trei lui, dar i-am pus în vedere să plece imediat. Există şi avantaje în faptul că eşti bolnav – ceilalţi nu te mai contrazic. A făcut ce am spus şi a plecat; presupun că a făcut-o ca o martiră, cu şi mai mult curaj şi nobleţe!

— Draga mea, te rog să nu te mai agiţi, nu-ţi face bine!

Lady Clarke o goni pe sora Capstick.

— Ai fost la fel de oarbă în privinţa ei ca toţi ceilalţi.

— O, Lady Clarke, nu mai spuneţi aşa! O consider pe domnişoara Grey o fată foarte drăguţă, are o figură atât de romantică, parcă ar fi o eroină dintr-un roman.

— Nu mai am răbdare cu voi, zise Lady Clarke slab.

— Lasă, draga mea, a plecat, gata.

Lady Clarke clătină din cap, dar nu răspunse.

Poirot interveni:

— De ce aţi spus că domnişoara Grey e o mincinoasă?

— Pentru că este. V-a spus că n-a fost nici un străin aici, nu-i aşa?

— Da.

— Ei bine, am văzut-o cu ochii mei de la această fereastră vorbind cu un străin afară, pe scări.

— Când s-a întâmplat asta?

— În dimineaţa morţii lui Car, pe la ora unsprezece.

— Şi cum arăta bărbatul?

— Un bărbat absolut obişnuit.

— Un gentleman, un negustor?
— Nu era un negustor, ci mai degrabă un om umil. Nu-mi amintesc.
Un acces de durere îi străbătu brusc chipul.
— Vă rog să vă retrageţi, sunt puţin obosită. Soră!
Ne-am supus şi am plecat.
— Ce poveste extraordinară, discutam cu Poirot în timp ce ne întorceam la Londra. Cea despre domnişoara Grey şi acel străin.
— Vezi, Hastings? E cum îţi spun: întotdeauna există ceva de descoperit.
— De ce o fi minţit fata în privinţa lui?
— Pot găsi vreo şapte motive, iar unul dintre ele e foarte simplu.
— Să înţeleg că mă dojeneşti?
— Poate e o invitaţie să-ţi foloseşti inocenţa. Dar hai să nu ne tulburăm. Cea mai simplă modalitate de a afla e s-o întrebăm.
— Şi dacă ne spune altă minciună?
— Asta ar fi cu adevărat interesant şi foarte sugestiv.
— E monstruos să crezi că fata asta ar fi putut fi complicea nebunului.
— Tocmai, de aceea nu cred asta.
Pentru câteva clipe am rămas pe gânduri.
— O fată frumoasă n-are o viaţă prea uşoară, am remarcat eu oftând.
— Du tout. Scapă de prejudecata asta.
— Totuşi, am insistat eu, e clar că toată lumea e împotriva ei numai pentru că e frumoasă.
— Vorbeşti des bêtises21, prietene. Cine era împotriva ei la Combesdide? Sir Carmichael? Franklin? Sora Capstick?
— Lady Clarke, de exemplu.

— Mon ami, eşti plin de sentimente caritabile faţă de tinerele frumoase. Iar mie mi-e milă de bătrânele bolnave. E posibil ca Lady Clarke să fi întrezărit adevărul, pe care soţul ei, Franklin Clarke, şi sora Capstick nici nu-l bănuiau. La fel ca tine.

— Ai un dinte împotriva acestei fete, Poirot.

Spre surprinderea mea, îi străluciră ochii.

— Poate pentru că îmi place să te urc pe calul tău alb, Hastings. Tu eşti mereu adevăratul cavaler, gata oricând să salveze domniţele la ananghie, pe cele frumoase, bien entendu.

— Eşti ridicol, Poirot, i-am replicat, neputându-mă abţine să nu izbucnesc în râs.

— Ei bine, nu poţi fi serios tot timpul. Mă interesează tot mai tare comportamentul uman în mijlocul unei tragedii. Avem de-a face cu trei drame ale vieţii de familiE. În primul rând, avem de-a face cu Andover şi cu toată viaţa amărâtă a doamnei Ascher, care a luptat să-şi întreţină soţul neamţ, la care se adaugă şi devotamentul nepoatei. Numai de aici ar putea ieşi un roman. Apoi mai avem cazul Bexhill – cei doi părinţi cumsecade şi fericiţi şi cele două surori atât de diferite una de cealaltă, frumuşica prostuţă şi inteligenta şi puternica Megan, atât de pasionată de adevăr. Mai e şi celălalt personaj – tânărul scoţian, extrem de gelos, care o venera pe fata moartĂ. În sfârşit, avem gospodăria de la Churston – soţia pe moarte, soţul absorbit de pasiunea lui de colecţionar, dar care simte o mare afecţiune şi tandreţe pentru frumoasa fată care îl ajută, iar pe de altă parte fratele cel tânăr, puternic, atrăgător şi cu o aură romantică căpătată în timpul călătoriilor sale. Gândeşte-te, Hastings, în curgerea firească a lucrurilor, aceste trei drame separate nu s-ar fi intersectat niciodată. Şi-ar fi urmat cursul neinfluenţându-se reciproc. Hastings, schimbările şi cotiturile vieţii nu încetează niciodată să mă fascineze.

— Am ajuns la Paddington.

Acesta a fost singurul răspuns pe care i l-am putut da. Simţeam că era momentul ca vraja să fie ruptă de cineva.

Când am ajuns la Whitehaven Mansions am fost anunţaţi că un domn aştepta să-l vadă pe Poirot. Credeam că poate e Franklin sau Japp, dar, spre uimirea mea, s-a dovedit a fi nimeni altul decât Donald Fraser.

Părea foarte stânjenit, iar stângăcia lui era mai evidentă ca niciodată. Poirot nu l-a întrebat direct de ce venise şi i-a oferit sandvişuri şi vin.

Până să vină mâncarea, Poirot începu să-i povestească unde fuseserăm, vorbind cu blândeţe despre femeia invalidă.

Abia după ce masa luă sfârşit, începu să se înfiripe conversaţia.

— Aţi venit de la Bexhill, domnule Fraser?

— Da.

— Aţi avut ceva succes cu Milly Higley?

— Milly Higley, Milly Higley? repetă Fraser mirat. A, fata aceea! Nu, n-am apucat să fac nimic…

Se opri, frângându-şi mâinile nervos.

— Nu ştiu de ce am venit aici, izbucni el.

— Eu ştiu, îi replică Poirot.

— Nu cred. Cum aţi putea?

— Aţi venit la mine pentru că vreţi să spuneţi cuiva un lucru. Aveţi dreptate, eu sunt persoana potrivită. Vorbiţi!

Aerul de siguranţă al lui Poirot îşi făcu efectul, pentru că Fraser îl privi cu un aer de obedienţă recunoscătoare.

— Credeţi?

— Parbleu22, sunt convins.

— Domnule Poirot, vă pricepeţi la vise?

Era ultimul lucru pe care mă aşteptam să-l spună, însă Poirot nu păru surprins.

— Da. Aţi visat ceva?

— Veţi spune probabil că e normal să visez despre asta. Dar nu e un vis obişnuit.

— Nu?

— Nu.

— L-am avut trei nopţi la rând, domnule… Cred că o iau raza…

— Povestiţi-mi…

Bărbatul era livid, iar ochii îi ieşeau din orbite. De fapt părea nebun…

— E mereu la fel. Sunt pe plajă şi o caut pe Betty. Iar ea a dispărut, înţelegeţi? Şi trebuie s-o găsesc, pentru a-i da cingătoarea pe care o am în mână. Şi pe urmă…

— Da?

— Visul se schimbă… nu o mai caut. E chiar în faţa mea, stând pe plajă. Nu mă vede venind, e… oh… nu pot…

— Continuaţi.

Poirot i se adresase pe un ton autoritar, ferm.

— Ajung în spatele ei… nu mă aude… îi înfăşor cingătoarea în jurul gâtului şi trag… oh… trag…

Agonia din glasul lui era înfiorătoare. Mi-am înfipt unghiile în braţele fotoliului. Totul părea atât de real!

— E moartă… am strangulat-o, după care capul îi cade într-o parte şi îi văd faţa… şi este Megan, nu Betty!

Se lăsă pe spate palid şi tremurând. Poirot îi mai turnă un pahar de vin, pe care i-l întinse.

— Ce înseamnă oare, domnule Poirot? Şi de ce-l visez în fiecare noapte?

— Beţi! îi ordonă Poirot.

Tânărul ascultă, apoi întrebă pe un ton mai calm:

— Ce înseamnă? N-am omorât-o eu, nu-i aşa? N-am mai ascultat răspunsul lui Poirot, pentru că în acel moment am auzit bătăile în uşă ale poştaşului şi am părăsit încăperea.

Ceea ce am luat din cutia poştală mi-a alungat orice interes pentru extraordinarele revelaţii ale lui Donald Fraser.

Am alergat înapoi către salon.

— Poirot, am strigat eu, cea de-a patra scrisoare! S-a năpustit, mi-a luat-o, după care a deschis plicul.

A întins-o pe masă şi am citit-o toţi trei în acelaşi timp.

Tot fără succes? Măi să fie! Ce faceţi dumneavoastră şi poliţia? Ziceţi că nu e distractiv? Unde o să ne mai amuzăm de data asta?

Săracul domn Poirot. Mi-e milă de dumneata.

Dacă nu reuşeşti din prima, mai încearcă, mai încearcă.

Mai avem cale lungă de bătut. Tipperary? Nu – asta vine mai încolo. La litera T.

Următorul mic incident va avea loc la Doncaster, pe 11 septembrie.

Cu bine, ABC.

Capitolul 21 – DESCRIEREA UNEI CRIME.

În acest moment al întâmplărilor, cred că elementul uman, cum îl numea Poirot, a început să dispară iar din peisaj. Pentru că mintea nu putea îndura atâta oroare, ni se rezervase o pauză în care să ne ocupăm de lucruri obişnuite.

Fiecare dintre noi se simţise incapabil de a face ceva, până în momentul sosirii scrisorii cu numărul patru, care dezvăluia proiectul crimei D. Acea atmosferă de aşteptare adusese o eliberare a tensiunii.

Dar acum, când acele cuvinte erau scrise negru pe alb, începea iar vânătoarea.

Inspectorul Crome venise de la Scotland Yard şi mai era încă prezent când apărură Franklin Clarke şi Megan Barnard.

Fata ne anunţă că tocmai sosise de la Bexhill.

— Voiam să-l întreb ceva pe domnul Clarke.

Părea nerăbdătoare să-şi ceară scuze şi să ofere explicaţii. Am observat acest lucru fără să-i dau prea multă importanţă, având în vedere că nu mă puteam gândi la nimic altceva decât la scrisoare.

Crome nu era, după părerea mea, prea încântat să-i revadă pe participanţii la dramă, pentru că deveni extrem de oficial şi de neutru.

— Voi lua scrisoarea cu mine, domnule Poirot. Dacă vreţi, vă puteţi face o copie…

— Nu e necesar.
— Ce planuri aveţi, inspectare? întrebă Clarke.
— Destul de inteligente, domnule Clarke.
— De data asta trebuie să-l prindem. Vreau să vă informez, inspectare, că am format şi noi o asociaţie ca să ne ocupăm de problemă. O legiune a părţilor implicate.
Inspectorul Crome răspunse ca de obicei:
— A, da?
— Nu prea aveţi încredere în puterile amatorilor, inspectare?
— Nu dispuneţi de aceleaşi resurse ca noi, nu, domnule Clarke?
— Avem propriile metode şi asta contează.
— A, da?
— Consider că nu veţi avea o sarcină prea uşoară, inspectare. De fapt, cred că bătrânul ABC v-a copt-o şi de data asta.
Din câte putusem observa, Crome putea fi adesea enervat prin limbaj, când alte metode dădeau greş.
— Nu cred că opinia publică va avea prea multe să ne reproşeze de data asta, spuse el. Fraierul ne-a dat destul timp. Data de 11 este abia miercurea viitoare, ceea ce ne oferă şansa unei ample campanii în presă. Doncaster va fi prevenit şi fiecare locuitor al cărui nume începe cu D va fi avertizat, ceea ce nu poate fi decât bine. De asemenea, vom trimite un număr mare de forţe speciale în oraş. Acest lucru a fost deja pus la punct cu toţi superiorii din poliţie. Tot Doncasterul, poliţie şi cetăţeni se vor mobiliza pentru a-l prinde pe acest om şi, cu puţin noroc, aşa se va şi întâmpla!
Clarke replică încet:
— Se vede de la o poştă că nu sunteţi un om de acţiune, inspectore.
Crome se holbă la el, înmărmurit.
— Ce vreţi să spuneţi, domnule Clarke?
— Omul lui Dumnezeu, nu înţelegi că miercurea viitoare are loc la Doncaster competiţia St Leger?

Inspectorul rămase cu gura căscată. Era un moment în care nu mai putea răspunde cu obişnuitul lui: „A, da?” în loc de asta, recunoscu:

— Aşa E. În acest caz situaţia se complică.

— ABC nu e prost, chiar dacă e nebun.

Preţ de câteva minute, am tăcut toţi, cântărind situaţia. Mulţimea de la curse, plus suporterii englezi atât de pasionaţi – toate acestea implicau reale complicaţii.

Poirot murmură:

— C’est ingénieux! Tout de même c’est bien imaginé, ça!23

— Părerea mea, zise Clarke, e că asasinatul va avea loc chiar în timpul întrecerii sportive.

Pentru o clipă, instinctele lui de sportiv se desfătară cu acest gând…

Inspectorul se ridică, luând scrisoarea cu el.

— St Leger e o complicaţie, recunoscu el. Ce ghinion!

PlecĂ. În hol se auzi murmur de voci şi un minut mai târziu intră Thora Grey.

Spuse panicată:

— Inspectorul mi-a zis că a mai venit o scrisoare. Unde se va întâmpla?

Afară ploua. Thora Grey purta o haină neagră, o fustă de aceeaşi culoare şi o blană. O pălărioară neagră de-abia îi acoperea pletele blonde, aşezată într-o parte.

Lui Franklin Clarke i se adresase şi se îndreptă spre el, aşteptând un răspuns cu mâna pe braţul lui.

— Doncaster, în ziua competiţiei St Leger.

Ne-am aşezat să discutăm. Era de la sine înţeles că vom f! toţi prezenţi acolo, dar cursele încurcau considerabil planurile făcute înainte.

Mă cuprinse un sentiment de descurajare. Oare ce putea face această mică bandă formată din 6 oameni, oricât de mult erau ei interesaţi să se implice? Va fi poliţie peste tot şi toată lumea va fi cu ochii-n patru. La ce mai serveau alte şase perechi de ochi?

Răspunzând parcă gândurilor mele, Poirot îşi drese vocea şi vorbi ca un profesor sau ca un preot.

— Mes enfants24, începu el. Nu trebuie să ne irosim forţele şi e necesar să ne ocupăm de problemă cu atenţie. Adevărul trebuie căutat înăuntru şi nu în afară. Trebuie să ne întrebăm fiecare ce ştim despre criminaL. În felul acesta vom reuşi să alcătuim un portret al omului pe care îl căutăm.

— Nu ştim nimic despre el, oftă Thora Grey neajutorată.

— Nu, nu domnişoară, nu e adevărat. Fiecare dintre noi ştie ceva despre el – asta numai dacă am şti ce anume ştim. Sunt sigur că informaţia există şi nu trebuie decât să ajungem la ea.

Clarke clătină din cap.

— Nu ştim nimic, dacă e bătrân sau tânăr, blond sau brunet! Niciunul dintre noi nu l-a văzut şi nici nu i-a vorbit! Deja am discutat de o mie de ori despre ceea ce ştim.

— Nu chiar despre tot! De exemplu, domnişoara Grey ne-a spus că n-a văzut şi n-a vorbit cu nici un străin în ziua morţii lui Sir Carmichael Clarke.

Thora Grey dădu din cap.

— Acesta este adevărul.

— Chiar aşa? Lady Clarke ne-a spus, domnişoară, că de la fereastra dumneaei v-a văzut stând de vorbă la intrare cu un bărbat.

— M-a văzut vorbind cu un străin?

Fata părea cu adevărat uimită, iar acea privire limpede şi nevinovată nu putea fi decât autentică.

— Cred că Lady Clarke s-a înşelat. Niciodată… O!

Exclamaţia fu bruscă, îi scăpă pur şi simplu, iar sângele îi năvăli în obraji.

— Acum îmi amintesc! Ce prostie! Uitasem de acest incident, dar nici nu l-am considerat important. Era unul dintre acei oameni care umblă din uşă-n uşă să vândă ciorapi, un veteran de război. Sunt foarte insistenţi. A trebuit să scap de el. Tocmai treceam prin hol, când a ajuns

la uşă. Mi-a vorbit în loc să sune, dar era un om inofensiv. Cred că acesta a fost şi motivul pentru care am uitat de el.

Poirot se plimba ca un leu în cuşcă, cu mâinile pe cap. Murmură ceva cu atâta vehemenţă, încât toată lumea tăcu, holbându-se la el.

— Ciorapi, tot repeta el. Ciorapi… ciorapi… ciorapi… ça vient25… ciorapi… ciorapi… acesta e motivul – da… acum trei luni… şi ieri… şi acum. Bon Dieu, am găsit!

Stătu locului şi mă fixă cu o privire triumfătoare.

— Îţi aminteşti, Hastings? Andover. Magazinul. Am urcat. Dormitorul. Pe un scaun. O pereche nouă de ciorapi de mătase. Şi acum ştiu ce anume mi-a atras atenţia acum două zile. Dumneavoastră, domnişoară!

Se întoarse spre Megan.

— Aminteaţi de mama dumneavoastră, care a plâns „pentru că îi cumpărase lui Betty nişte ciorapi chiar în ziua în care a murit”…

Se uită la noi toţi.

— Înţelegeţi? E acelaşi motiv, repetat de trei ori. Nu poate fi vorba despre o coincidenţă. Când domnişoara a povestit, ieri, am avut senzaţia că ceea ce spunea se lega de altceva. Acum ştiu şi cu ce anume – cu ceea ce spunea vecina doamnei Ascher, doamna Fowler, despre cei care încearcă „să-ţi vândă” tot timpul ceva, şi printre altele a menţionat şi ciorapii. Spuneţi-mi domnişoară, e adevărat că mama dumneavoastră a cumpărat acei ciorapi nu de la un magazin, ci de la un vânzător ambulant, care a venit la uşă?

— Da, aşa a fost… îmi amintesc acum. A spus ceva despre acei oameni năpăstuiţi care trebuie să umble în patru zări pentru a-şi câştiga pâinea.

— Dar care e legătura? strigă Franklin. Un bărbat care a venit să vândă ciorapi nu demonstrează nimic!

— Vă spun, prieteni, că nu poate fi vorba de o coincidenţă. Trei crime şi, de fiecare dată, un bărbat vinde ciorapi, pentru a spiona locurile.

Se întoarse către Thora.

— A vous la parole![26] Descrieţi-l pe acest bărbat.

Se uită la el, nedumerită.

— Nu pot… nu ştiu… Avea ochelari, cred, şi o haină ponosită…

— Mieux que ça, mademoiselle.[27]

— S-a oprit… nu ştiu. De-abia l-am privit. Nu era genul de bărbat pe care să-l remarci…

Poirot spuse grav:

— Aveţi dreptate, domnişoarĂ. Întregul secret al crimelor stă în descrierea pe care tocmai aţi făcut-o asasinului – pentru că, fără îndoială el era asasinul! „Nu era genul de bărbat pe care să-l remarci.” Da, nu încape nici o îndoială în privinţa asta… Aţi descris criminalul!

Capitolul 22 – ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

I

Domnul Alexander Bonaparte Cust stătea aproape nemişcat, iar micul dejun îi rămăsese neatins şi rece în farfurie. Un ziar era sprijinit de cana cu ceai, şi domnul Cust citea din acel ziar cu mare interes.

Deodată se ridică, se plimbă în lung şi-n lat preţ de un minut, după care se afundă într-un scaun, lângă fereastrĂ. Îşi puse mâinile în cap cu un geamăt şuierat.

Nu auzi uşa deschizându-se. Menajera lui, doamna Marbury, apăru în prag.

— Domnule Cust, tocmai mă întrebam dacă n-aţi dori o… Ei, dar ce se întâmplă? Nu vă simţiţi bine?

Domnul Cust îşi ridică iute capul.

— Nu-i nimic. Chiar nimic, doamnă Marbury. Nu… mă simt prea bine în dimineaţa asta.

Doamna Marbury cercetă micul dejun.

— Văd şi eu. Nu v-aţi atins de mâncare. Vă doare iar capul?

— Nu. De fapt… sunt puţin cam ameţit.

— Îmi pare rău. N-o să mai ieşiţi astăzi, nu-i aşa?

Domnul Cust izbucni:

— Ba da, ba da, trebuie să ies! Am afaceri importante, foarte importante.

Mâinile îi tremurau. Văzându-l atât de agitat, doamna Marbury încercă să-l liniştească.

— Ei, dacă trebuie, trebuie. Plecaţi departe, de data asta?

— Nu. Mă duc la…

Ezită un moment sau două.

— Mă duc la Cheltenham.

Era ceva atât de ciudat în felul în care răspunsese, încât doamna Marbury îl privi surprinsă.

— Cheltenham e un loc frumos, spuse ea pe un ton convenţional. Am mers acolo de la Bristol, într-un an. Magazinele sunt foarte drăguţe.

— Probabil că sunt.

Doamna Marbury se opri brusc – deşi nu-i stătea în fire să se oprească din vorbit – pentru a ridica ziarul care zăcea mototolit pe podea.

— Ziarele sunt pline cu ştiri despre crimele astea, spuse ea trăgând cu ochiul la titluri, înainte de a pune ziarul pe masă. Povestea asta îmi dă fiori. Parcă s-ar repeta istoria lui Jack Spintecătorul.

Buzele domnului Cust se mişcară, dar nu reuşi să articuleze nici un sunet.

— Doncaster e locul viitoarei crime! Şi va fi mâine! Te face să-ţi tremure carnea pe tine, nu-i aşa? Dacă aş locui la Doncaster şi numele meu ar începe cu D, m-aş urca în primul tren şi aş fugi. Nu aş risca. Ce părere aveţi, domnule Cust?

— Niciuna, doamnă Marbury, niciuna.

— Şi mai sunt şi întrecerile. Nu e de mirare că el crede că îi va fi mai uşor în mulţime. Se pare că sunt sute de poliţişti şi… domnule Cust arătaţi rău. Mai bine beţi ceva. Sincer, nu ştiu cum veţi călători astăzi.

Domnul Cust se ridică.

— Trebuie, doamnă Marbury. Am fost întotdeauna punctual în privinţa îndatoririlor mele. Oamenii trebuie să

aibă încredere în tine! Când am promis că fac un lucru, merg până la capăt. E singura cale de a rămâne în… în afaceri.

— Dar dacă sunteţi bolnav?

— Nu sunt bolnav, ci doar puţin îngrijorat din cauza unor probleme personale. Am dormit prost. Mă simt chiar bine.

Fu atât de categoric încât doamna Marbury strânse micul dejun şi ieşi fără nici o tragere de inimă.

Domnul Cust trase o valiză de sub pat şi începu să împacheteze. Pijama, trusă de baie, guler de rezervă, papuci de piele. Apoi, deschizând un bufet, scoase o duzină de cutii moi din carton, mari de aproximativ 25 pe 15 centimetri, pe care le aşează în valiză.

Aruncă o privire pe mersul trenurilor de pe masă, apoi părăsi camera cu valiza în mână.

Aşezând-o jos în hol, îşi puse haina şi pălăria şi oftă adânc, atât de adânc, încât fata care ieşi atunci dintr-o cameră îl privi cu îngrijorare.

— Vă simţiţi bine, domnule Cust?

— Nu-i nimic, domnişoară Lily.

— Dar aţi oftat aşa de adânc!

Domnul Cust spuse dintr-odată:

— Credeţi în premoniţii, domnişoară Lily? în presentimente?

— Nu ştiu ce să spun… Sunt zile în care simţi că-ţi va merge rău şi zile în care simţi că-ţi va merge bine.

— Aşa este.

Oftă iar.

— La revedere, domnişoară Lily. Dumneata ai fost întotdeauna drăguţă cu mine.

— Ei, nu vă luaţi rămas-bun ca şi cum aţi pleca pentru totdeauna, râse Lily.

— Nu, bineînţeles că nu.

— Ne vedem vineri, mai spuse fata. Unde mergeţi de data asta, tot la mare?

— Nu, nu la… Cheltenham.

— A, e frumos şi acolo. Dar nu la fel de drăguţ ca la Torquay. Acolo cred că e frumos şi vreau să merg în vacanţă, anul viitor. Apropo, se pare că aţi fost foarte aproape de crimă, de crima ABC. S-a întâmplat cât aţi fost acolo, nu?

— A… da. Dar Churston e la 10-11 kilometri depărtare.

— Oricum, probabil că a fost palpitant! Cine ştie, poate aţi trecut chiar pe lângă criminal, pe stradă! Poate aţi fost aproape de el!

— Da, posibil, zise domnul Cust cu un zâmbet atât de forţat şi de controlat, încât Lily Marbury observă.

— Of, domnule Cust, nu arătaţi deloc bine.

— Sunt bine, foarte bine. La revedere, domnişoară Marbury.

Se chinui să-şi ridice pălăria, îşi luă valiza şi se grăbi să iasă.

— Ce bătrân caraghios, îşi spuse Lily Marbury cu milă. Pare pe jumătate nebun.

II

Inspectorul Crome îi spuse subordonatului său:

— Fă-mi o listă a tuturor fabricilor de ciorapi şi trimite-o tuturor. Vreau o listă cu toţi agenţii lor – ştii tu, comercianţi care vând pentru comision.

— E vorba de cazul ABC, domnule?

— Da. E una dintre ideile lui Hercule Poirot. Tonul inspectorului era plin de dispreţ. Nu vom afla nimic, probabil, dar nu trebuie neglijat nici un amănunt, oricât de mic ar fi.

— Da, domnule. Domnul Poirot a fost bun la vremea lui, dar acum cred că e mai mult vorba de el.

— E un şarlatan, zise inspectorul. Tot timpul se preface şi îi duce cu zăhărelul pe unii, dar pe mine, nu. Lasă asta, despre aranjamentele de la Doncaster…

III

Tom Hartigan îi spuse lui Lily Marbury:

— Ţi-am văzut moşul, azi-dimineaţă.

— Pe cine? Pe domnul Cust?

— Chiar el. Era la Euston şi arăta ca o găină speriată, ca de obicei. Cred că tipul e cam dus cu pluta. Are nevoie de cineva care să aibă grijă de el. Mai întâi i-a căzut ziarul şi apoi biletul din mână. I le-am cules eu, nici nu-şi dăduse seama că le-a pierdut. Mi-a mulţumit foarte agitat, dar nu cred că m-a recunoscut.

— Probabil că nu. Nu te-a văzut trecând pe hol decât de câteva ori.

Începură să danseze pe hol.

— Nu dansezi rău, îi zise Tom.

— Continuă, îl îndemnă Lily şi îl trase mai aproape.

Mai dansară puţin.

— Ai spus Euston sau Paddington? întrebă Lily brusc. Unde l-ai văzut pe bătrânul Cust?

— Euston.

— Eşti sigur?

— Normal că sunt sigur!- Ciudat. Eu credeam că merge la Cheltenham din gara Paddington.

— Aha! Dar bătrânul Cust nu se ducea la Cheltenham, ci la Doncaster.

— Cheltenham.

— Doncaster. Sigur, fata mea! Doar eu i-am ridicat biletul, nu?

— Mie mi-a spus că merge la Cheltenham, sunt sigură.

— Ai înţeles greşit. A plecat la Doncaster. Unii chiar au noroc. Am pariat pe un cal la Leger şi chiar aş vrea să văd cursa.

— Nu cred că domnul Cust s-a dus la curse, pentru că nu pare genul. Of, Tom, sper că nu va fi ucis. La Doncaster va avea loc următoarea crimă ABC.

— Cust va fi bine. Numele lui nu începe cu D.

— Ar fi putut fi ucis data trecută, pentru că era la Torquay, în apropiere de Churston, când a avut loc crima.

— Da? Ce coincidenţă, nu-i aşa?

Izbucni în râs.

— N-a fost şi la Bexhill data trecută, nu?

Lily se încruntă.

— A fost plecat… Da, ştiu sigur că a fost plecat, pentru că îşi uitase halatul de baie. Mama i l-a cârpit şi zicea că domnul Cust a plecat până la urmă fără el. Iar eu am spus: „Lasă halatul, s-a întâmplat o crimă oribilă – o fată a fost strangulată la Bexhill”.

— Ei bine, dacă voia halatul de baie, înseamnă că a fost la mare. Ei bine, Lily, zise bărbatul amuzat, ce-ai zice dacă moşul tău ar fi criminalul?

— Bietul domn Cust? N-ar răni nici o muscă, râse Lily.

Dansară fericiţi, bucurându-se de simplul fapt că sunt împreună.

Totuşi, mintea lor era puţin tulburată…

Capitolul 23 – 11 SEPTEMBRIE. DONCASTER.

Doncaster!

Îmi voi aminti ziua de 11 septembrie toată viaţa.

De câte ori văd undeva menţionat ceva despre St Leger, gândul meu nu se mai duce la o întrecere, ci la o crimă.

De câte ori îmi rememorez senzaţiile, cel mai acut îmi revine în minte un sentiment bolnăvicios de neputinţă. Ne-am dus toţi acolo, Poirot, eu, Clarke, Fraser, Megan Barnard, Thora Grey şi Mary Drower, dar, până la urmă, ce puteam face noi?

Aveam foarte puţine speranţe şi ne bazam pe mica şansă de a recunoaşte, dintr-o mulţime de sute de oameni, o faţă abia zărită cu două sau cu trei luni în urmă.

Şansele erau oricum foarte mici, având în vedere că, dintre noi, singura persoană care-l putea recunoaşte era Thora Grey. Ceva din calmul ei dispăruse pe parcurs şi felul ei de-a fi, senin, de asemeneA. Îşi frângea mâinile, suspinând, şi vorbea într-un mod incoerent cu Poirot.

— Nici nu l-am privit. De ce n-am făcut-o? Ce proastă am fost. Depindeţi de mine, toţi… Şi chiar dacă-l văd din nou, poate n-o să-l recunosc. Nu am o memorie prea bună a feţelor.

Chiar dacă mie îmi spusese altceva şi oricât de sever părea să o critice pe fată, Poirot era destul de blând acum. Era amabil până la extrem şi mă izbi faptul că nici el nu era imun la frumuseţe, chiar şi în mijlocul unor evenimente grave.

O bătu cu blândeţe pe umeri.

— Hai, petite, lasă isteria. Nu-i momentul pentru asta. Dacă-l vezi pe acest om, îl vei recunoaşte.

— Cum puteţi fi atât de sigur?

— O, din multe motive, spre exemplu pentru că după negru urmează roşu.

— Ce vrei să spui, Poirot? am întrebat eu.

— Vorbesc în limbajul jocurilor de noroc. La ruletă poate ieşi mult timp culoarea negru, dar până la urmă iese şi roşu câştigător. E vorba despre legile matematice ale norocului.

— Vrei să spui că norocul se întoarce?

— Exact, Hastings. Iar în acel moment jucătorul (ca şi criminalul, care este, la urma urmei, doar un tip superior de jucător, din moment ce nu-şi riscă banii, ci viaţa) nu prea reuşeşte să anticipeze lucrurile într-un mod inteligent. Şi asta pentru că, din moment ce a câştigat deja, el crede că va mai câştiga! Nu se ridică de la masă atunci când trebuie, cu buzunarul plin. La fel şi în cazul crimelor – asasinul neprins nu poate concepe posibilitatea de a da greş! îşi asumă tot meritul pentru succesul avut, dar vă spun, prieteni, oricât de atent ar fi plănuită, nici o crimă nu poate fi dusă la bun sfârşit fără noroc!

— Nu exageraţi, totuşi? obiectă Franklin Clarke.

Poirot dădu din mâini agitat.

— Nu, nu. Există şanse egale, dacă vreţi, dar trebuie să fie în favoarea ta. Gândiţi-vă! Să presupunem că ar fi intrat cineva în magazinul doamnei Ascher exact în momentul în care criminalul pleca. Persoana s-ar fi uitat după tejghea, a fi văzut-o pe femeie moartă şi ar fi fugit imediat după criminal sau, chiar dacă nu-l prindea, ar fi putut face o

descriere amănunţită a acestuia, astfel încât poliţia l-ar fi arestat în scurt timp.

— Da, e posibil, admise Clarke. Ideea e că un asasin trebuie să rişte.

— Exact. Un ucigaş e întotdeauna un jucător. Şi, la fel ca mulţi jucători, un criminal nu ştie adesea când să se oprească. Cu fiecare crimă reuşită încrederea în forţele proprii creşte şi nu mai are un simţ exact al proporţiilor. Nu spune: „Am fost inteligent şi norocos!” ci spune numai: „Am fost inteligent!” Iar părerea bună despre inteligenţa lui creşte şi apoi, mes amis, roata se învârte, culoarea se schimbă, bila cade pe un număr nou iar crupierul strigă: Rouge!28

— Credeţi că asta se va întâmpla şi în acest caz? întrebă Megan încruntându-şi sprâncenele.

— Trebuie să se întâmple, mai devreme sau mai târziu. Până acum, criminalul a avut noroc, dar mai devreme sau mai târziu norocul se va întoarce de partea noastră. Cred că s-a întors deja! Pista asta cu ciorapii e începutul. Acum, în loc să-i meargă totul bine, îi va merge rău. Şi va începe să facă greşeli…

— E bine să fiţi optimist, zise Franklin Clarke, mai ales că toţi avem nevoie de încurajare. Eu am un sentiment paralizant de neputinţă încă de când m-am trezit.

— Mi se pare puţin probabil să reuşim ceva concret, zise Donald Fraser.

Megan îl repezi:

— Nu mai fi atât de pesimist, Don.

Mary Drower roşi puţin.

— Eu cred că nu se ştie niciodată. Acel ticălos se află aici, iar noi la fel, şi uneori poţi da peste cineva în cele mai neaşteptate momente.

— Numai dacă am putea face ceva mai mult, am zis eu fumând.

— Aminteşte-ţi că poliţia face tot posibilul. Au fost mobilizate trupe speciale. Dragul nostru inspector Crome o

fi având un comportament enervant, dar e un poliţist competent, iar colonelul Anderson, şeful poliţiei, e un om de acţiune. Au luat cele mai drastice măsuri pentru patrularea oraşului şi supravegherea cursei de cai. Poliţiştii vor fi peste tot şi mai e şi campania din presă. Oamenii au fost deja puşi în gardă.

Donald Fraser clătină din cap.

— Nu cred că va mai încerca, zise el plin de speranţă. Ar însemna să fie într-adevăr nebun.

— Din păcate, replică sec Clarke, e într-adevăr nebun! Ce credeţi domnule Poirot? Va renunţa să mai ucidă, ori va merge până la capăt?

— După părerea mea, obsesia lui e puternică, aşa că trebuie să încerce să-şi ţină promisiunea! Dacă va renunţa, înseamnă că îşi va recunoaşte eşecul, iar egoismul lui dement nu va accepta niciodată aşa ceva. Este şi părerea doctorului Thompson, iar noi sperăm să-l prindem de data aceasta.

Donald clătină iar din cap.

— Va fi foarte şiret.

Poirot îşi privi ceasul. Aluzia lui fu înţeleasă. Stabiliseră un program pentru toată ziua şi voiam să cutreierăm cât mai multe străzi posibil dimineaţa, iar după-amiază urma să ne oprim în diferite puncte ale cursei.

Am spus „noi”. În ceea ce mă priveşte, o asemenea patrulare nu avea să fie de mare ajutor, din moment ce era improbabil să fi dat vreodată ochii cu ABC. Dar pentru că ideea era să ne despărţim pentru a extinde aria cercetărilor, m-am oferit s-o însoţesc pe una dintre doamne.

Poirot a fost de acord, neputându-şi stăpâni o sclipire a ochilor.

Fetele plecară să-şi pună pălăriile. Donald Fraser stătea la fereastră şi părea a fi cu mintea departe.

Franklin Clarke îi aruncă o privire şi, după ce se lămuri că Donald era prea adâncit în propriile gânduri pentru a-l auzi, i se adresă lui Poirot:

— Domnule Poirot, ştiu că aţi fost la Churston şi că aţi văzut-o pe cumnata mea. A spus, a lăsat să se înţeleagă… sau a sugerat ceva?

Se opri încurcat.

Poirot îi răspunse cu o mutră de inocent care-mi trezi cele mai mari suspiciuni.

— Comment? Cumnata dumneavoastră a spus, a lăsat să se înţeleagă sau a sugerat… ce?

Franklin Clarke se înroşi.

— Poate consideraţi că nu e momentul să pierdem vremea cu probleme personale…

— Du tout!29

— Dar mi-ar plăcea să clarific lucrurile.

— Prea bine.

În acel moment, cred că Franklin a început să bănuiască faptul că Poirot se cam amuza în sinea lui. Continuă destul de împiedicat:

— Cumnata mea e o femeie extrem de cumsecade, iar eu am îndrăgit-o mereu, dar e adevărat şi faptul că e bolnavă de ceva vreme şi, pentru că i se dau tot felul de pastile, are tendinţa, de a-şi închipui anumite lucruri despre oameni!

— Da?

De data asta lui Poirot chiar îi sclipeau ochii, însă Clarke, absorbit de demersul lui diplomatic, nu-şi dădu seama.

— E vorba despre Thora… domnişoara Grey, continuă el.

— A, despre domnişoara Grey vorbeaţi? făcu Poirot pe un ton nevinovat.

— Da, Lady Clarke are tot felul de idei ciudate în cap. Ştiţi, Thora, adică domnişoara Grey e o fată frumoasă…

— Poate… da, aşa este, consimţi Poirot.

— Iar femeile, chiar şi cele mai bune dintre ele, sunt puţin mai suspicioase în legătură cu celelalte femei. Thora a fost un ajutor de nepreţuit pentru fratele meu – spunea mereu că este cea mai bună secretară pe care a avut-o – iar el ţinea mult la ea. Dar era o relaţie strict profesională. Vreau să spun că Thora nu e genul de fată…

— Nu? întrebă Poirot cu o nuanţă de complezenţă.

— Însă cumnatei mele i-a intrat altceva în cap şi e geloasă, cred, nu că s-ar fi manifestat vreodată. Dar după moartea lui Car, când s-a pus problema ca domnişoara Grey să rămână, ei bine, Charlotte a izbucnit. Fireşte, a fost o reacţie cauzată, în parte, de boală şi de morfină. Sora Capstick spune că nu trebuie s-o învinovăţim pe Charlotte pentru ideile ei.

Făcu o pauză.

— A, da?

— Ceea ce vreau să înţelegeţi, domnule Poirot, este că de fapt nu e nimic la mijloc. E vorba doar despre imaginaţia unei femei bolnave. Uitaţi, zise el scotocindu-se prin buzunar, o scrisoare pe care am primit-o de la fratele meu pe când eram în Malay States. Aş vrea s-o citiţi pentru că reflectă exact situaţia reală.

Poirot o luă. Franklin i se alătură şi citi cu voce tare câteva pasaje, urmărind scrisul cu un deget.

Pe aici lucrurile merg ca întotdeauna. Charlotte are mai puţine dureri, dar aş vrea să am veşti şi mai bune. Ţi-o mai aminteşti pe Thora Grey? E o fată drăguţă şi mă ajută mai mult decât ţi-ai putea închipui. Dacă nu era ea, nu ştiu ce m-aş fi făcut în această situaţie cumplită. Compasiunea şi dăruirea ei sunt nemărginite. Are un gust deosebit şi fler pentru lucrurile frumoase şi îmi împărtăşeşte pasiunea pentru arta chinezească. Am avut noroc că am găsit-o. Nici o fiică nu mi-ar putea fi mai apropiată. Viaţa ei a fost dificilă şi plină de amărăciune, dar mă bucur să simt că aici are parte de un cămin şi de afecţiune sinceră.

— Vedeţi, asta simţea fratele meu pentru ea. Vedea în ea o fiică. Ceea ce mi se pare nedrept e că, după moartea fratelui meu, soţia lui a dat-o practic afară din casă! Femeile sunt adevărate diavoliţe, domnule Poirot.

— Cumnata dumneavoastră e suferindă, nu uitaţi asta.

— Ştiu şi îmi repet acest lucru tot timpul. Nu trebuie să o judecăm. Oricum, m-am gândit să vă arăt scrisoarea pentru

că nu vreau să vă faceţi o impresie greşită despre Thora din cauza spuselor lui Lady Clarke.

Poirot îi înapoie scrisoarea.

— Vă asigur, spuse el zâmbind, că niciodată nu-mi permit să-mi fac păreri greşite bazate pe ce-mi spun alţii. Mă bazez pe propria judecată.

— Mă bucur că v-am arătat-o, oricum, mai adăugă Clarke, vârând scrisoarea în buzunar. Iată, vin fetele. Ar fi bine să plecăm.

Ne pregăteam să părăsim camera, când Poirot mă reţinu.

— Eşti hotărât să te alături legiunii, Hastings?

— Da. Nu m-aş simţi bine dacă aş sta aici fără să fac nimic.

— Există şi o activitate a minţii, Hastings.

— Tu te pricepi mai bine la asta decât mine.

— Ai foarte mare dreptate, Hastings. Presupun corect că vrei să fii cavalerul uneia dintre doamne?

— Exact.

— Şi pe care dintre doamne te-ai gândit s-o onorezi cu prezenţa ta?

— Păi… ă… încă n-am hotărât.

— Ce spui despre domnişoara Barnard?

— Ea e mai degrabă genul independent.

— Domnişoara Grey?

— Da. Mai degrabă ea.

— Hastings, mi se pare că eşti ostentativ de necinstit. Te-ai gândit de la bun început să-ţi petreci ziua cu îngerul tău blond!

— Să fim serioşi, Poirot!

— Îmi pare rău că-ţi stric planurile, dar te voi ruga să însoţeşti pe altcineva.

— Bine! Cred că ai o slăbiciune pentru fata asta cu faţă de păpuşă olandeză.

— Persoana pe care o vei însoţi este Mary Drower, şi o să te rog să n-o laşi singură.

— Dar de ce?

— Pentru că numele ei începe cu litera D, prietene şi nu ne permitem să riscăm.

A trebuit să recunosc că avea dreptate. La început mi se părea prea puţin probabil, dar mi-am dat seama că, dacă ABC îl ura foarte tare pe Poirot, putea fi la curent cu mişcările acestuia, caz în care eliminarea lui Mary Drower ar fi fost o ipoteză de luat în calcul.

I-am promis că voi fi atent.

Am plecat lăsându-l pe Poirot pe un scaun, lângă fereastrĂ. În faţa lui era o mică ruletă. O învârti şi strigă după mine în timp ce ieşeam:

— Rouge – e un semn bun, Hastings. Roata norocului se întoarce!

Capitolul 24 – ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Leadbetter scoase un sunet de nerăbdare, în timp ce vecinul său de alături urcă şi îl depăşi stângaci, scăpându-şi pălăria pe scaunul din faţă şi aplecându-se apoi pentru a o recupera.

Acest lucru se întâmpla exact în punctul culminat al filmului Not a Sparrow, o dramă încântătoare, plină de patos, pe care domnul Leadbetter aşteptase cu nerăbdare s-o vadă toată săptămâna.

Eroina cu păr bălai jucată de Katherine Royal (care, după domnul Leadbetter, era cea mai bună actriţă din lume) tocmai scotea un strigăt de indignare:

Niciodată. Mai repede mor de foame. Dar nu va fi aşa. Ţine minte aceste cuvinte: vrabia nu cade…

Domnul Leadbetter se uită iritat de la dreapta la stânga. Oamenii! De ce naiba nu puteau aştepta până la finalul filmului… Şi să pleci tocmai în punctul culminant!

Aha, acum era mai bine. Bărbatul enervant plecase, iar domnul Leadbetter putea să vadă perfect tot ecranul cu Katherine Royal stând lângă fereastră în conacul Van Schreiner din New York.

Acum se suia în tren cu copilul în braţe… Ce trenuri ciudate aveau în America, nu semănau deloc cu cele englezeşti.

Şi iată-l iar pe Steve în cabana lui din munţi…

Filmul îşi urmă cursul până la finalul său emoţionant şi semireligios.

Domnul Leadbetter oftă mulţumit şi se aprinse lumina.

Se ridică încet, clipind uşor. Nu ieşea niciodată de la cinema foarte repedE. Îi lua ceva timp să se întoarcă la realitatea prozaică a vieţii de zi cu zi.

Se uită în jur. Nu erau prea mulţi oameni în acea după-amiază… normal. Erau toţi la curse. Domnului Leadbetter nu-i plăceau cursele, nici jocurile de noroc, nici băutura, nici fumatul. Această atitudine îi lăsa mai multă energie pentru a se bucura de filme.

Toată lumea se grăbea să iasă, iar domnul Leadbetter se urni şi el. Omul care stătea pe scaunul din faţa lui aţipise, tolănit pe scaun. Domnul Leadbetter fu indignat să constate că cineva putea adormi la o dramă precum Not a Sparrow. Un domn enervat că picioarele celui adormit atârnau în drum i se adresă:

— Scuzaţi-mă, domnule!

Domnul Leadbetter ajunse la ieşire. Privi înapoi.

Se crease ceva agitaţie. Un paznic… câţiva oameni… Poate că bărbatul din faţa lui era beat criţă şi nu adormit…

Ezită, după care ieşi, şi făcând asta pierdu senzaţia zilei, una şi mai mare decât victoria lui Not Half la St Leger cu o cotă de 85 la 1.

Paznicul zise:

— Cred că aveţi dreptate, domnule… E bolnav… De ce… Ce s-a întâmplat, domnule?

Celălalt cercetă o pată roşie şi lipicioasă şi exclamă:

— Sânge…!

Paznicul scoase un ţipăt gâtuit.

Zărise într-un colţ ceva galben ieşind de sub scaun.

— Doamne Dumnezeule! zise el. E un a… b… ABC!

Capitolul 25 – ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Cust ieşi din Regal Cinema şi privi către cer.

Era o seară frumoasă… o seară foarte frumoasă…

Îi veni în minte un citat din Browning.

Dumnezeu este în Ceruri, iar pe Pământ este pace.

Întotdeauna îi plăcuse acest citat. Numai că, de multe ori, simţise că nu era tocmai adevărat… Se plimbă puţin pe stradă, zâmbind în sinea lui, până când ajunse la Black Swan, acolo unde se cazase.

Urcă scările până la camera lui – o încăpere micuţă de la etajul al doilea, cu vedere spre curtea interioară, către un garaJ. În momentul în care intră în cameră, zâmbetul îi păli brusc. Avea o pată pe mânecă, aproape de manşetă. O atinse cu teamă – umedă şi roşie – sânge…

Îşi băgă mâna în buzunar, de unde scoase ceva – un cuţit lung şi ascuţit. Şi lama cuţitului era lipicioasă şi roşie…

Domnul Cust rămase nemişcat o bună bucată de vreme. Apoi, brusc, se uită în stânga şi-n dreapta, precum un animal hăituiT. Îşi umezi febril buzele cu limba…

— Nu e vina mea, rosti domnul Cust.

Părea că se ceartă cu cineva, ca un elev care se disculpă în faţa profesorului.

Îşi trecu din nou limba peste buze şi iar îşi pipăi mâneca hainei. Cercetă din priviri întreaga cameră, căutând ligheanul de spălat. Un minut mai târziu turna apă în el din carafa demodatĂ. Îşi scoase haina şi începu să-şi frece mâneca, atent…

Of! Apa devenise roşie…

O bătaie în uşă.

Înlemni, holbându-se speriat.

Uşa se deschise şi intră o tânără rotofeie cu o carafa în mână.

— Scuzaţi-mă, domnule! V-am adus apa caldă.

— Mulţumesc, dar am spălat cu rece… reuşi să îngăime.

De ce spusese asta? în secunda următoare fata privi către lighean.

— M-am… m-am tăiat la mână, precizăel, agitat.

Urmă o pauză, desigur o pauză foarte lungă, înainte ca fata să zică:

— Da, domnule.

Ieşi, închizând uşa. Domnul Cust rămase ca împietrit.

Ascultă.

Sosise… în sfârşit…

Se auzeau voci, strigăte, paşi pe scări?

Tot ce putea auzi erau bătăile propriei inimi…

Deodată ieşi din starea de încremenire şi se puse pe treabĂ. Îşi îmbrăcă haina, merse în vârful picioarelor până la uşă, pe care o deschise. Nu se auzea nici un zgomot, cu excepţia murmurelor care veneau dinspre bar. Se furişă pe scări în jos…

Nu întâlni pe nimeni. Avea noroc. Se opri la capătul scăriI. Şi acum încotro?

Se hotărî, o luă printr-un pasaj şi ieşi pe uşa care dădea spre curtea interioară. Vreo doi şoferi meştereau la maşini discutând despre cursă.

Domnul Cust traversă repede curtea şi ieşi în stradă.

La primul colţ făcu la dreapta, apoi la stânga, apoi iar la dreapta…

Să rişte să meargă la gară? Da, acolo vor fi mulţi oameni şi trenuri speciale, iar cu puţin noroc, totul va merge bine…

Doar dacă-ar avea noroc…

Capitolul 26 – ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Inspectorul Crome asculta relatarea exaltată a domnului Leadbetter.

— Vă asigur, inspectare, că inima stă să-mi sară din piept când mă gândesc. Probabil a fost lângă mine tot timpul filmului!

Inspectorul Crome, absolut neînduioşat de starea inimii domnului Leadbetter, zise:

— Să lămurim lucrurile. Bărbatul acesta a plecat către sfârşitul filmului?

— Not a Sparrow – Katherine Royal, murmură automat domnul Leadbetter.

— A trecut pe lângă dumneavoastră şi s-a împiedicat…

— Acum îmi dau seama că s-a prefăcut că se împiedică. Apoi s-a aplecat peste scaunul din faţă ca să-şi ia pălăria şi probabil că atunci l-a înjunghiat pe bietul om.

— N-aţi auzit nimic? Un ţipăt, un geamăt?

Domnul Leadbetter nu auzise nimic în afară de glasul răguşit al lui Katherine Royal, dar, sub presiunea momentului, inventă un geamăt.

Inspectorul Crome îl luă de bun şi îl rugă să continue declaraţia.

— După aceea a plecat.

— L-aţi putea descrie?

— Era un bărbat foarte înalt. Avea pe puţin 1,80 metri. Un uriaş.

— Blond sau brunet?

— Păi, nu sunt foarte sigur, dar cred că era chel. Un individ cu adevărat sinistru.

— Nu şchiopăta, nu-i aşa?

— Dacă stau să mă gândesc mai bine, cred că şchiopăta. Era întuneric, dar e posibil să fi fost metis.

— Era pe scaun înainte să se stingă luminile?

— Nu. A venit după începerea filmului.

Inspectorul Crome încuviinţă şi îi dădu domnului Leadbetter o declaraţie de semnat, apoi scăpă de el.

— E unul dintre cei mai proşti martori pe care i-ai fi putut găsi, remarcă, pesimist. Ar spune orice, dacă ştii cum să-l iei. E clar că habar nu are cum arată omul nostru. Să-l chemăm pe paznic.

Paznicul, foarte rigid şi cu o atitudine militărească, intră, luă poziţie de drepţi şi-şi fixă privirea asupra colonelului Anderson.

— Ei bine, Jameson, să auzim ce ai de spus!

Jameson salută.

— Să trăiţi! Sfârşitul filmului… Mi s-a spus că în sală era un bărbat bolnav. Domnul stătea pe unul dintre locurile de 2 lire şi 4 penny, tolănit pe scaun. Alţi domni se strânseseră în jurul lui. Bărbatul nu arăta prea bine. Unul dintre domnii de alături a pus mâna pe haina celui bolnav şi mi-a atras atenţia. Era sânge. Era clar că bărbatul era mort şi că fusese înjunghiat. Am zărit un mers al trenurilor ABC sub scaun şi, dorind să procedez cum trebuie, nu l-am atins, ci am informat imediat poliţia despre tragedia care avusese loc.

— Ai procedat foarte bine, Jameson.

— Mulţumesc, domnule.

— N-ai observat un bărbat plecând de pe locurile de 2 lire şi 4 penny cu cinci minute mai devreme?

— Au fost mai mulţi, domnule.

— I-ai putea descrie?

— Mă tem că nu, domnule. Unul dintre ei a fost domnul Geoffrey Parnell, pe urmă tânărul Sam Baker cu prietena lui. N-am observat pe nimeni în mod special.

— Păcat! Mulţumesc, Jameson.

— Să trăiţi!

Paznicul salută şi plecă.

— Ia să vedem ce amănunte medicale avem, zise colonelul Anderson. N-ar fi rău să-l chemăm acum şi pe individul care l-a găsit.

Un ofiţer de poliţie intră şi salută.

— Au sosit domnul Hercule Poirot şi un alt domn.

Inspectorul Crome se încruntă.

— Bine. Cred că n-avem altă soluţie decât să-i inviţi înăuntru.

Capitolul 27 – CRIMA DE LA DONCASTER.

Intrând în încăpere în urma lui Poirot, am prins sfârşitul spuselor inspectorului Crome.

Atât el cât şi şeful poliţiei păreau îngrijoraţi şi supăraţi.

Colonelul Anderson ne salută printr-o mişcare a capului.

— Mă bucur că aţi venit, domnule Poirot, spuse el politicos.
Cred că îşi dăduse seama că am auzit ce spusese Crome.
— După cum ştiţi, am dat iar de bucluc.
— O altă crimă ABC?
— A naibii lucrătură! Omul nostru s-a aplecat şi şi-a înjunghiat victima în spate. E versat, nu-i aşa? Acestea sunt detaliile medicale, dacă vă interesează.
Îi arătă o hârtie lui Poirot.
— Un mers al trenurilor ABC a fost găsit pe jos, între picioarele mortului, mai adăugă el.
— Victima a fost identificată? întrebă Poirot.
— Da. Iar ABC a mai scăpat o dată, spre dezamăgirea noastră. Decedatul se numeşte Earlsfield, George Earlsfield, de profesie frizer.
— Curios, comentă Poirot.
— Poate a sărit o literă, sugeră colonelul.
Prietenul meu clătină din cap în semn de dubiu.
— Vedem următorul martor? întrebă Crome. E nerăbdător să plece acasă.
— Da, da, să intre.
Intră un domn între două vârste, care semăna foarte mult cu lacheul-broască din Alice în Ţara Minunilor. Era foarte nervos şi avea vocea gâtuită de emoţie.
— A fost cea mai şocantă experienţă din viaţa mea, bolborosi el. Am o inimă slabă, domnule, foarte slabă, aşa că întâmplarea îmi putea fi fatală.
— Cum vă numiţi? întrebă inspectorul.
— Downes. Roger Emmanuel Downes.
— Profesia?
— Predau la şcoala de băieţi Highfield.
— Şi acum, domnule Downes, vă rog să ne explicaţi cum puteţi mai bine ce s-a întâmplat.
— Vă pot spune asta foarte pe scurt, domnilor. La sfârşitul spectacolului m-am ridicat de pe scaun. Locul din stânga mea era gol, însă pe următorul stătea un om care părea că doarme. Mi-era imposibil să trec de el din cauza poziţiei

picioarelor, aşa că l-am rugat să mă lase să trec. Nu mi-a răspuns, aşa că l-am rugat din nou, de data asta pe un ton ceva mai… ridicat. Tot nimic. Atunci l-am mişcat de umăr pentru a-l trezi. Corpul i s-a aplecat şi mai mult, aşa că m-am gândit că ori e inconştient, ori foarte bolnav. Am strigat: „Omul acesta e bolnav! Chemaţi paznicul”. Paznicul a venit, iar când mi-am luat mâna de pe umărul individului am văzut că era umedă şi roşie… Vă asigur, domnilor, am avut un şoc îngrozitor! Se putea întâmpla orice, având în vedere că de atâţia ani sufăr cu inima.

Colonelul Anderson se uita la domnul Downes cu o expresie foarte curioasă.

— Se poate spune că sunteţi un om foarte norocos, domnule Downes.

— Da, domnule. N-am avut nici măcar o palpitaţie.

— Cred că nu m-aţi înţeles prea bine. Spuneaţi că vă aflaţi la două scaune distanţă de victimă, nu-i aşa?

— De fapt, la început am stat chiar lângă el, dar apoi m-am mutat, pentru a vedea mai bine.

— Sunteţi cam de aceeaşi statură cu victima şi purtaţi un fular de lână în jurul gâtului ca şi el, nu?

— Nu am observat, răspunse domnul Downes un pic înţepat.

— O să vă explic de ce aţi avut noroC. Într-un fel sau altul, când criminalul a intrat după dumneavoastră, s-a încurcat. A ales greşit spatele. Pariez pe cât vreţi, domnule Downes, că acel cuţit vă era destinat.

Oricât de bine ar fi trecut peste alte încercări, inima domnului Downes nu mai făcu faţă momentului.

— Apă, şopti el, apă…

I se aduse un pahar cu apă. Downes sorbi încet şi culoarea îi reveni treptat în obraji.

— Eu? De ce, eu?

— Aşa pare, zise Crome. De fapt e singura explicaţie.

— Vreţi să spuneţi că acest om, acest, acest diavol, nebunul ăsta însetat de sânge, m-a urmărit, pândind o

oportunitate?
— Cam aşa ceva.
— Dar, pentru numele lui Dumnezeu, de ce eu? întrebă profesorul, siderat.
Inspectorul Crome abia se abţinu să nu-i răspundă: „De ce nu?”, dar zise în schimb:
— Mă tem că nu trebuie să ne punem prea multe întrebări asupra motivelor unui nebun.
— Domnul fie lăudat! şopti domnul Downes.
Se ridică tremurând şi brusc îmbătrânit.
— Dacă nu mai aveţi nevoie de mine, cred că mă voi retrage, domnilor. Nu mă simt prea bine.
— Puteţi pleca, domnule Downes. Voi trimite pe cineva cu dumneavoastră, să se asigure că sunteţi bine.
— O, nu, vă mulţumesc, dar nu e nevoie.
— Cred că ar fi mai bine, insistă colonelul Anderson pe un ton ferm.
Ochii lui îl căutară pe Crome cu o întrebare imperceptibilă, iar acesta din urmă răspunse printr-o mişcare a capului.
Domnul Downes ieşi clătinându-se.
— Bine că nu i s-a făcut rău, spuse colonelul Anderson, altfel am fi avut două victime.
— Da, domnule. Inspectorul Rice s-a ocupat de asta şi casa omului va fi supravegheată.
— Credeţi că, atunci când îşi va da seama că a greşit, ABC va încerca din nou? întrebă Poirot.
Anderson încuviinţă.
— E o posibilitate. Băiatul acesta, ABC, pare un tip foarte riguros şi poate se va supăra că lucrurile n-au ieşit conform planului.
Poirot căzu pe gânduri.
— Mi-aş fi dorit să avem o descriere a individului, reluă colonelul iritat. Suntem în aceeaşi situaţie ca la început.
— Poate o vom afla, zise Poirot.

— Credeţi? Da, cine ştie. Fir-ar să fie, chiar n-are nimeni ochi în cap?

— Aveţi răbdare.

— Păreţi foarte încrezător, domnule Poirot. Există şi vreun motiv pentru acest optimism?

— Da, colonele. Până acum, criminalul n-a făcut nici o greşeală, dar e pe cale să facă una în curând.

— Dacă asta e tot ce aveţi… începu şeful poliţiei pufnind, dar fu întrerupt.

— Domnul Ball de la Black Swan e aici cu o tânără, domnule. Spune că ştie ceva ce v-ar putea ajuta.

— Adu-i încoace, poate ne sunt de folos.

Domnul Ball de la Black Swan era un om greoi, care gândea încet şi se mişca greu. Răspândea un puternic iz de bere. Era însoţit de o fată durdulie, cu ochi rotunzi şi aflată într-o stare de mare agitaţie.

— Sper că nu deranjez şi că nu risipesc timp preţios, începu domnul Ball pe un ton jos şi grav. Dar fata asta, Mary, susţine că are ceva important să vă spună.

Mary bâlbâi ceva a încuviinţare.

— Despre ce e vorba, fata mea? o încurajă Anderson. Cum te cheamă?

— Mary, domnule, Mary Stroud.

— Spune, Mary.

Mary se întoarse către şeful ei.

— E datoria ei să ducă apă caldă clienţilor, îi sări în ajutor domnul Ball. La noi stau vreo şase oameni, unii veniţi la curse, alţii cu afaceri.

— Da, da, făcu Anderson pierzându-şi răbdarea.

— Hai, fetiţo, spune ce ai de spus fără teamă.

Mary tuşi, îşi drese vocea apoi vorbi cu un glas pierdut:

— Am bătut la uşă, dar nu mi-a răspuns nimeni, altfel n-aş fi îndrăznit. Aşa că am intrat ca să-i las apă caldă pentru mâini.

Făcu o pauză şi respiră adânc.

— Continuă, o îndemnă Anderson.

Mary se uită iar către şeful ei, parcă pentru a mai prinde curaj, după care reluă:

— Poftiţi apă caldă, domnule”, am spus eu şi am bătut. „O, mi-a răspuns el, m-am spălat cu rece”, iar eu, fireşte, m-am uitat în lighean şi, o, ferească Sfântul, apa era roşie!

— Roşie? întrebă Anderson tăios.

Ball interveni:

— Fata mi-a spus că îşi dăduse haina jos şi că mâneca acesteia era udă, nu-i aşa, fato?

— Da, domnule, aşa este.

Fata continuă:

— Iar el, domnule, arăta ciudat, avea o faţă… M-am speriat.

— Când s-a întâmplat asta? întrebă Anderson.

— Cam pe la cinci şi un sfert, dacă nu greşesc.

— Acum trei ore, făcu Anderson. De ce n-ai venit imediat?

— N-am aflat mai devreme ce s-a întâmplat, mă refer la crimă. Pe urmă fata a ţipat de parcă ar fi lovit-o cineva şi am întrebat-o ce are, iar ea mi-a povestit. Nu mi s-a părut normal, aşa că am urcat, dar nu mai era nimeni în cameră. Am pus câteva întrebări, iar unul dintre băieţii din curte mi-a spus că a văzut un bărbat strecurându-se afară, iar din descrierea făcută am înţeles despre cine era vorba. Atunci i-am sugerat lui Mary că mai bine mergem la poliţie. La început n-a vrut, dar i-am promis că vin cu ea.

Inspectorul Crome îi întinse o bucată de hârtie.

— Descrieţi persoana, cât de repede puteţi. Nu avem timp de pierdut.

— Avea o înălţime medie şi purta ochelari.

— Cum era îmbrăcat?

— Un costum negru şi o pălărie Homburg. Părea destul de umil.

Cam asta fu descrierea fetei.

Inspectorul Crome nu mai insistă. Imediat începură să dea telefoane, dar nimeni nu părea prea optimist.

Crome sublinie faptul că, în momentul plecării, bărbatul nu avea nici un bagaj.

— Ar fi o şansă, spuse.

Doi oameni fură trimişi la Black Swan.

Domnul Ball, simţindu-se important, şi Mary, puţin temătoare, îi însoţiră.

Sergentul se întoarse după vreo zece minute.

— Am adus registrul, domnule. Iată semnătura! Toată lumea se strânse laolaltă. Scrisul era mărunt şi ilizibil.

— A. B. Case… sau Cash? întrebă şeful poliţiei.

— ABC, observă Crome.

— Dar bagajul? întrebă Anderson.

— O valiză destul de mare, plină cu mici cutii de carton, domnule.

— Cutii? Ce era în ele?

— Ciorapi, domnule. Ciorapi de mătase. Crome se întoarse către Poirot.

— Felicitări, zise el. Aţi intuit corect.

Capitolul 28 – ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Inspectorul Crome se afla în biroul său de la Scotland Yard. Telefonul de pe biroul lui sună discret, iar el ridică receptorul.

— Jacobs la telefon, domnule. Am aici un tânăr cu o poveste care v-ar putea interesa.

Inspectorul oftĂ. În fiecare zi apăreau cam douăzeci de oameni care pretindeau că au informaţii importante despre cazul ABC. Unii erau nebuni inofensivi, alţii persoane bine intenţionate, care credeau că informaţia lor e de valoare. Datoria sergentului Jacobs era să trieze aceste mărturii şi să trimită inspectorului doar cazurile cu adevărat interesante.

— Foarte bine, Jacobs, trimite-l la mine.

Peste câteva momente cineva bătu la uşa inspectorului, iar Jacobs apăru însoţit de un tânăr înalt şi destul de arătos.

— Dânsul este domnul Tom Hartigan, domnule. Ştie ceva care ar putea fi legat de cazul ABC.

Inspectorul se ridică şi dădu mâna cu tânărul.

— Bună dimineaţa, domnule Hartigan! Vă rog să luaţi loc. Doriţi o ţigară?

Tom Hartigan luă loc puţin stânjenit, cercetându-l pe cel pe care îl considera unul dintre „cei grei”. Înfăţişarea inspectorului îl cam dezamăgi. Arăta ca un om obişnuit!

— Am înţeles că aveţi informaţii despre care credeţi că ne pot fi de folos în cazul ABC. Să auzim!

Tom începu nervos.

— E posibil ca informaţiile mele să nu vă ajute cu nimic. E doar o supoziţie de-a mea, dar pentru dumneavoastră poate fi doar o pierdere de vreme.

Inspectorul oftă discret. Cât timp pierdea să-i ascute pe toţi aceşti oameni!

— Asta rămâne de văzut, dar să auzim mai întâi ce aveţi de spus.

— Păi, să vedeţi, cunosc o domnişoară a cărei mamă închiriază camere în Camden Town. La etajul doi stă de vreun an şi ceva un om pe nume Cust.

— Cust?

— Exact. Un om între două vârste şi destul de cumsecade, dar şi puţin dus cu pluta, aş adăuga eu. Genul de persoană care nu ar face rău nici unei muşte. Nu aş fi gândit niciodată ceva negativ despre el, dacă n-ar fi fost această întâmplare cam ciudată.

Într-un fel destul de confuz şi repetându-se de vreo două ori, Tom relată întâlnirea lui cu domnul Cust din gara Euston şi incidentul cu biletul căzut.

— Vedeţi, domnule, oricum ai privi problema, e ceva ciudat la mijloc. Lily, prietena mea, era foarte sigură că domnul Cust i-a zis că pleacă la Cheltenham, iar mama ei susţine acelaşi lucru, pentru că îşi aminteşte că au vorbit în dimineaţa plecării luI. În momentul respectiv n-am dat prea multă atenţie acestui lucru, dar Lily a precizat că speră ca

domnul Cust să nu dea peste tipul acela, ABC, la Doncaster. Apoi şi-a amintit, ca o coincidenţă, că domnul Cust fusese şi la Churston în momentul producerii crimeI. În glumă, am întrebat-o unde era în timpul celorlalte două crime, iar ea mi-a răspuns că nu ştie exact unde a fost, ci numai faptul că a fost la mare. Am zis că ar fi ciudat ca tocmai el să fie criminalul ABC, iar Lily mi-a replicat că domnul Cust ar fi incapabil să rănească pe cineva. Cam asta am discutat atunci, după care nu ne-am mai gândit la asta. Cel puţin, nu conştient. Apoi am început să-mi pun întrebări în legătură cu tipul ăsta, Cust, şi mi-a trecut prin cap că, deşi părea inofensiv, ar putea fi în stare de ceva atrocităţi.

Tom luă o pauză de respiraţie, după care continuă. Inspectorul îl asculta acum cu atenţie.

— Iar după crima de la Doncaster, domnule, am citit în ziare că se cereau informaţii despre un anume A B Case sau Cash, a cărui descriere fizică se potrivea destul de mulT. În prima seară liberă m-am dus la Lily şi am întrebat-o care erau iniţialele domnului Cust. Ea nu şi-a amintit, însă mama ei, da. Erau chiar A. B. Apoi am început să ne gândim unde era plecat Cust în momentul crimei de la Andover. După cum vă puteţi imagina, domnule, nu e uşor să-ţi aminteşti lucruri care s-au întâmplat acum mai multe luni. Am avut ceva de furcă, dar până la urmă ne-am dat seama, pentru că, în data de 21 iunie, la doamna Marbury a venit în vizită un frate de-al ei din Canada. Pentru că a sosit pe neaşteptate şi nu avea unde să doarmă, Lily a sugerat că, având în vedere că domnul Cust era plecat, Bert Smith ar fi putut dormi în patul luI. Însă doamna Marbury n-a fost de acord, pentru că i se părea că nu e corect faţă de chiriaşul eI. Îi place ca lucrurile să fie întotdeauna corecte. Am reuşit să ne dăm seama exact de dată datorită faptului că vasul lui Bert Smith a ancorat în acea zi la Southampton.

Inspectorul Crome ascultă foarte atent, luând şi câteva notiţe.

— Asta e tot? întrebă el.

— Da, domnule! Sper să nu consideraţi că am exagerat.

Tom roşi uşor.

— Dimpotrivă, cred că aţi venit unde trebuia. Bineînţeles că nu excludem nici posibilitatea ca aceste date să fie o pură coincidenţă, dar m-aţi convins să am o discuţie cu domnul Cust. Acum este acasă?

— Da, domnule!

— Când s-a întors?

— În seara crimei de la Doncaster.

— Şi ce a făcut de atunci?

— A stat mai mult pe acasă, iar doamna Marbury susţine că arată foarte ciudat. Cumpără multe ziare… iese dis-de-dimineaţă pentru a nu rata primele ediţii şi încă o dată seara pentru a le lua şi pe cele de după-amiază. Doamna Marbury mai susţine şi că vorbeşte foarte mult singur. Crede că devine din ce în ce mai dubios.

— Care este adresa doamnei Marbury?

Tom îi dădu adresa.

— Mulţumesc. Probabil că o voi suna chiar azi. Nu cred că mai este nevoie să vă spun să aveţi grijă cum vă purtaţi în preajma acestui Cust.

Se ridică şi-şi dădură mâna.

— Aţi făcut foarte bine venind la noi. O zi bună, domnule Hartigan!

— Ei bine, domnule? întrebă Jacobs reintrând în cameră. Veşti bune?

— Informaţii promiţătoare, preciză inspectorul. Asta dacă se verifică tot ce a spus băiatul. N-am avut încă noroc cu furnizorii de ciorapi, aşa că era momentul să apară ceva interesant. Apropo, dă-mi, te rog, dosarul Churston.

Inspectorul cercetă câteva momente dosarul cerut.

— A, iată! E vorba despre o declaraţie făcută la Poliţia din Torquay. Un tânăr pe nume Hill. Susţine că pleca din Torquay Palladium după vizionarea filmului Not a Sparrow, când a observat un om cu un comportament ciudat. Vorbea singur, iar Hill l-a auzit spunând: „E o idee”. Not a Sparrow

– ăsta nu e filmul care rula şi la cinema Regal din Doncaster?

— Ba da, domnule.

— Ar putea fi o legătură. E posibil ca ideea de modus operandi pentru următoarea crimă să-i fi venit atunci. Din câte văd, avem adresa lui Hill. Descrierea persoanei e vagă, dar se potriveşte destul de bine cu cea a lui Mary Stroud şi a acestui Tom Hartigan…

Dădu din cap, rămas pe gânduri.

— Urma devine tot mai caldă, zise inspectorul Crome, o afirmaţie care nu i se potrivea, având în vedere că se mândrea tot timpul cu sângele lui rece.

— Ceva instrucţiuni, domnule?

— Trimite vreo doi oameni să supravegheze această adresă din Camden Town, dar nu vreau să speriaţi prada. Trebuie să vorbesc cu comandantul adjunct. Pe urmă, cred că ar fi bine ca acest Cust să fie dus acolo şi întrebat dacă vrea să declare ceva. Se pare că e pregătit să ciripească.

Afară, Tom Hartigan se îndrepta spre Lily Marbury, care îl aşteptase să iasă.

— E totul în regulă, Tom?

Tom încuviinţă.

— L-am văzut pe inspectorul Crome în persoană. E cel care se ocupă de caz.

— Şi cum e?

— E cam tăcut şi cam mocăit, nu e idealul meu de detectiv.

— E modelul impus de lordul Trenchard, zise Lily cu respect. Unii dintre ei sunt cu adevărat magnifici. Ei, şi ce-a spus?

Tom îi rezumă interogatoriul.

— Deci, ei chiar cred că el e criminalul?

— Cred că ar putea fi. Oricum, o să vină să-l întrebe câte ceva.

— Bietul domn Cust!

— Nu e cazul să-l compătimeşti, fata mea. Dacă el este ABC, a comis patru crime groaznice.

Lily oftă şi dădu din cap.

— Oricum, pare îngrozitor.

— Şi acum vom merge să mâncăm, draga mea. Gândeşte-te că, dacă avem dreptate, mă aştept ca numele meu să apară în ziare!

— O, Tom, crezi?

— Desigur! Şi al tău la fel. Şi cel al mamei tale. Şi îndrăznesc să spun că o să îţi apară şi poza.

— O, Tom! îl strânse Lily de mână, entuziasmată.

— Şi până atunci, ce-ai zice dacă am merge la Corner House?

Lily îl strânse şi mai tare.

— Hai să mergem!

— Mai aşteaptă o jumătate de minut, pentru că trebuie să dau un telefon.

— Cui?

— Unei fete cu care aveam întâlnire.

Traversă şi se întoarse trei minute mai târziu, puţin îmbujorată.

— Ei bine, Tom…

Îl luă de braţ.

— Mai povesteşte-mi despre Scotland Yard. Nu era şi celălalt acolo?

— Care celălalt?196

— Domnul belgian. Cel căruia îi scrie mereu ABC.

— Nu, nu era acolo.

— Mai spune-mi. Ce s-a întâmplat când ai intrat? Cu cine şi ce anume ai vorbit?

II

Domnul Cust puse receptorul încet în furcă.

— Nu primiţi prea des telefoane, nu, domnule Cust?

— Ăă… nu prea, doamnă Marbury.

— Sper că n-aţi primit veşti proaste?

— Nu, nu.

Ce insistente erau femeile astea. Ochii îi alunecară pe ziarul din mână. Naşteri, căsătorii, decese…

— Sora mea a născut un băieţel, izbucni el. El… care nu avusese niciodată o soră.

— O, ce frumos! („Şi n-a zis nimic despre nici o soră, în toţi aceşti ani. Tipic pentru un bărbat!”) Trebuie să vă mărturisesc că am fost surprinsă atunci când doamna a cerut să vorbească cu domnul Cust. Pentru o clipă mi s-a părut că e vocea lui Lily a mea, dar nu era ea, pentru că avea vocea mai ascuţită. Oricum, felicitări, domnule Cust! E singurul dumneavoastră nepot?

— Da, singurul, zise domnul Cust. Singurul pe care-l am şi probabil îl voi avea. Eu… trebuie să plec imediat, pentru că… m-au chemat. Cred că pot prinde un tren dacă mă grăbesc.

— Veţi lipsi mult, domnule Cust? strigă doamna Marbury în timp ce el urca scara.

— A, nu, doar vreo două zile sau trei.

Dispăru în dormitorul lui, iar doamna Marbury se retrase în bucătărie, gândindu-se cu nostalgie la „gâza ei mică”.

Brusc, îşi aminti de discuţiile dintre Tom şi Lily de seara trecută despre date şi coincidenţe! Cum încercaseră ei să-şi dea seama dacă domnul Cust era monstrul oribil, ABC, din cauza iniţialelor sale şi a câtorva coincidenţe.

„Nu cred că au vorbit serios, îşi spuse ea ca să se liniştească, iar acum probabil le e ruşine că au gândit aşa ceva.”

Dintr-un motiv pe care nu şi-l putea explica, vestea pe care i-o dăduse domnul Cust, în legătură cu nepotul său îi risipise orice dubiu pe care îl avusese despre bona fide a chiriaşului ei.

— Sper că nu s-a chinuit prea tare, draga de ea, se gândi doamna Marbury încercând fierul de călcat pe obraz, înainte să înceapă să calce fusta de mătase a lui Lily.

Mintea ei se întoarse cuminte la rutina de fiecare zi.

Domnul Cust coborî încet scările cu o valiză în mână, iar privirea lui fixă pentru câteva momente telefonul. Scurta conversaţie avută îi reveni în minte.

— Dumneavoastră sunteţi, domnule Cust? Vreau să vă spun că un inspector de la Scotland Yard s-ar putea să vină să vă vadă…

Ce răspunsese? Nu-şi mai amintea.

— Mulţumesc, mulţumesc, draga mea… drăguţ din partea ta…

Ceva de genul ăsta.

De ce-i telefonase? Oare ghicise? Sau dorea să se asigure că el va aştepta vizita inspectorului?

Dar cum de ştia că inspectorul va veni?

Şi vocea ei… se prefăcuse să nu fie recunoscută de mama ei…

Era, era ca şi cum ar fi ştiut…

Dar, dacă ar fi ştiut, n-ar mai fi… Sau poate da. Femeile sunt foarte ciudate. Inexplicabil de crude şi inexplicabil de bune. O văzuse o dată pe Lily eliberând un şoarece dintr-o cursă.

O fată bună…

O fată bună şi drăguţă…

Se opri lângă cuierul din hol, încărcat de umbrele şi de haine.

Oare să…?

Un zgomot venit din bucătărie îl făcu să se decidă…

Nu, nu era timp…

Doamna Marbury ar fi putut ieşi…

Deschise uşa de la intrare, îi trecu pragul şi o închise în urma lui…

Încotro…?

Capitolul 29 – LA SCOTLAND YARD.

Din nou şedinţă.

Comandantul adjunct, inspectorul Crome, Poirot şi eu.

Comandantul adjunct spuse:

— Aţi făcut o sugestie foarte bună în legătură cu verificarea afacerii cu ciorapii, domnule Poirot.

Poirot îşi ridică mâinile.

— Verificarea trebuia făcută, pentru că acest om nu putea fi un agent obişnuit. Vindea cu amănuntul şi nu era inclus într-o corporaţie.

— E totul clar până acum, domnule inspector?

— Cred că da, domnule, răspunse Crome consultând un dosar. Doriţi să vă prezint situaţia?

— Da, te rog!

— Am verificat datele de la Churston, Paignton şi Torquay. Am aici o listă cu persoanele la care a fost încercând să le vândă ciorapi. Se poate spune că a făcut totul ca la carte. A stat la Pitt, un mic hotel de lângă gara Torre. S-a întors la hotel la ora 22.30, în noaptea crimei. Putea să ia un tren de la Churston la 21.57 şi să ajungă la Torre la 22.20. Nu a fost văzut nimeni care să corespundă descrierii sale nici în tren şi nici în gară, dar în acea vineri a fost Dartmouth Regatta, iar trenurile de întoarcere dinspre Kingswear erau destul de aglomerate.

La Bexhill s-a întâmplat cam acelaşi lucru. A stat la Globe şi s-a înregistrat cu propriul nume. A încercat să vândă ciorapi cam la douăsprezece adrese, inclusiv doamnei Barnard şi inclusiv la cafeneaua Ginger Cat. A plecat de la hotel la începutul serii. A ajuns la Londra la 11.30, în dimineaţa următoare. Cât despre Andover, a procedat cam la fel. A stat la Feathers. A oferit ciorapi doamnei Fowler, vecina doamnei Ascher, şi altor oameni de pe stradă. Perechea doamnei Ascher, pe care a adus-o nepoata ei (pe nume Drower) este identică cu cele găsite în stocul lui Cust.

— Până acum e totul clar, spuse comandantul adjunct.

— Având toate aceste date, continuă inspectorul, m-am dus la adresa dată de Hartigan, dar am aflat că domnul Cust plecase de acasă cu o jumătate de oră înainte. Din câte mi s-a spus, a primit un apel, iar proprietăreasa a afirmat că a fost şi primul telefon pe care l-a avut de când locuieşte acolo.

— Un complice? sugeră comandantul adjunct.

— Nu prea cred, zise Poirot. Ar fi ciudat, dar poate…

L-am privit cu toţii întrebători, în timp ce făcu o pauză.

Ridică din umeri, în vreme ce inspectorul continuă:

— Am cercetat camera în care locuia şi am găsit dovezi de necontestat. Am descoperit un top de hârtie la fel cu cea a scrisorilor trimise, o cantitate considerabilă de ciorapi de damă, iar în fundul bufetului unde erau depozitate lucrurile am descoperit opt ghiduri ABC noi!

— O dovadă bună, comentă comandantul adjunct.

— Am mai descoperit ceva, făcu inspectorul cu glas triumfător. S-a întâmplat azi-dimineaţă şi n-am mai avut timp să vă raportez, domnule. Nu era nici urmă de cuţit în cameră…

— Ar fi un imbecil dacă l-ar ţine acolo, remarcă Poirot.

— La urma urmei nu e un om normal, îi replică inspectorul. M-am gândit că l-ar fi putut aduce acasă, dar, dându-şi seama de pericolul de a fi descoperit (aşa cum a sugerat domnul Poirot), l-a ascuns în altă parte. Oare ce loc din casă ar fi putut alege? Ideea mi-a venit imediat. Cuierul din hol – nimeni nu mişcă niciodată cuierul din hol. L-am mişcat cu mare greutate şi am găsit ce căutam!

— Cuţitul?

— Cuţitul. Nu am nici o îndoială, având în vedere că sângele uscat e încă pe el.

— Bravo, Crome, zise comandantul adjunct cu satisfacţie. Acum ne mai lipseşte un singur lucru.

— Ce anume?

— Omul.

— O să-l prindem. Fiţi fără grijă.

Tonul inspectorului era încrezător.

— Ce părere aveţi, domnule Poirot?

Poirot se trezi din reverie.

— Ce spuneaţi?

— Spuneam că e o chestiune de timp până să-l prindem pe criminal, nu sunteţi de acord?

— A, da, fără nici o îndoială!

Era atât de adâncit în gânduri, încât ceilalţi îl priviră miraţi.

— Vă îngrijorează ceva, domnule Poirot?

— Da! E ceva ce mă îngrijorează foarte mult. Motivul.

— Dar, dragul meu, omul e nebun, îşi pierdu răbdarea comandantul adjunct.

— Înţeleg unde bate domnul Poirot, îi sări Crome în ajutor. Are dreptate. Trebuie să existe o anumită obsesie. Cred că rădăcinile problemei trebuie căutate într-un mare complex de inferioritate. Poate fi şi o manie a persecuţiei, şi aici poate interveni şi legătura cu domnul Poirot. Poate că i se pare că domnul Poirot este detectivul care îl vânează cu orice preţ.

— Hm, zise comandantul adjunct. Aşa se vorbeşte astăzi. Pe vremea mea, atunci când un om era nebun, era nebun, şi nu mai căutam termeni ştiinţifici ca să îndulcim realitatea. Presupun că un doctor modern va sugera să internăm un om precum ABC într-un spital de nebuni şi la finalul tratamentului să-l eliberăm, făcând din el un membru responsabil al societăţii.

Poirot zâmbi, dar nu răspunse.

Şedinţa luă sfârşit.

— Prin urmare, trase concluzia comandantul adjunct, după cum spui tu, prinderea lui e iminentă.

— L-am fi prins mai din timp, zise inspectorul, dacă n-ar fi fost atât de şters şi dacă nu arăta ca un cetăţean inofensiv.

— Mă întreb unde se află acum, mai adăugă comandantul adjunct.

Capitolul 30 – ÎN AFARA POVESTIRII CĂPITANULUI HASTINGS.

Domnul Cust stătea lângă un magazin de legume şi privea peste drum.

Da, acolo era.

„Doamna Ascher. Ziare şi tutun…”

În fereastră era un anunţ.

De închiriat.

Gol…

Fără viaţă…

— Scuzaţi-mă, domnule!

Soţia patronului prăvăliei încerca să ajungă la nişte lămâi.

Se scuză şi se dădu la o parte.

O porni încet către strada principală a oraşului…

Era greu, foarte greu, acum că rămăsese fără bani…

Văzu o reclamă la ieşirea unui chioşc de ziare.

„Cazul ABC. Crimele încă neelucidate. Interviu cu domnul Hercule Poirot.”

Domnul Cust îşi spuse: „Hercule Poirot. Mă întreb dacă el ştie…”

Porni iar, pentru că nu era bine să rămână cu privirea lipită de acel anunţ…

Se gândi: „Nu mai rezist mult în felul ăsta…”

Un pas după altul… ce lucru ciudat era şi mersul…

Un picior înaintea celuilalt picior – ridicol. Foarte ridicol…

Dar omul era oricum un animal ridicol…

Iar el, Alexander Bonaparte Cust era în mod special ridicol.

Oamenii râseseră întotdeauna de el…

Nu-i putea învinui…

Unde se ducea? Nu ştia. Ajunsese la limită şi nu-şi mai privea decât picioarele.

Pas după pas.

Îşi ridică privireA. În faţa lui erau lumini. Şi litere…

Sediul poliţiei.

— Ce nostim, spuse domnul Cust chicotind.

Apoi intră şi, trecând pragul, se clătină brusc şi căzu cu faţa în jos.

Capitolul 31 – HERCULE POIROT PUNE ÎNTREBĂRI.

Era o zi senină de noiembrie. Doctorul Thompson şi inspectorul-şef Japp veniseră să-i comunice lui Poirot rezultatele anchetei desfăşurate de poliţie în cazul Rex vs. Alexander Bonaparte Cust.

Poirot era un pic răcit şi de aceea nu reuşise să se implice aşa cum ar fi dorit. Din fericire, nu insistase să stau cu el.

— 1 s-a intentat proces, zise Japp. Aşadar, cam asta e.

— Ar fi ciudat, am întrebat eu, dacă în acest caz i s-ar oferi posibilitatea unei apărări? Mă gândesc că orice inculpat are dreptul să fie apărat.

— Aşa se întâmplă de obicei, zise Japp. Presupun că tânărul Lucas s-a gândit să grăbească lucrurile. E perseverenT. În acest caz, nebunia e singura apărare posibilă.

Poirot ridică din umeri.

— Când vine vorba despre nebunie, nu se poate vorbi despre achitarE. Închisoarea din mila Maiestăţii Sale e preferabilă morţii.

— Presupun că Lucas s-a gândit că există o şansă, spuse Japp. Cu un alibi tare pentru crima de la Bexhill, întregul caz ar putea fi zdruncinat. Oricum, Lucas vrea să fie original cu orice preţ. E tânăr şi vrea să fie în centrul atenţiei.

Poirot se întoarse către doctor:

— Ce părere aveţi, doctore?

— Despre Cust? Sincer să fiu, nu ştiu ce să cred. Face pe sănătosul destul de bine. E epileptic, bineînţeles.

— Ce deznodământ incredibil a avut povestea asta, am remarcat eu.

— Leşinul lui la sediul, Poliţiei din Andover? Da, a fost ca o cortină dramatică, căzută peste poveste. ABC şi-a regizat întotdeauna de minune mişcările.

— E posibil să comită o crimă fără să fie conştient de ea? am întrebat eu. Negările lui păreau a avea un sâmbure de adevăr.

Doctorul Thompson zâmbi puţin.

— Nu trebuie să vă lăsaţi înşelat de acel teatral „jur pe Dumnezeu”. După părerea mea, Cust ştie prea bine că el a comis crimele.

— Mai ales că pun şi multă pasiune în ceea ce fac.

— Cât despre întrebarea dumneavoastră, aflaţi că este perfect posibil ca o persoană epileptică, în stare de somnambulism, să facă lucruri pe care apoi să nu şi le amintească. Dar, în general, se crede că o asemenea acţiune „nu este împotriva voinţei persoanei aflate în stare de trezie”.

Continuă să prezinte problema vorbind despre grand mal şi petit mal şi, ca să fiu sincer, mă ameţi de tot, aşa cum se întâmplă de fiecare dată când cineva începe să fie prea tehnic.

— Oricum, nu susţin teoria conform căreia Cust a comis aceste crime fără să fie conştient de ce face. O astfel de teorie ar fi fost poate plauzibilă în absenţa acelor scrisori. Scrisorile distrug o astfel de idee de la bun început, pentru că sunt o dovadă a premeditării şi a planificării atente a crimelor.

— Pentru scrisori n-avem încă o explicaţie, interveni Poirot.

— Vă interesează?

— Fireşte, din moment ce mi-au fost adresate. Iar, în privinţa scrisorilor, Cust continuă să fie mut. Până nu descopăr motivul pentru care aceste scrisori mi-au fost adresate, nu voi simţi că acest caz s-a soluţionat.

— Da, vă înţeleg punctul de vedere. Nu există vreun motiv pentru care acest bărbat ar avea ceva împotriva dumneavoastră?

— Aş avea o sugestie. Numele dumneavoastră!

— Numele meu?

— Da. Cust a fost botezat, după toate probabilităţile, conform fanteziei mamei sale (nu m-ar mira să fie vorba şi despre un complex al lui Oedip aici), cu două prenume extrem de bombastice: Alexander şi Bonaparte. Observaţi implicaţiile? Alexander – popularitatea de netăgăduit a cuceritorului de lumi şi Bonaparte – marele împărat al francezilor. Caută un adversar, şi nu oricum, ci unul pe

măsura lui. Ei bine, dumneavoastră sunteţi, Hercule cel Puternic!

— Cuvintele dumneavoastră sunt pline de sugestii şi îmi dau idei…

— O, e numai o presupunere. Eu trebuie să plec.

Doctorul plecă, dar Japp mai rămase.

— Te îngrijorează alibiul? întrebă Poirot.

— Puţin, admise inspectorul. Oricum, nu cred în el, pentru că ştiu că nu este adevărat. Dar va fi şi foarte greu de contestat. Omul ăsta, Strânge, e un tip dur.

— Descrie-mi-l!

— Are în jur de 40 de ani şi e un inginer puternic şi foarte încrezător în părerile şi forţele proprii. Cred că el a insistat ca declaraţia să-i fie luată acum. Vrea să plece în Chile şi a sperat că lucrurile se vor aranja.

— Este unul dintre cei mai hotărâţi oameni pe care i-am cunoscut, am spus eu.

— Genul de om căruia nu i-ar plăcea să admită că s-a înşelat, murmură Poirot pe gânduri.

— Îşi susţine în continuare povestea şi nu e o persoană care să se lase intimidată. Jură pe toţi sfinţii că l-a întâlnit pe Cust la hotelul Whitecross din Eastbourne, în seara de 24 iulie. Era singur şi voia să vorbească cu cineva. Din câte se pare, Cust a fost un ascultător minunat, nu l-a întrerupt! După cină au jucat domino. Se pare că lui Strânge îi place acest joc şi, spre surprinderea lui, Cust s-a dovedit a fi la rându-i un fan. Ciudat joc, dominoul! Oamenilor le place la nebunie şi ar juca ore întregi. Se pare că asta au făcut şi Strânge şi Cust. Cust ar fi vrut să meargă la culcare, dar Strânge nici n-a vrut să audă şi jură că au rezistat până la miezul nopţii, cel puţin. S-au despărţit la câteva minute după miezul nopţii. Iar dacă Cust a fost la hotelul Whitecross din Eastbourne la 00.10, în dimineaţa zilei de 25, n-ar fi putut totuşi să o stranguleze pe Betty Barnard pe plaja de la Bexhill între miezul nopţii şi ora unu.

— Problema pare de nerezolvat, zise Poirot rămas pe gânduri, şi te face să-ţi pui câteva întrebări.

— I-a dat şi lui Crome de gândit, preciză Japp.

— Omul acesta, Strânge, e foarte sigur?

— Da. Şi foarte încăpăţânat. Aşa că e greu să găseşti o neconcordanţă în declaraţia asta. Presupunând că Strange se înşeală şi că omul nu era Cust, de ce naiba ar spune că acea persoană se numea Cust? Şi semnătura din registrul hotelului este în regulă. Nu se poate spune că e un complice, pentru că maniacii nebuni n-au complici! Oare fata a murit mai târziu? Doctorul era convins asupra orei decesului şi, oricum, lui Cust i-ar fi luat ceva timp să plece din hotel fără a fi văzut şi să meargă la Bexhill, adică la aproximativ 20 de km distanţă.

— Asta e într-adevăr o problemă, zise Poirot.

— Oricum, n-ar trebui să conteze. L-am prins pe Cust la crima de la Doncaster – haina pătată de sânge, cuţitul – aici nu mai încape nici un dubiu. Nici un juriu nu va putea fi convins să-l achite. Dar se strică un caz frumos. A ucis la Doncaster, a ucis la Churston şi la AndoveR. În cazul ăsta, pe toţi dracii, trebuie să fi comis şi crima de la Bexhill. Dar nu văd cum!

Dădu din cap şi se ridică.

— E şansa dumneavoastră, domnule Poirot, zise el. Crome e în ceaţă. E momentul să vă puneţi la bătaie acele faimoase metode despre care am auzit toţi şi să ne demonstraţi cum a comis acea crimă.

Japp plecă.

— Ce zici, Poirot? Micile celule cenuşii îşi fac treaba?

Poirot îmi răspunse printr-o altă întrebare:

— Spune-mi, Hastings, tu consideri acest caz încheiat?

— Da, practic vorbind. Am prins omul şi avem multe dovezi. Mai lipsesc doar câteva detalii.

Poirot mă contrazise din priviri.

— Cazul nu s-a terminat Cazul! Cazul este omul, Hastings! Până nu aflăm totul despre om, misterul este la fel de mare

ca întotdeauna. Faptul că l-am pus la răcoare nu e o victorie!

— Dar ştim o grămadă de lucruri despre el.

— Nu ştim nimic! Ştim unde s-a născut, că a luptat în război şi că, din cauza unei răni uşoare la cap, a fost lăsat la vatră pentru că s-a ales cu epilepsie. Ştim că locuia la doamna Marbury de aproape doi ani. Ştim că e tăcut şi retras, genul de om pe care nimeni nu-l observă. Ştim că a pus la cale şi în practică o schemă foarte sistematică a unor crime, dar şi că a făcut nişte greşeli incredibile. Ştim că a ucis fără milă şi oarecum sălbatic şi că a fost îndeajuns de amabil să nu lase să se creadă că alţii sunt vinovaţi pentru crimele lui. Dacă voia să ucidă fără griji, ar fi fost simplu să-i facă pe alţii să plătească pentru faptele sale. Tu nu vezi, Hastings, că bărbatul ăsta e un amalgam de contradicţii? Prost şi viclean, nemilos şi mărinimos – şi trebuie să existe vreo trăsătură dominantă care împacă cele două naturi.

— Da, dacă îl vezi ca pe un studiu psihologic, am început eu.

— Ce altceva a fost acest caz de la începuturile lui? Am bâjbâit tot timpul încercând să-l cunosc pe criminal. Şi acum îmi dau seama, Hastings, că nu-l cunosc deloc! Sunt într-un mare impas.

— Setea de putere, am continuat eu.

— Da, asta explică multe… Dar nu mă satisface. Sunt anumite lucruri pe care aş vrea să le ştiu. De ce a comis aceste crime? De ce a ales tocmai aceşti oameni?

— În ordine alfabetică, am zis eu.

— Era Betty Barnard singura persoană din Bexhill al cărei nume începea cu litera B? Betty Barnard – acolo mi-a venit o idee… Poate fi adevărat… trebuie să fie adevărat. Dar dacă e aşa…

Tăcu un timp şi nu mi-am permis să-l întrerup. De fapt, cred că am şi adormit şi m-am trezit cu mâna lui Poirot pe umăr.

— Mon cher Hastings, zise el cu afecţiune. Geniul meu cel bun.

M-a surprins puţin această bruscă manifestare de afecţiune.

— E adevărat, insistă PoiroT. Întotdeauna mă ajuţi şi-mi porţi noroc. Mă inspiri.

— De câte ori te-am inspirat de data asta? am întrebat eu.

— In timp ce îmi puneam nişte întrebări, mi-am amintit o remarcă de-a ta, una absolut surprinzătoare în claritatea viziunii ei. Odată ţi-am spus că eşti genial în observarea evidenţelor şi tocmai evidenţa este cea pe care am neglijat-o.

— Şi care e acea strălucită remarcă a mea? am întrebat eu.

— Face totul limpede precum cristalul. Acum am răspunsuri la toate întrebările mele. Motivul morţii doamnei Ascher (pe acesta l-am întrezărit mai demult), motivul morţii lui Sir Carmichael Clarke, motivul crimei de la Doncaster şi, în sfârşit şi cel mai important, motivul pentru Hercule Poirot.

— Eşti drăguţ să-mi explici şi mie?

— Deocamdată nU. Îmi mai trebuie nişte informaţii, după care voi putea convoca legiunea noastră specială. Şi apoi, după ce voi avea răspunsul la o anumită întrebare, voi merge şi-l voi vedea pe ABC. Vom fi în sfârşit faţă în faţă – ABC şi Hercule Poirot – adversarii.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă vom vorbi. Je vous assure, Hastings, nimic nu-i mai periculos decât o conversaţie pentru cineva care are ceva de ascuns! Vorbitul este, după cum mi-a spus un francez bătrân şi înţelept, o invenţie a omului care să-l împiedice să gândească. Şi mai este şi o modalitate infailibilă de a descoperi ceea ce doreşte să ascundă. O fiinţă umană, Hastings, nu poate rezista ocaziei de a se dezvălui şi de a-şi exprima personalitatea în timpul unei conversaţii. De fiecare dată se dă de gol.

— Ce te aştepţi să-ţi spună Cust? Poirot zâmbi.

— O minciună, zise el. Şi prin ea voi şti adevărul!

Capitolul 32 – ŞI PRINDE O VULPE.

În următoarele zile, Poirot fu foarte ocupat. Dispăru în mod misterios, vorbi foarte puţin, se încruntă şi refuză încontinuu să-mi satisfacă naturala curiozitate pe care o aveam în legătură cu sclipirea pe care el mi-o atribuia în trecut.

N-am fost invitat să-l însoţesc în ieşirile lui misterioase şi acest lucru m-a afectat.

Totuşi, către sfârşitul săptămânii, şi-a anunţat intenţia de a face o vizită la Bexhill şi prin împrejurimi, sugerându-mi să vin cu el. Nu trebuie să mai spun că am acceptat bucuros.

Am descoperit că nu eram singurul invitat şi că membrii legiunii speciale fuseseră, de asemenea, chemaţi.

Erau la fel de intrigaţi de ideea lui Poirot ca şi mine. Cu toate acestea, până la sfârşitul zilei am început să înţeleg încotro se îndreptau gândurile lui Poirot.

Mai întâi am fost în vizită la domnul şi la doamna Barnard şi am aflat ora exactă la care domnul Cust le bătuse la uşă şi tot ceea ce le spusese. Apoi merse la hotelul unde se cazase Cust şi obţinu detalii despre plecarea acestuia. Din câte mi-am dat seama, nu apăruseră elemente noi după noua anchetă, însă el păru destul de mulţumit.

Apoi am mers pe plajă, în locul unde fusese descoperit trupul lui Betty Barnard. Ne-am plimbat pe acolo câteva minute, studiind cu atenţie pietrişul. Mi-am dat seama şi de ce insistase să facem asta – în timpul fluxului locul era inundat de două ori pe zi.

Cu această ocazie am descoperit că acţiunile lui Poirot sunt de obicei dictate de o anumită idee, oricât de neînsemnată ar putea părea.

După aceasta am mers de la plajă către cel mai apropiat loc în care o maşină ar fi putut fi parcată, iar de acolo în staţia în care autobuzele de Eastbourne opreau înainte să plece din Bexhill.

Până la urmă ne-a dus pe toţi la cafeneaua Ginger Cat, unde am luat un ceai, servit de chelneriţa cea durdulie, Milly Higley.

Poirot i-a complimentat într-un stil galic graţios forma gleznelor.

— Picioarele englezoaicelor sunt atât de subţiri! Dar dumneavoastră, domnişoară, aveţi picioare perfecte. Au o formă… au nişte glezne!

Milly Higley a chicotit ceva vreme, rugându-l să înceteze. Ştia cum sunt domnii francezi.

Poirot nu s-a obosit s-o corecteze în legătură cu naţionalitatea lui. Aproape că i-a făcut ochi dulci, lucru care aproape m-a şocat.

— Voila, zise Poirot, am terminat cu Bexhill. Acum voi merge la Eastbourne, unde trebuie să fac o mică anchetă. N-are sens să veniţi toţi cu minE. Între timp am putea să bem ceva la hotel întrucât ceaiul ăla Carlton a fost îngrozitor!

În timp ce ne sorbeam băuturile, Franklin Clarke zise curios:

— Presupun că putem ghici ce urmăriţi? Vreţi să distrugeţi acel alibi, dar cred că nu aţi găsit nimic nou.

— Aşa este!

— Şi atunci?

— Răbdare! Lucrurile se vor lămuri în timp.

— Oricum, păreţi destul de mulţumit.

— Asta pentru că nimic nu pare să-mi contrazică ipoteza până acum.

Deveni serios.

— Prietenul meu, Hastings, mi-a spus că odată, în tinereţe, a jucat un joc numit AdevăruL. În acest joc, fiecărei persoane i se adresau câte trei întrebări, iar la două dintre acestea erau obligaţi să răspundă adevărul, întrebările erau, bineînţeles, dintre cele mai indiscrete. Dar toată lumea era pusă să jure că va spune într-adevăr adevărul.

Făcu o pauză.

— Şi? făcu Megan.
— Eh bien, vreau să joc şi eu acest joc. Numai că nu e nevoie să avem trei întrebări. Una va fi suficientă, una de fiecare.
— Bineînţeles, spuse Clarke, nerăbdător. Vom răspunde la orice întrebare.
— A, dar vreau să fie mai serios de atât. Juraţi că veţi spune adevărul?
Fu atât de solemn, încât ceilalţi, surprinşi, deveniră şi ei la fel şi jurară aşa cum le ceruse.
— Bon, conchise Poirot pe un ton aspru. Să începem!
— Sunt gata, spuse Thora Grey.
— A, de data aceasta nu vom fi politicoşi şi nu vom începe cu doamnele, ci cu altcineva.
Se întoarse către Franklin Clarke.
— Ce părere aveţi, mon cher Monsieur Clarke, despre pălăriile pe care le-au purtat doamnele la Ascot anul acesta?
Franklin Clarke făcu ochii mari.
— E o glumă?
— În nici un caz!
— E o întrebare serioasă?
— Da!
Clarke începu să rânjească.
— Păi, domnule Poirot, eu n-am fost la Ascot, dar, din câte am remarcat privind doamnele în maşini, la Ascot se poartă nişte pălării mult mai caraghioase decât de obicei.
— Excentrice?
— Cam.
Poirot zâmbi şi se întoarse către Donald Fraser.
— Când aţi avut concediu anul acesta, monsieur?
A fost rândul lui Fraser să fie uimit.
— Concediu? Păi, mi-am luat primele două săptămâni în august.
Faţa lui se crispă brusc. Probabil întrebarea îi adusese aminte de pierderea iubitei sale.

Oricum, Poirot păru că nu dă multă atenţie răspunsului. Când se întoarse către Thora Grey se simţi o mică diferenţă în tonul lui, care se înăsprI. Întrebarea sa fu precisă şi clară.

— Mademoiselle, în eventualitatea morţii lui Lady Clarke, v-aţi fi măritat cu Sir Carmichael, dacă v-ar fi cerut?

Fata izbucni.

— Cum îndrăzniţi să mă întrebaţi aşa ceva? Este o, o… insultă!

— Poate. Dar aţi jurat să spuneţi adevărul. Eh bien, da sau nu?

— Sir Carmichael a fost extrem de drăguţ cu mine şi mă considera o fiică. Şi exact la fel simţeam şi eu pentru el, afecţiune şi recunoştinţă.

— Vă rog să mă scuzaţi, dar acesta nu este un răspuns. Da, sau nu, mademoiselle!

Ezită.

— Răspunsul este, bineînţeles, nu!

Poirot nu comentă.

— Mulţumesc, mademoiselle.

Îşi îndreptă atenţia către Megan Barnard, care era foarte palidă şi respira greu, de parcă ar fi cărat o povară.

Vocea lui Poirot plesni ca o lovitură de bici.

— Mademoiselle, care speraţi să fie rezultatul investigaţiilor mele? Vreţi să descopăr adevărul sau nu?

Îşi dădu capul pe spate, mândru. Era destul de sigur de răspunsul ei. Ştiam că Megan avea o pasiune fanatică pentru adevăr.

Răspunsul ei se auzi clar şi mă lăsă cu gura căscată.

— Nu!

Am tresărit toţi. Poirot îi studie faţa.

— Mademoiselle Megan, continuă el, poate nu doriţi adevărul, dar, ma foi30, puteţi să-l spuneţi!

După aceasta îşi aminti ceva şi, întorcându-se către uşă, merse la Mary Drower.

— Spune-mi, mon enfant, ai un iubit?

Mary, care îl ascultase cu mare atenţie, păru surprinsă şi roşi.

— O, domnule Poirot, eu… ăăă… nu sunt sigură.

El zâmbi.

— Alors c’est bien, mon enfant.31

Mă căută din priviri.

— Hai, Hastings, trebuie să plecăm la Eastbourne!

Maşina ne aştepta şi am pornit pe drumul de coastă care duce de la Pevensey la Eastbourne.

— Are rost să te întreb ceva, Poirot?

— În momentul acesta, nu. Trage singur nişte concluzii, aşa cum fac şi eu.

Am tăcut.

Poirot, care părea mulţumit, fredona o melodie. Când am trecut pe lângă Pevensey, a sugerat să ne oprim şi să aruncăm o privire castelului.

Pe drumul de întoarcere către maşină, ne-am oprit puţin să privim un grup de copii, costumaţi în spiriduşi, care fredonau un cântecel pe un ton fals…

— Ce spun, Hastings? Nu-mi dau seama.

Am ascultat nereuşind să prind decât un refren.

Şi prinde o vulpe
Şi închide-o într-o cuşcă
Şi nu-i mai da drumul.

— Şi prinde o vulpe şi închide-o într-o cuşcă şi nu-i mai da drumul! repetă Poirot.

Brusc, se încruntă şi deveni serios.

— Ce îngrozitor, Hastings!

Pentru câteva secunde nu mai spuse nimic.

— Se vânează vulpi aici?

— Eu nu. N-am fost niciodată în stare să particip la o vânătoare şi nici nu cred că se mai organizează multe partide de vânătoare în această regiune.

— Mă refeream la Anglia în general. Ciudat sport! Mai întâi aşteaptă în adăpost, după care sună din corn, nu-i aşa? Şi începe cursa, de-a lungul ţinutului, peste garduri vii şi

peste şanţuri… Iar vulpea aleargă şi uneori reuşeşte să-i păcălească, dar câinii…

— Ogarii!

— Ogarii sunt pe urmele ei şi la sfârşit o prind şi moare, repede şi oribil.

— Sună crud, dar în realitate…

— Crezi că vulpii îi place? Nu spune des bêtises, prietene. Tout de meme32, e mai bine aşa… o moarte rapidă şi nemiloasă… decât ce cântau copiii…

— Să fii închis într-o cuşcă, pentru totdeauna… Nu e prea plăcut.

Dădu din cap cu amărăciune, apoi spuse pe alt ton:

— Mâine îl voi vizita pe omul acela, pe CusT. Îi zise şoferului:

— Înapoi, la Londra.

— Nu mai mergi la Eastbourne? am strigat eu.

— Nu mai am nevoie. Ştiu deja destul de multe.

Capitolul 33 – ALEXANDER BONAPARTE CUST.

Nu am fost de faţă la conversaţia dintre Poirot şi acel bărbat ciudat, Alexander Bonaparte Cust. Datorită relaţiilor lui cu poliţia şi a circumstanţelor speciale ale cazului, lui Poirot nu i-a fost greu să obţină un permis de vizitare, dar nu a mai putut să facă rost de încă unul pentru minE. În orice caz, din punctul lui de vedere era important ca această întrevedere să fie absolut privată – doar ei doi, faţă în faţă.

Poirot mi-a povestit totul în cele mai mici amănunte, aşa încât nu mi-a fost greu să aştern pe hârtie dialogul lor, ca şi cum aş fi fost prezent.

Domnul Cust părea că intrase la apă şi avea o apariţie mult mai umilă decât de obicei. Mototolea încet cu degetele o bucată de haină.

Mă gândesc, că pentru o vreme, Poirot nu spuse nimic, ci doar stătu şi-l privi pe acel bărbat care şedea în faţa lui.

Atmosfera deveni tihnită, liniştitoare şi plină de calm infinit…

Probabil a fost un moment dramatic – întâlnirea dintre adversarii unei lungi drame. Dacă aş fi fost în locul lui Poirot, aş fi simţit fiorul dramatic. Poirot este însă un om bine ancorat în realitate, aşa că se concentra să obţină un anumit efect asupra bărbatului din faţa lui.

Până la urmă începu cu blândeţe:

— Ştiţi cine sunt?

Celălalt scutură din cap.

— Nu, nu ştiu. Dar poate sunteţi, cum se spune… subalternul domnului Lucas. Sau poate veniţi din partea domnului Maynard?

(Maynard & Cole erau avocaţii apărării.)

Vorbea pe un ton politicos, dar destul de indiferent, şi părea preocupat de nişte gânduri interioare.

— Eu sunt Hercule Poirot…

Poirot vorbi calm şi aşteptă efectul vorbelor sale.

Domnul Cust îşi ridică privirea.

— A, da?

Spuse această replică cu aceeaşi naturaleţe ca şi inspectorul Cust, dar fără condescendenţa acestuia din urmă.

Un minut mai târziu, repetă ce spusese, dar de data aceasta tonul era diferit şi trăda un oarecare interes. Se uită cu atenţie la Poirot.

Hercule Poirot îi întâlni privirea şi încuviinţă amabil, o dată sau de două ori, printr-o mişcare a capului.

— Da, zise el. Eu sunt omul căruia i-aţi trimis acele scrisori.

Deodată, legătura creată se rupse, iar domnul Cust vorbi iritat şi arţăgos.

— Nu v-am scris niciodată! Nu eu am scris acele scrisori! Am repetat acest lucru de mii de ori.

— Ştiu, zise Poirot. Dar dacă nu le-aţi scris dumneavoastră, atunci cine?

— Un duşman. În mod sigur am un duşman. Toţi sunt împotriva mea. Poliţia, toată lumea e împotriva mea. E o

conspiraţie uriaşă!
Poirot nu răspunse.
Domnul Cust continuă:
— Toţi au avut ceva cu mine, dintotdeauna.
— Chiar şi în copilărie?
Domnul Cust păru că se gândeşte.
— Nu, nu chiar de atunci. Mama mea mă iubea mult. Dar era ambiţioasă, îngrozitor de ambiţioasă, şi de asta mi-a şi pus prenumele acesta ridicol. Avea o idee absurdă că o să fac ceva ieşit din comun. Mă împingea tot timpul de la spate să mă afirm… vorbea despre voinţă şi zicea că oricine poate fi stăpânul propriului destin. Spunea că pot face tot ce vreau!
Făcu o pauză de vreun minut.
— Se înşela, bineînţeles, iar eu aveam să-mi dau seama de asta în curând. Nu am fost genul de om care să se descurce în viaţă şi tot timpul n-am făcut decât gafe prin care am devenit ridicol. Eram timid şi mă temeam de oameni. La şcoală n-a fost deloc bine… băieţii mi-au aflat prenumele şi râdeau tot timpul de mine din cauza lor. Mi-a mers foarte prost la şcoală pe toate planurile.
Clătină din cap.
— După asta a murit şi săraca mama. Fusese dezamăgită… Chiar şi când mă găseam la Colegiul de Comerţ eram prost. Mi-a luat mult mai mult decât altora să învăţ să bat la maşină. Cu toate acestea, nu mă simţeam prost, dacă înţelegeţi ce vreau să spun!
Se uită rugător la Poirot.
— Ştiu la ce vă referiţi, îi confirmă acesta. Continuaţi!
— Aveam sentimentul că toţi cei din jur mă considerau prost. Foarte descurajant. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi mai târziu, la serviciu.
— Şi în război? îl întrerupse brusc Poirot.
Faţa domnului Cust se lumină dintr-odată.
— Ştiţi, zise el, chiar mi-a plăcut în război. Atât cât am apucat din el. Pentru prima oară m-am simţit un om ca toţi

ceilalţi. Ne aflam toţi în aceeaşi barcă, iar eu eram la fel de bun ca oricare altul.

Zâmbetul îi păli.

— După care am fost rănit la cap. A fost o rană superficială, dar au descoperit că am momente de colaps… Ştiusem acest lucru dintotdeauna – erau momente în care nu mai ştiam ce fac. Momente de cădere, ştiţi, iar o dată sau de două ori mi s-a întâmplat chiar să leşin. Dar nu cred că au procedat bine că m-au lăsat la vatră din acest motiv. Nu a fost deloc corect.

— Şi după aceea? întrebă Poirot.

— Mi-am găsit o slujbă de funcţionar. Bineînţeles, banii erau buni, mai ales în perioada aceea. Şi n-am dus-o chiar aşa de rău după război. Desigur, salariul meu era mai mic şi nu prea mă mai descurcaM. Întotdeauna îmi trecea rândul când era vorba de promovări. Nu eram destul de incisiv. Situaţia mea s-a înrăutăţit… Mai ales în timpul crizei. Ca să fiu sincer, abia reuşeam să supravieţuiesc (şi ştiţi şi dumneavoastră că un funcţionar trebuie să fie prezentabil), când am primit oferta acestei slujbe legată de vânzarea ciorapilor. Salariu şi comision!

Poirot spuse cu amabilitate:

— Dar sunteţi conştient că firma despre care afirmaţi că v-a angajat neagă acest lucru?

Domnul Cust se enervă iar.

— Asta se întâmplă pentru că sunt implicaţi în conspiraţie… trebuie să fie implicaţi în conspiraţie. Am hârtii care dovedesc acest lucru, am hârtii, continuă el. Am scrisori de la ei prin care îmi dau instrucţiuni cu locuri unde să merg şi cu liste de oameni pe care trebuie să-i sun.

— Nu aveţi tocmai hârtii scrise, ci dactilografiate.

— E acelaşi lucru! Şi, oricum, o firmă mare care vinde marfă îşi dactilografiază scrisorile.

— Domnule Cust, nu ştiţi că o maşină de scris poate fi identificată? Toate acele scrisori au fot bătute la o anumită maşină.

— La care?
— La maşina dumneavoastră, cea care a fost descoperită în camera dumneavoastră.
— Mi-a fost trimisă de firmă atunci când m-au angajat.
— Da, dar aţi primit aceste scrisori ulterior. Aşa că se pare că dumneavoastră le-aţi dactilografiat şi vi le-aţi trimis singur!
— Nu, nu! Asta face parte din complotul împotriva mea!
Dintr-odată adăugă:
— Oricum, scrisorile lor ar putea fi scrise la acelaşi tip de maşină.
— Acelaşi tip, dar nu chiar aceeaşi maşina de scris.
Domnul Cust repetă cu încăpăţânare:
— E o conspiraţie!
— Şi ABC-urile care au fost găsite dosite în bufetul dumneavoastră?
— Nu ştiu nimic despre ele. Eu credeam că acolo sunt tot ciorapi.
— De ce aţi bifat numele doamnei Ascher pe acea primă listă de oameni din Andover?
— Pentru că am hotărât să încep cu ea. Trebuie să începi de undeva.
— Nu asta am vrut să spun! Nu am gândit ce insinuaţi dumneavoastră.
— Dar ştiţi ce am insinuat eu?
Domnul Cust tăcu. Tremura.
— Nu am făcut-o eu! Sunt nevinovat! E o greşeală. Luaţi de exemplu cea de-a doua crimă, cea de la Bexhill. Eu jucam domino la Eastbourne, n-aveţi cum să negaţi asta!
Vocea lui era triumfătoare.
— Da, admise Poirot pe gânduri. Şi totuşi e atât de uşor să te înşeli în legătură cu o zi, nu-i aşa? Iar daca eşti o persoană încăpăţânată precum domnul Strânge, nu ai recunoaşte niciodată că te-ai fi putut înşela, ţii cu dinţii de ce ai afirmat… Aşa este domnul Strânge. Cât despre

registrul hotelului, nu e greu să pui o altă dată atunci când semnezi… probabil nimeni nu va observa pe loc.

— În seara aceea am jucat domino!

— Presupun că jucaţi domino destul de bine.

— Păi, cred că da!

— E un joc care cere multă concentrare şi talent, nu-i aşa?

— Da, chiar trebuie să ştii să joci. Obişnuiam să joc mult în oraş, la prânz. Aţi fi surprins să vedeţi câţi străini se adună laolaltă datorită acestui joc. ChicotI. Îmi amintesc de un bărbat, nu l-am putut uita pentru că mi-a spus ceva. Tocmai începusem să vorbim la o ceaşcă de cafea şi ne-am apucat să jucăm domino. După 20 de minute, am simţit că îl cunoşteam de-o viaţă.

— Şi ce v-a spus? întrebă Poirot.

Faţa domnului Cust se înnegură.

— Mi-a prevestit ceva, ceva rău. Ghicea în palmă. Mi-a arătat în palma lui liniile care indicau faptul că fusese la un pas de a se îneca de două ori. Apoi s-a uitat în palma mea şi mi-a zis nişte lucruri uimitoare. Mi-a spus că voi fi unul dintre cei mai cunoscuţi oameni din Anglia înainte să mor şi că toată lumea va vorbi despre mine. Dar a mai spus şi că…

Domnul Cust se poticni, sleit de puteri.

— Da?

Privirea lui Poirot avu un efect magnetic. Domnul Cust îl privi, după care se uită în dreapta şi-n stânga ca un iepure încolţit.

— Mi-a spus că se pare că voi avea o moarte violentă, după care a râs şi a zis: „E ca şi cum ai muri pe eşafod”, după care a râs iar şi mi-a spus că a fost o glumă… Tăcu brusc. Ochii lui nu îl mai fixară pe Poirot, ci începură să alerge prin cameră…

— Capul meu… mă doare foarte rău… durerile astea mă omoară uneori. Şi pe urmă sunt momente în care nu ştiu… nu ştiu…

Se opri iar, epuizat.

Poirot se aplecă spre el şi vorbi foarte încet, dar cu multă siguranţă.

— Dar ştiţi, nu-i aşa, că aţi comis crimele?

Domnul Cust îşi ridică privirea. Nu mai opuse nici un fel de rezistenţă şi păru împăcat cu soarta lui.

— Da, zise, ştiu.

— Dar… am dreptate, nu-i aşa? Nu ştiţi de ce le-aţi comis?

Domnul Cust clătină din cap.

— Nu, nu ştiu.

Capitolul 34 – POIROT EXPLICĂ.

Toată lumea era cu atenţia încordată la maximum pentru a asculta ultimele explicaţii ale lui Poirot referitoare la caz.

— Tot timpul m-am frământat să descopăr motivaţia acestui caz. Acum câteva zile, Hastings mi-a spus că am ajuns al sfârşitul acestui caz. Eu i-am replicat că omul era cazul! Misterul nu era cel al crimelor, ci misterul lui ABC. De ce i s-a părut necesar să comită aceste crime? De ce m-a ales pe mine ca adversar?

Răspunsul acestei întrebări nu este explicaţia că omul nostru este instabil din punct de vedere psihic. A motiva faptele rele ale unui om prin faptul că e nebun este o atitudine simplistă şi stupidă. Un nebun acţionează la fel de logic şi de raţional precum un om sănătos – dând propria motivaţie ciudată actelor sale. Spre exemplu, dacă un om insistă să iasă din casă acoperit numai cu o bucată de pânză, comportamentul lui este considerat unul foarte excentric. Dar odată ce afli că omul însuşi e ferm convins că e Mahatma Gandhi, comportamentul lui ţi se pare perfect plauzibil.

În cazul nostru, era necesar să-ţi imaginezi o minte pentru care era logic şi raţional să comită patru sau mai multe crime, pe care să le anunţe din timp prin intermediul unor scrisori adresate lui Hercule Poirot.

Prietenul meu, Hastings, vă va confirma faptul că, din momentul în care am primit cea dintâi scrisoare, am fost

supărat şi tulburat. Mi s-a părut imediat că nu era în regulă ceva cu acea scrisoare.

— Şi aţi avut dreptate, comentă Franklin Clarke ferm.

— Da. Dar atunci, la început, am comis o mare eroare. Am permis sentimentului meu, de altfel destul de intens, să rămână la stadiul de senzaţie. L-am tratat ca pe o intuiţie. O minte raţională nu poate accepta existenţa unei intuiţii, ghicitul unui lucru din pură întâmplare! Poţi ghici, bineînţeles, iar un astfel de lucru poate fi adevărat sau fals. Dacă se adevereşte, atunci îl numeşti intuiţie, iar dacă te-ai înşelat, de obicei nu mai vorbeşti despre el. Dar, ceea ce e denumit în mod curent intuiţie este o impresie bazată pe o deducţie logică sau pe experienţă. Când un specialist simte că nu e în ordine ceva în legătură cu o pictură, o mobilă sau o semnătură de pe un cec, îşi bazează acel sentiment pe o sumedenie de semne şi detalii. Nu trebuie să intre în amănunte, pentru că experienţa i-o permite, iar rezultatul clar este cel al unei puternice impresii că nu e în regulă ceva. Dar nu e vorba de o simplă intuiţie, ci de o senzaţie bazată pe experienţă.

Eh bien, admit că nu am privit acea primă scrisoare în felul în care ar fi trebuit să o fac. Situaţia mi se părea totuşi incomodă. Poliţia a considerat totul o farsă, însă eu am luat mesajul în serios. Eram convins că la Andover se va comite o crimă, aşa cum se afirmase. Şi, după cum ştiţi, crima chiar a avut loc.

În acel moment mi-am dat seama că era imposibil să aflu cine era persoana care comisese crima. Sigura mea şansă era să încerc să-mi dau seama ce fel de persoană era.

Au existat anumite indicii. Scrisoarea, felul în care fusese comisă crima, motivul scrisorii.

— Publicitate, sugeră Clarke.

— Acest lucru trădează şi un complex de inferioritate, adăugă Thora Grey.

— Da, toate aceste lucruri se deduceau logic. Dar de ce eu? De ce Hercule Poirot? S-ar fi obţinut o publicitate şi mai

mare dacă scrisorile erau trimise la Scotland Yard sau unui ziar. Poate că un ziar n-ar fi publicat prima scrisoare, dar în momentul comiterii celei de-a doua crime, ABC ar fi avut parte de toată publicitatea pe care o poate oferi presa. Prin urmare, de ce Hercule Poirot? Existau motive personale? Din scrisoare reieşea un uşor resentiment faţă de străini, dar nu mi se părea un motiv satisfăcător.

Apoi a sosit cea de-a doua scrisoare, urmată de uciderea lui Betty Barnard la Bexhill. Devenise clar acum ceea ce deja suspectasem, şi anume că aceste crime urmau o schemă alfabetică, dar răspunsul la întrebarea pe care majoritatea o credeau elucidată rămânea neclar în mintea mea. De ce trebuia ABC să comită aceste crime?

Megan Barnard se mişcă agitată pe scaun.

— Nu există ceea ce se numeşte o „sete de sânge”? întrebă ea.

Poirot i se adresă:

— Aveţi dreptate, domnişoară. Există aşa ceva. Pofta de a ucide. Dar această posibilitate nu se potrivea acestui caz. Un maniac care doreşte să ucidă vrea să aibă cât mai multe victime. E ca o sete de nepotolit. Iar scopul unui astfel de ucigaş este să-şi şteargă urmele, nu să le facă publice. Dacă ne gândim la cele patru victime alese, dar mai ales la trei dintre ele (pentru că ştiu foarte puţine despre domnul Downes sau despre domnul Earlsfield), ne dăm seama că, dacă ar fi vrut, criminalul ar fi putut să nu trezească nici o suspiciune. Franz Ascher, Donald Fraser sau Megan Barnard, şi poate domnul Clarke sunt oameni pe care poliţia i-ar fi bănuit chiar dacă ar fi avut un alibi bun. Nimeni nu s-ar fi gândit la un criminal în serie maniac! Şi atunci, de ce a simţit criminalul nevoia să atragă atenţia asupra lui? Era nevoie să lase lângă fiecare cadavru câte o copie a unui mers al trenurilor ABC? Era vorba despre un viciu? Exista vreun complex legat de mersul trenurilor?

În acest moment mi se părea imposibil să intru în mintea criminalului. Era vorba despre generozitate? De oroarea de

a arunca responsabilitatea crimei pe umerii unor nevinovaţi?

Deşi nu mi-am putut da un răspuns la întrebarea principală, mi-am dat seama că ştiam anumite lucruri despre criminal.

— Şi anume? întrebă Fraser.

— Păi, pentru început, faptul că avea o minte tabulară. Crimele lui erau făcute în ordine alfabetică, iar acest lucru era important pentru el. Pe de altă parte, nu-şi alegea victimele după un anumit tipar – doamna Ascher, Betty Barnard, Sir Carmichael Clarke nu aveau nimic în comun. Nu se putea vorbi nici despre un complex sexual, nici despre unul al vârstei, iar acest lucru mi s-a părut destul de curios. Daca un om omoară la întâmplare înseamnă că elimină de obicei persoane care-i stau în cale sau care îl enervează. Dar ordinea alfabetică demonstra în acest caz că nu era vorba despre aşa ceva. Un alt gen de criminal este acela care îşi alege un anumit tip de victimă – cel mai adesea de sex opus. Era ceva hazardat în alegerile lui ABC care nu prea se potrivea cu selecţia alfabetică.

Mi-am permis totuşi să trag o concluzie mică. Alegerile lui ABC mi-au sugerat ceea ce aş numi un bărbat obsedat de trenuleţe. Acest lucru e mai frecvent în cazul bărbaţilor decât în cel al femeilor. Băieţeii iubesc trenurile mai mult decât fetiţele. Putea fi semnul unei minţi într-un fel nedezvoltate, iar motivul „băieţel” era încă dominant.

Moartea lui Betty Barnard şi felul în care a fost ucisă mi-a oferit alte indicii. Modul în care a omorât-o mi-a părut destul de sugestiv. (Iertaţi-mă, domnule Fraser). În primul rând, a fost strangulată cu propria curea, de aceea, mai mult ca sigur, ucigaşul era cineva cu care era în termeni de prietenie. Când am mai aflat câte ceva despre ea, deja mi s-a conturat un scenariu în minte.

Lui Betty Barnard îi plăcea să flirteze. De aceea, pentru a o convinge să meargă cu el, ABC trebuia să fie un om destul de atrăgător, să aibă le sex appeal! Trebuia s-o „dea pe

spate”, cum se spune. Trebuia s-o cucerească! Aşa că am vizualizat scena de pe plajă: bărbatul îi admiră cureaua. Ea şi-o scoate, el i-o înfăşoară în joacă în jurul gâtului, spunând poate: „Te voi strangula”. Totul pare o joacă. Ea chicoteşte, iar el strânge…

Donald Fraser se ridică în picioare, livid.

— Domnule Poirot, pentru numele lui Dumnezeu!

Poirot schiţă un gest.

— Gata! Nu mai spun nimic. Vom trece la următoarea crimă, cea a lui Sir Carmichael Clarke. Aici criminalul se întoarce la prima metodă – lovitura în cap. E vorba de acelaşi complex alfabetic, dar un lucru mă îngrijorează puţin. Pentru a fi consecvent, criminalul ar fi trebuit să-şi aleagă oraşele într-o anumită ordine.

Dacă Andover e al 155-lea nume sub A, atunci crima B ar fi trebuit să aibă loc într-un oraş aflat tot la numărul 155 sau 156, iar crima C la numărul 157. Dar şi oraşele păreau a fi alese într-un mod prea întâmplător.

— Poate că şi tu erai puţin obsedat de acest lucru, Poirot, am sugerat eu. Şi tu eşti de obicei foarte metodic şi ordonat. Eşti chiar maniac în privinţa asta.

— Nu, nu e o manie! Quelle idée!33 Dar recunosc că ţin destul de mult la aceste lucruri! Passons!34

Crima de la Churston nu mi-a adus prea multe indicii. Oricum, am avut ghinion în cazul ei, pentru că scrisoarea care o anunţa a întârziat, aşa că n-am avut timp să facem nimic.

Însă, până la producerea crimei D, a fost pus la punct un formidabil sistem de apărare. Era clar că ABC nu mai avea cum sa scape. În orice caz, cam atunci mi-a venit în minte şi ideea cu ciorapii. Era clar ca prezenţa unui anume vânzător de ciorapi nu putea fi doar o coincidenţă. De aceea, vânzătorul de ciorapi trebuia să fie criminalul. Dar trebuie sa spun că descrierea lui, oferită de domnişoara Grey, nu prea corespundea imaginii pe care mi-o făcusem despre omul care o strangulase pe Betty Barnard.

Voi trece în revistă repede celelalte etape. S-a comis o a patra crimă, cea a uni bărbat numit George Earlsfield, şi s-a presupus ca e o greşeală şi ca victima trebuia să fie un om numit Downes care arăta cam la fel şi care stătea lângă victimă, la cinema.

În acel moment s-a întors roata. Evenimentele s-au întors împotriva lui ABC. A fost reperat, vânat şi, în sfârşit, arestat. Iar cazul a fost soluţionat, după cum a spus Hastings! Şi aşa şi este, în ochii publicului. Bărbatul este la închisoare şi va ajunge până la urmă la Broadmoor. Nu vor mai fi crime. Exit! Finis! Fie-i ţărâna uşoară!

Dar nu şi pentru mine! Eu nu ştiu nimic, chiar nimic! Nici motivul, nici motivaţia!

Şi mai este un mic detaliu iritant. Cust are un alibi pentru noaptea crimei de la Bexhill.

— Lucrul acesta mă îngrijorează de ceva timp, interveni Franklin Clarke.

— Da, şi pe mine. Pare sincer în ceea ce priveşte alibiul. Dar nu poate fi sincer decât în cazul în care… şi acum vom ajunge la speculaţii foarte interesante.

Să presupunem, prieteni, că, într-adevăr, Cust a comis trei dintre crime – A, C şi D – dar nu a comis crima.

— Domnule Poirot, nu e…

Poirot o reduse la tăcere pe Megan Barnard cu o privire.

— Linişte, domnişoară. Acum vreau adevărul! Gata cu minciunile! Să presupunem deci că ABC nu a comis cea de-a doua crimă. După cum vă amintiţi, a avut loc în primele ore ale zilei de 25, în ziua în care ajunsese pentru a ucide. Dar dacă cineva i-a stricat planurile? Ce ar fi făcut în acest caz? Să comită o a doua crimă sau să mintă şi să o accepte pe prima ca fiind în mod sinistru tot opera lui?

— Domnule Poirot! exclamă Megan. Acest gând e absurd! Toate crimele trebuie să fi fost comise de aceeaşi persoană!

Poirot o ascultă, după care continuă:

— O asemenea ipoteză merită explicarea unui lucru – discrepanţa dintre personalitatea lui Alexander Bonaparte

Cust (care n-ar fi capabil să atragă nici o fată) şi personalitatea ucigaşului lui Betty Barnard. Şi se ştie prea bine că anumiţi criminali au profitat de crimele comise de alţii. Nu toate crimele lui Jack Spintecătorul au fost comise de el, spre exemplu. Toate bune şi frumoase, însă ajuns în acest punct m-am lovit de o mare dificultate. Până în momentul crimei de la Bexhill, nu fusese făcut public nici un amănunt despre crimele ABC. Crima de la Andover a suscitat puţin interes, iar detaliul referitor la mersul trenurilor nici n-a fost menţionat în presă. De aici rezulta că oricine ar fi omorât-o pe Betty Barnard ar fi trebuit să aibă acces la lucruri ştiute numai de câteva persoane – eu, poliţia şi anumite rude şi vecini ai doamnei Ascher.

Această pistă a cercetării părea că nu mă duce nicăieri. Absolut nicăieri.

Feţele care îl priveau pe Poirot se albiseră şi păreau total contrariate.

Donald Fraser rosti, rămas pe gânduri:

— La urma urmei şi poliţiştii sunt fiinţe umane. Şi arată şi bine…

Se opri uitându-se întrebător la Poirot.

Poirot clătină din cap, cu blândeţe.

— Nu, nu e chiar atât de simplu. V-am spus că mai e vorba şi despre o a doua speculaţie.

Să zicem că nu Cust este responsabil de moartea lui Betty Barnard şi că altcineva a omorât-o. Oare acest altcineva ar putea fi responsabil şi pentru celelalte crime?

— Dar acest lucru n-are nici un sens! strigă Clarke.

— Nu? După aceasta am făcut ceea ce ar fi trebuit să fac de la început. Am examinat scrisorile primite din cu totul alt punct de vedere. Am simţit de la început că ceva nu era în ordine cu ele, aşa cum un specialist îşi dă seama că un tablou nu e autentic… Presupusesem, fără a sta mult timp pe gânduri, că mi s-au părut în neregulă din cauza că fuseseră scrise de un nebun.

Dar când le-am examinat a doua oară, am ajuns la o concluzie total diferită. Ceea ce era în neregulă cu ele era faptul că fuseseră scrise de un om întreg la minte!

— Ce?! am strigat eu.

— Da, ăsta este adevărul. Erau în neregulă, aşa cum un tablou este în neregulă, pentru că erau un fals! Pretindeau a fi scrisorile unui nebun, ale unui criminal în serie, dar în realitate nu era aşa.

— Nu are sens, repetă Franklin Clarke.

— Mais si!35 Gândiţi-vă mai bine. Care era scopul acelor scrisori? Să atragă atenţia asupra expeditorului, asupra criminalului! En vérité36, nu părea să aibă nici un sens la prima vedere. După care mi-a venit ideea. Trebuiau să atragă atenţia asupra unor crime, a unui grup de crime… Marele vostru Shakespeare a spus: „Nu poţi vedea copacii din cauza pădurii”.

Nu m-am grăbit să corectez reminiscenţele literare ale lui Poirot. Încercam să-mi dau seama ce vrea să spună, când m-a străfulgerat o idee.

Continuă:

— Când se întâmplă cel mai adesea să nu vezi un bold? Când e înfipt într-o pernuţă de ace! Când nu recunoşti un criminal individual? Când este implicat într-o serie de crime.

Am avut de-a face cu un criminal foarte inteligent, plin de idei, îndrăzneţ, temerar şi bun jucător. Nu cu domnul Cust! N-ar fi putut niciodată să comită aceste crime! Nu, am avut de-a face cu un alt tip de om, un om cu temperament de copil (şi pentru asta stau mărturie modul lui de a scrie şi mersul trenurilor), în acelaşi timp atrăgător, care nu pune prea mare preţ pe viaţa umană şi care trebuia să fie o persoană importantă în una dintre crime!

Să presupunem că un bărbat sau o femeie sunt ucişi. Ce întrebări pune poliţia? Ocazia. Unde erau toţi în momentul crimei? Motivul. Cine ar avea de câştigat de pe urma morţii respective? Iar dacă ocazia şi motivul sunt prea evidente, ce

ar face un presupus asasin? Ar fabrica un alibi, adică ar manipula timpul într-un fel. Dar acest lucru e întotdeauna destul de periculos. Criminalul nostru s-a gândit la o apărare mult mai impresionantă. A creat un criminal în serie!

Trebuia acum să trec în revistă crimele şi să găsesc posibilul vinovat. Crima de la Andover? Cel mai suspect era Franz Ascher, dar nu mi-l puteam imagina pe Ascher inventând şi ducând la bun sfârşit o schemă atât de elaborată, după cum nu-l credeam în stare nici de o crimă premeditată. Crima de la Bexhill? Donald Fraser ar fi fost o variantă. Avea şi mintea, şi puterea şi părea un tipicar. Dar motivul pentru care şi-ar fi ucis iubita nu putea fi decât gelozia, iar gelozia nu ucide cu premeditare. Am mai aflat şi că a avut concediu la începutul lui august, aşa că nu putea comite crima de la Churston. Am ajuns la crima de la Churston, iar aici am găsit un teren mult mai promiţător.

Sir Carmichael Clarke era un om foarte bogat. Cine îl moştenea? Soţia lui, care era pe moarte, iar după moartea acesteia, totul avea să-i revină fratelui, Franklin.

Poirot îşi întoarse încet privirea, care o întâlni pe cea a lui Franklin Clarke.

— În acel moment am fost sigur. Omul pe care-l cunoscusem de multă vreme în mintea mea era acelaşi cu persoana pe care o ştiam deja. ABC şi Franklin Clarke erau aceeaşi persoană! Caracterul aventuros, cu o viaţă pe măsură, partizan al Angliei în mod special şi uşorul dispreţ pe care-l afişa faţă de străini erau ale lui. Bărbatul atractiv şi curtenitor – nu era nimic mai uşor pentru el decât să agaţe o fată într-o cafenea. Mintea lui metodică şi ordonată – la un moment dat a făcut o listă aici, punând la începutul deciziilor literele A, B şi C – şi, nu în ultimul rând, mintea de copil menţionată de Lady Clarke şi sugerată şi de preferinţele lui literare – are o carte în bibliotecă numită The Railway Children37 de E. Nesbit. Nu mai aveam nici un

dubiu – ABC, omul care comisese crimele şi scrisese acele scrisori era Franklin Clarke.

Clarke izbucni brusc în râs.

— Foarte ingenios! Dar cum rămâne cu prietenul nostru, Cust, prins cu mâinile mânjite de sânge? Şi ce-i cu haina lui pătată? Şi cuţitul pe care-l ţinea ascuns? Poate neagă că a comis crimele…

Poirot îl întrerupse.

— Vă înşelaţi. El recunoaşte.

— Ce? spuse Clarke, surprins.

— Da, zise Poirot cu blândeţe. Imediat ce-am vorbit cu el, mi-am dat seama că Cust se crede vinovat.

— Şi nici acest lucru nu v-a mulţumit, domnule Poirot? întrebă Clarke.

— Nu. Pentru că, de cum l-am văzut, mi-am dat seama că nu poate fi vinovat! Nu ar fi avut nici curajul, nici îndrăzneala şi nici mintea, aş putea adăuga, pentru a plănui aşa ceva! Am fost conştient de dubla personalitate a criminalului şi acum înţeleg în ce constă. Sunt implicaţi doi oameni – adevăratul criminal, viclean, imaginativ şi îndrăzneţ – şi pseudocriminalul, prost, şovăitor şi influenţabil.

Influenţabil – acesta este cuvântul-cheie care rezolvă misterul domnului Cust! Nu v-a fost de ajuns, domnule Clarke, să puneţi la cale acest plan al seriei, care să distragă atenţia acordată unei singure crime. Trebuia să aveţi şi un ţap ispăşitor!

Cred că ideea a încolţit în mintea dumneavoastră atunci când aţi întâlnit într-o cafenea un bărbat ciudat care avea un prenume extrem de bombastiC. În acea perioadă vă gândeaţi la un plan pentru uciderea fratelui dumneavoastră.

— Chiar aşa? Şi de ce aş fi făcut un asemenea lucru?

— Pentru că eraţi destul de alarmat în privinţa viitorului. Nu ştiu dacă vă daţi seama, domnule Clarke, dar mi-aţi căzut în cursă când mi-aţi arătat o anumită scrisoare de la

fratele dumneavoastrĂ. În ea îşi exprima afecţiunea şi admiraţia resimţite pentru domnişoara Thora Grey. Poate că avea sentimente paterne sau doar gândea că sunt paterne. Oricum, exista o şansă ca, în urma morţii soţiei sale şi a singurătăţii resimţite, să accepte consolarea oferită de tânăra şi frumoasa fată şi să se căsătorească cu ea. Iar teama dumneavoastră era sporită prin faptul că o ştiaţi pe domnişoara Grey. Sunteţi, cred, un excelent şi oarecum cinic cunoscător al caracterelor. Şi v-aţi dat seama, corect sau nu, că domnişoara Grey este o tânără „profitoare”. Ştiaţi că nu va rata ocazia de a deveni Lady Clarke. Fratele dumneavoastră era un om sănătos şi în putere. Puteau apărea şi copii – aşa că şansele să moşteniţi averea s-ar fi spulberat.

Îmi închipui că, în esenţă, aţi fost toată viaţa un om dezamăgit. Aţi fost un rătăcitor şi n-aţi prins cheag pe nicăierI. În plus, eraţi un pic gelos pe averea fratelui dumneavoastră.

Repet faptul că, exact în momentul în care fabricaţi diverse scheme în mintea dumneavoastră, întâlnirea cu domnul Cust v-a dat o idee. Prenumele lui bombastic, problemele lui cu epilepsia cauzate de durerile de cap şi întreaga lui personalitate insignifiantă v-au făcut să vedeţi în el unealta de care aveaţi nevoie. Planul alfabetic v-a răsărit în minte. Iniţialele lui Cust, faptul că numele fratelui dumneavoastră începe cu litera C şi că locuieşte la Churston au constituit nucleul schemei. Aţi mers atât de departe încât i-aţi sugerat lui Cust şi posibilul său sfârşit – deşi nu aveaţi nici o garanţie că acele aluzii îl vor marca aşa cum au făcut-o!

Aţi aranjat totul de minune. Aţi scris în numele lui Cust unor fabrici de ciorapi de damă, rugându-i să-i trimită marfĂ. În acelaşi tip de ambalaj, i-aţi trimis şi mai multe ABC-uri. I-aţi scris şi lui – o scrisoare dactilografiată ca din partea aceleiaşi firme, prin care îi ofereaţi un salariu bun şi comision. Planul dumneavoastră era atât de riguros, încât

aţi dactilografiat toate scrisorile dinainte, după care acestea au fost trimise progresiv. Iar după dactilografiere i-aţi trimis şi maşina la care au fost bătute.

Acum trebuia să găsiţi două victime ale căror nume să înceapă cu A şi cu B şi care să locuiască în două oraşe care începeau cu aceeaşi literă.

Aţi ales să începeţi cu Andover şi, după ce aţi cercetat locurile, aţi selectat prăvălia doamnei Ascher drept prima scenă a crimei. Numele ei era scris clar deasupra uşii şi aţi constatat că de obicei era singură în magazin. Uciderea ei impunea prezenţă de spirit, curaj şi noroc.

Pentru litera B trebuia să schimbaţi tactica, pentru că femeile singure şi proprietare de magazine puteau fi puse în gardă. Presupun că aţi colindat prin câteva cafenele şi ceainării râzând şi glumind cu fetele de acolo, până aţi aflat-o pe cea al cărei nume începea cu litera convenabilă.

În Betty Barnard aţi găsit genul de fată pe care o căutaţi. Aţi invitat-o în oraş o dată sau de două ori, explicându-i că sunteţi însurat şi că trebuie să vă vedeţi mai pe ascuns. Apoi, pregătirile preliminare fiind gata, v-aţi pus pe treabă! I-aţi trimis lui Cust lista cu Andover, spunându-i să meargă acolo într-o anume zi şi mi-aţi trimis şi mie prima scrisoare ABC.

În ziua stabilită, v-aţi dus la Andover şi aţi ucis-o pe doamna Ascher, fără ca nimic să vă strice planul. Crima numărul 1 fusese dusă la bun sfârşit.

În ce priveşte cea de-a doua crimă, v-aţi luat precauţiunea să o comiteţi, de fapt, cu o zi înainte. Sunt sigur că Betty Barnard a fost ucisă înainte de miezul nopţii, pe data de 24 iulie.

Ajungem acum la crima numărul 3, cea mai importantă, de fapt adevărata crimă din punctul dumneavoastră de vederE. În acest caz, întregul merit îi revine lui Hastings, a cărui remarcă pertinentă mi-a atras atenţia.

A sugerat că scrisoarea cu numărul trei a fost trimisă intenţionat mai târziu!

Şi a avut dreptate…!

Aici am găsit şi răspunsul întrebării care m-a frământat de atâta timp. De ce au fost adresate aceste scrisori lui Hercule Poirot, un detectiv particular, şi nu poliţiei?

În mod eronat, m-am gândit la nişte motive personale.

În nici un caz! Scrisorile mi-au fost adresate pentru că esenţa planului era ca una dintre ele să fie adresată în mod greşit şi să se rătăcească, dar nu poţi aranja ca o scrisoare adresată Departamentului criminalistic de la Scotland Yard să se rătăcească! De aceea era nevoie de o adresă particulară. M-aţi ales pentru că eram o persoană destul de cunoscută şi eraţi sigur că o să merg cu scrisorile la poliţiE. În plus, v-a plăcut să provocaţi un străin. Pe plic aţi scris foarte inteligent – Whitehaven – Whitehorse – o greşeală ce părea o scăpare nevinovată. Numai că Hastings a fost suficient de perspicace să lase la o parte subtilităţile şi să vadă ceea ce era evident!

Bineînţeles că se voise ca scrisoarea să se rătăcească! Iar poliţia avea să fie anunţată numai după ce crima se încheiase cu succes. Ocazia s-a ivit datorită plimbărilor nocturne ale fratelui dumneavoastră. Iar teroarea provocată de ABC avusese atâta succes la public, încât nimeni nu s-a gândit să vă suspecteze.

După moartea fratelui dumneavoastră, obiectivul fusese îndeplinit, aşa că nu mai era nevoie să comiteţi alte crime. Pe de altă parte, dacă asasinatele se opreau fără nici un motiv, cineva ar fi putut bănui adevărul.

Ţapul dumneavoastră ispăşitor, domnul Cust, îşi îndeplinise cu atâta succes rolul de om nesemnificativ, încât nimeni nu-şi dăduse seama că a fost în preajma tuturor celor trei crime atunci când s-au comis! Spre neplăcerea dumneavoastră, nici vizita lui la Combeside nu fusese menţionată, pentru că domnişoara Grey uitase complet acest amănunt.

Îndrăzneţ din fire, aţi hotărât că trebuie să mai aibă loc o altă crimă, de data aceasta bine supravegheată.

Aţi ales Doncaster ca scenă a operaţiunilor, iar planul era foarte simplu. Dumneavoastră urma să fiţi prezent acolo în văzul tuturor. Domnul Cust a fost trimis de firmă în acelaşi loc, iar planul era să-l urmăriţi pentru a găsi o bună ocazie. Totul a mers ca pe roate. Domnul Cust a mers la cinema, iar dumneavoastră v-aţi aşezat la câteva locuri distanţă de el. Când s-a ridicat să plece, aţi făcut la fel. V-aţi prefăcut că vă împiedicaţi, v-aţi aplecat înainte şi aţi înjunghiat un om care moţăia pe un scaun din faţă, aţi lăsat un ABC pe jos, sub scaun, şi aţi reuşit să vă şi ciocniţi de domnul Cust în întuneric pentru a şterge cuţitul de mâneca lui şi a i-l strecura în buzunar.

Nici măcar nu v-aţi deranjat să alegeţi o victimă al cărei nume să înceapă cu litera D. Oricine ar fi făcut-o!

Aţi presupus, corect, că va fi considerată o greşeală. Era imposibil să nu fi fost cineva al cărui nume să înceapă cu litera D în sală şi se va presupune că el era potenţiala victimă.

Iar acum, prieteni, haideţi să privim lucrurile din punctul de vedere al falsului ABC, adică al domnului Cust.

Crima de la Andover nu-i spune nimic. E şocat şi surprins de crima de la Bexhill – şi el era acolo când a avut loc! Apoi urmează crima de la Churston şi titlurile din ziare. O crimă ABC la Andover, când el a fost acolo, alta la Bexhill, iar acum alta în apropiere… Trei crime, iar el fusese acolo de fiecare dată. Persoanele care suferă de epilepsie au deseori pierderi de memorie şi nu-şi mai amintesc ce au făcut… Iar Cust este o persoană extrem de nervoasă şi de influenţabilă.

Apoi primeşte ordin să meargă la Doncaster.

Doncaster! Iar următoarea crimă ABC urma să aibă loc tot la Doncaster! Probabil a simţit că soarta era de vină. Şi-a pierdut cumpătul şi, pentru că proprietara lui începuse să-l privească suspicios, i-a spus că merge la Cheltenham.

A mers la Doncaster pentru că era datoria lui, iar după-amiaza s-a dus la cinema şi probabil a şi moţăit câteva

minute.

Imaginaţi-vă ce a simţit când, la întoarcerea la hotel a descoperit că avea sânge pe mâneca hainei şi că în buzunarul lui se afla un cuţit mânjit de sânge. Totul trebuia să aibă legătură cu pierderile lui de memorie.

El, chiar el, era criminalul! Şi-a amintit durerile de cap şi pierderile de memorie. Era aproape sigur de adevăr – el, Alexander Bonaparte Cust, era un criminal nebun!

Comportamentul lui ulterior a fost cel al unui animal hăituit. Se întoarce la locuinţa din Londra. Acolo e în siguranţă, e cunoscut. Ei cred că a fost la Cheltenham. Mai are cuţitul cu el încă, ceea ce nu e un lucru prea înţelept, desigur. Aşa că îl ascunde după cuierul din hol. Apoi, într-o zi e avertizat că vine poliţia. E sfârşitul. Au aflat!

Animalul hăituit încearcă să scape pentru ultima oară…

Nu ştiu de ce s-a dus la Andover, poate dintr-un impuls morbid, pentru a vedea locul crimei, crima comisă de el, despre care nu-şi amintea însă nimic…

Nu mai avea nici un ban, era foarte obosit, iar picioarele l-au condus către secţia de poliţie. Dar chiar şi un animal prins luptă. Domnul Cust e convins că a comis crimele, dar pledează hotărât pentru nevinovăţia lui. Şi se agaţă disperat de alibiul pe care îl are în cazul celei de-a doua crime. Măcar aceea nu i se putea imputa.

Cum spuneam, de cum l-am văzut mi-am dat seama că nu e criminalul şi că numele meu nu-i spunea nimic. Dar ştiam şi că se considera un criminal!

După ce mi-a mărturisit că-i vinovat, teoria mea a fost confirmată.

— Teoria dumneavoastră, interveni Franklin Clarke, e absurdă!

Poirot clătină din cap.

— Nu, domnule Clarke. Nimeni nu v-a suspectat în tot acest timp. Dar, în momentul în care aţi devenit suspect, dovezile au fost uşor de găsit.

— Dovezi?

— Da. Am găsit bastonul pe care l-aţi folosit la crimele de la Andover şi Churston într-un bufet de la Combeside. E un baston obişnuit cu un mâner gros. A fost îndepărtată o bucată de lemn de pe el, în care s-a turnat plumb topit. Fotografia dumneavoastră a fost aleasă dintre multe altele de doi oameni care v-au văzut ieşind de la cinema, când se presupunea că eraţi la curse, în Doncaster. Aţi fost identificat la Bexhill ieri de către Milly Higley şi de fata de la restaurantul Scarlet Runner, unde aţi scos-o la masă pe Betty Barnard în noaptea crimei. Şi, în sfârşit, cea mai surprinzătoare dovadă, aţi uitat să vă luaţi o precauţie elementară. Aţi lăsat o amprentă pe maşina de scris a domnului Cust, o maşină de scris pe care, dacă aţi fi nevinovat, n-aţi fi avut cum s-o atingeţi!

Clarke stătu destul de liniştit preţ de câteva secunde, apoi izbucni:

— Rouge, impair, manque!38 – aţi câştigat, domnule Poirot, dar a meritat să încerc!

Cu o mişcare incredibil de rapidă îşi scoase un mic pistol automat din buzunar şi şi-l puse la tâmplă.

Am ţipat fără să vreau, aşteptând ca pistolul să se descarce.

Dar nu se auzi nici o împuşcătură, iar pistolul avu un declic inofensiv.

Clarke îl privi înmărmurit şi trase o înjurătură.

— Nu, domnule Clarke, spuse Poirot. Poate n-aţi observat că am un nou majordom astăzi. Este un prieten al meu, un hoţ profesionist. V-a luat pistolul din buzunar, l-a descărcat şi apoi l-a pus la loc, fără să vă daţi seama.

— Lua-te-ar naiba de străin înfumurat! urlă Clarke, roşu de furie.

— Da, da, ştiu cum vă simţiţi. Nu, domnule Clarke, nu meritaţi o moarte uşoară. I-aţi spus domnului Cust că aţi fost la un pas de a vă îneca. Ştiţi ce înseamnă acest lucru, nu? Că v-aţi născut pentru o altă soartă.

— Eşti…

Nu mai putu să articuleze un cuvânt. Era livid şi-şi încleştă pumnii ameninţător.

Doi detectivi de la Scotland Yard apărură din camera alăturată, unul dintre ei fiind Crome. Înaintă şi spuse formula binecunoscută: „Orice veţi spune poate fi folosit împotriva dumneavoastră…”

— A spus destul, zise Poirot, după care i se adresă lui Clarke. Sunteţi plin de superioritate insulară, dar eu nu vă consider crima drept una englezească, nu a fost deloc onestă şi nici măcar sportivă…

Capitolul 35 – FINAL.

Îmi pare rău să mărturisesc, dar, după ce uşa s-a închis în urma lui Franklin Clarke, am izbucnit într-un râs isteric.

Poirot m-a privit surprins.

— E din cauză că i-ai spus că n-a comis o crimă sportivă, i-am explicat gâfâind.

— Aşa e. A fost abominabil – nu mă refer numai la uciderea fratelui său – dar şi la cruzimea cu care a trimis un inocent la o moarte sigură. Să prinzi o vulpe, s-o bagi într-o cuşcă şi să nu-i mai dai niciodată drumul! Asta nu e fair-play!

Megan Barnard oftă adânc.

— Nu pot crede, nu pot! E adevărat?

— Da, domnişoară! Coşmarul s-a terminat.

Îl privi şi culoarea îi reveni în obraji.

Poirot se întoarse către Fraser.

— Domnişoara Megan a fost hărţuită tot timpul de teama de a nu fi comis dumneavoastră cea de-a doua crimă.

Donald Fraser spuse încet:

— Şi eu m-am gândit că ar fi posibil.

— Din cauza acelui vis?

Se apropie de tânăr şi-i şopti confidenţial:

— Visul dumneavoastră are o explicaţie naturală. E faptul că imaginea unei surori vă păleşte deja în minte, iar locul ei este luat de cealaltă soră. Domnişoara Megan o înlocuieşte pe sora ei în inima dumneavoastră, dar pentru că nu puteţi îndura gândul că i-aţi putea fi necredincios moartei atât de

curând, aveţi această viziune a faptului că o omorâţi! Asta este explicaţia.

Ochii lui Fraser se îndreptară către Megan.

— Nu vă temeţi să uitaţi, îi şopti Poirot. Nu merită să-i fiţi atât de credincios. Iar Mademoiselle Megan este foarte specială – un coeur magnifique!39

Donald Fraser îşi ridică privirea.

— Cred că aveţi dreptate.

L-am înconjurat toţi pe Poirot pentru a-i cere amănunte care să ne lămurească mai bine.

— Şi acele întrebări pe care ni le-ai pus tuturor ce rost au avut, Poirot?

— Unele au fost simplement une blague40. Dar am aflat ceva ce voiam să ştiu – şi anume că Franklin Clarke era în Londra atunci când a fost trimisă prima scrisoare – şi mai voiam să-i văd şi faţa când i-am pus întrebarea domnişoarei Grey. L-am prins cu garda jos, pentru că i-am surprins răutatea şi furia din privire.

— Dar nu prea v-a păsat de sentimentele mele, îi reproşă Thora Grey.

— Nu m-am aşteptat să-mi daţi un răspuns sincer, domnişoară, răspunse Poirot dur. Iar acum şi cea de-a doua speranţă vă e spulberată, pentru că Franklin Clarke nu va moşteni banii fratelui său.

Se simţi ofensată.

— Există vreun motiv să stau acolo unde sunt insultată?

— Niciunul, răspunse Poirot şi îi deschise uşa politicos.

— Menţionarea amprentei a fost decisivă, Poirot, am spus eu. I-a căzut masca când ai pomenit de ea.

— Da, amprentele sunt utile. Adăugă, rămas pe gânduri:

— Am spus asta ca să-ţi fac o plăcere, prietene.

— Dar, Poirot, am strigat eu, nu e adevărat?

— În nici un caz, mon ami, răspunse Hercule Poirot.

II

Trebuie să menţionez vizita pe care ne-a făcut-o domnul Alexander Bonaparte Cust câteva zile mai târziu. După ce îi

strânse mâna lui Poirot, încercând foarte incoerent şi fără succes să-i mulţumească, domnul Cust se adună şi spuse:

— Ştiţi, un ziar mi-a oferit o sută de lire – o sută de lire – pentru o scurtă istorisire a vieţii mele şi chiar nu ştiu ce să fac în privinţa aceasta.

— Eu n-aş accepta suta, spuse Poirot. Fiţi ferm şi cereţi cinci sute. Şi nu vă limitaţi la un singur ziar.

— Chiar credeţi că ar trebui…

— Trebuie să vă daţi seama, spuse Poirot zâmbind, că sunteţi o persoană faimoasă în Anglia.

Domnul Cust se simţi din ce în ce mai bine şi pe faţă i se citi o urmă de încântare.

— Cred că aveţi dreptate! Celebru! în toate ziarele. Vă voi urma sfatul, domnule Poirot. Banii îmi vor prinde foarte bine şi îmi voi lua o vacanţă. După care îi voi cumpăra un frumos cadou de nuntă lui Lily Marbury, draga de ea, o fată cu adevărat cumsecade, domnule Poirot.

Poirot îl bătu pe umăr, încurajându-1.

— Aveţi dreptate. Simţiţi-vă bine. Şi încă ceva, ce părere aveţi despre o vizită la oftalmologie? Durerile acestea de cap pot indica că aveţi nevoie de ochelari noi.

— Credeţi că acesta ar putea fi motivul?

— Da!

Domnul Cust îi strânse mâna cu multă căldură.

— Sunteţi un mare om, domnule Poirot!

Poirot primi cu bucurie complimentul, ca de obicei, şi nici nu încercă să pară modest.

Când domnul Cust plecă simţindu-se un om important, vechiul meu prieten îmi zâmbi.

— Ei bine, Hastings, am mai fost o dată la vânătoare, nu-i aşa? Vive le sport.

SFÂRŞIT

1 Order of British Empire
2 Aluzie la denumirea localului (n.red.)
3 La fix. (lB. Franceză, în original)
4 Un pic (lB. Franceză, în original)
5 Repede, repede, (lB. Franceză, în original)
6 E prea târziu. (lB. Franceză, în original)
7 Ce faci aici? (lB. Franceză, în original)
8 Eşti prea emoţionat, (lB. Franceză, în original)
9 La curent (lB. Franceză, în original)
10 Credeţi? (lB. Franceză, în original)
11 Aceşti oameni (lB. Franceză, în original)
12 Iarăşi! (lB. Franceză, în original)
13 Necunoscut (lB. Franceză, în original)
14 Şi atunci, merg la pescuit, (lB. Franceză, în original)
15 Din întâmplare (lB. Franceză, în original)
16 Punere în scenă (lB. Franceză, în original)
17 Cu toate acestea (lB. Franceză, în original)
18 Cu totul specială (lB. Franceză, în original)
19 Dar cred că blonda câştigă în faţa brunetei. (lB. Franceză, în original)
20 Ultima modă (lB. Franceză, în original)
21 Prostii (lB. Franceză, în original)
22 La naiba (lB. Franceză, în original)
23 Ce ingenios! Trebuie să recunoaştem că totul a fost bine pus la punct! (lB. Franceză, în original)
24 Copiii mei! (lB. Franceză, în original)
25 Asta e (lB. Franceză, în original)
26 Aveţi cuvântul! (lB. Franceză, în original)
27 Sigur puteţi mai mult, domnişoară. (lB. Franceză, în original)
28 Roşu (lB. Franceză, în original)
29 Ba deloc (lB. Franceză, în original)
30 Pe legea mea (lB. Franceză, în original)
31 Atunci e bine, copila mea. (lB. Franceză, în original)
32 Oricum, (lB. Franceză, în original)

33 Ce idee! (lB. Franceză, în original)
34 Să trecem peste asta! (lB. Franceză, în original)
35 Ba da! (lB. Franceză, în original)
36 De fapt (lB. Franceză, în original)
37 Copiii drumului de fier
38 Roşu, impar, pierde! (lB. Franceză, în original)
39 Un suflet minunat (lB. Franceză, în original)
40 Doar o glumă (lB. Franceză, în original)